

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az ázsiai vendég.

Budapest, augusztus 28.

Itt van-e már a maga teljességében, ijesztő mivoltában az ázsiai veszedelem? Vagy annak csak a lehelete érintette a fővárost? Hivatalosan még nem állapították meg végérvényesen. Csak holnap délelőtt fogják hivatalos szaktekintélyek kihirdetni, hogy a koleragyanus esetek csakugyan ázsiai kolerasesetek voltak-e, vagy nem.

Akár negatív, akár pozitív lesz a hivatalos vizsgálat eredménye, kétségtelen, hogy a veszedelem itt van, legalább is a közelségben. Horvátországban már felütötte a fejét; Bécsben kétséget kizáróan megállapították. Ha pedig ezzel szemben felvetjük a kérdést, hogy mi történt nálunk; micsoda hatóság óvintézkedéseket tettek, hogy a veszély vagy távol tartassék, vagy a minimumra redukáltassék, bus választ kell adni rá. Az történt, ami mindig történik nálunk, ha égető szükség van valamire: nem történt semmi. A veszély távoltartását a mindenható jóistenre bízták.

Egyet mégis jellemzőképpen regisztrálni kell és ezt helyes lesz emlékezetben tartani: Bölcz Gyula, a belügyminisztérium közegészségi osztályának vezetője szabadságon van. Pontosan

megállapíthatjuk, hogy tizenegy nap óta van szabadságon; tehát körülbelül azóta, amióta a kolerariadalom az egész kontinensen lehangosabb volt s a rettegés az összes nagyvárosokban általánossá lett. Akkor mindenhol, ahol tudják, hogyan kell higiénikus rendszabályokkal a veszedelmet távol tartani, megtettek mindent, amit meg lehetett tenni. Nálunk pedig a közegészségügy legfőbb öre, intézője és feje szabadságra ment és most is szabadságon van. A kolerá tehát jöhet tehervonaton, gyorsvonaton, keletkezhetik itt és a közelben. Mit is lehet tenni, ha a közegészségügyi főfelügyelő távol van?

Még egy negatívumról tehetünk említést, ami pozitívumnak is beillik. Tegnap este a tiszti főorvosi hivatal a belügyminisztériummal akart valahogy érintkezésbe lépni. A rémület és fejtelenség legfőbb és legégetőbb pillanatában kihez, hová is fordultak volna? Nagy szorultságukban és zavarukban, mint oda? Azonban egy árva lelket nem találtak ott. Még a portás is eltávozott. Bizonyosan a kolerától való félelmében futamodott meg.

Ezek után csodálkozzék valaki, ha az ázsiai ragály tárt kaput talál nálunk s hogy terjedésének semmi, de semmi akadályja nincs. Azon sincs mit bámulni, hogy a veszély pillanatában.

amikor minden tényezőnek helyén kellene lennie és összhangzatosan kellene működnie, tökéletes fejvesztettség uralkodik s a zürzavarban a baj csak növekedik. Hisz nemcsak akkor van energikus akcióra szükség, amikor a baj — mint mondani szokás — a körmünkre ég, hanem előzőleg. A profilaktikus intézkedések a legcélszerűbbek. Későn van, ha a villámhárítót akkor teszik a házra, amikor a menykő már becsapott.

Vannak itt lakások és különösen gyártelepek, ahol a ragály szükségszerűen felüti a fejét. Gyárak, ahol a munkások állandóan bennlakhak; ott tartózkodnak éjjel-nappal a legnagyobb piszokban, szennyben, romlott és fertőzött levegőben. Ott is élelmezik őket antihigiénikus tápanyagokkal. Tömegeken fekszenek egymás közelében; vagy a földön henteregnek és csak akkor távoznak a gyárakból, amikor korcsmákba akarnak betérni. Ilyen közegészségellenes, minden higiéniaát arculverő, csuffá tevő sötét és veszedelmes odukat kellene a legszigorubb felügyelet alá helyezni és legalább a lehetőség határáig higiénikussá tenni. Ezek preventív rendszabályok volnának, amelyek a ragályok fészkeit támadnák meg.

A legmodernebb higiénia azt tanítja s a járványok története azt a

A másé.

Irta: Falk Rikárd.

(Utánnyomás tilos.)

A vasúti állomás kis kertjének örökzöld bokrai mögül leselkedett Mihók, a málházó. Vakondok képéből kivilágított örökön pisllakoló mókus-szeme s úgy sandított be a kertbe. A kopaszodó ültetések és ritkás pázsitzövények között lábujjhegyen tipeggett a gyakornok, nehogy az ut vörös kavicsai megnyikorogjanak a léptei alatt. Arca kipirult, szemében izgalom égett. Kapkodta a fejét; nem látja-e valaki, miként kopasztja meg a rózsafákat, S valahányszor az állomásfőnök emeleti lakásának kékfüggönyös ablakán felejtette a tekintetét, beleborzongott a vágyakozásba. Vánnnyadt, bajusztalan, sovány atezán átvonaglott a huszéves férfiember tehetetlen akarása, görcsös ragaszkodása az elérhetetlenhez.

Láng Simon, a gyakornok behuzódott a futókák lánczaival befent kertilugasba és csokorba kötötte a virágokat. Amikor egy-egy rózsát megszagolt annak a gyönyörű asszonynak a kifejezhetetlen, véret korbácsoló illata jutott az eszébe. Flóris Péternének, az állomásfőnök feleségének kigyóhajlásu természetének lágy vonalai olyanok voltak, mint a rózsaszirmok hullámos szélei. Nagy, kerek szemében annyi melankólia, örök szomorúság, mint a harmattól gyöngyöző havasi gyopárban.

Flórisné volt az egyetlen asszony, itt az Isten háta mögött, a bércek között megvonnuló Tátrazugban. A temetői csend, a végtelen egyhangúság völgyében az egyetlen nő,

aki gondolatokat ébreszthet egy férfiben, akinek tekintete sajnálkozással húzódik vissza a környékbeli tót falvak idomtalan paraszti asszonyiról.

Köröskörül havasok, lent a völgyben a fagerendákból és szikladarabokból összerótt piszkos házak tömkelege, a falu. S fent a sárga kinstári épületben három férfi élt egyetlen asszony, a gyönyörű Flóris Péterné közelében, a tespesztő nyugalom és az egy egymásrautaltság veszedelmének kellős közepén. És az asszony a Flóris Péteré, az állomásfőnöké. Ő hozta magának, a maga számára. Hogy honnan, azt senki se tudja. Láng Simon, a gyáva gyerekember, nem mert ilyesmit kérdezni. A harmadik férfi, Mihók nem is volt rá kíváncsi. Mind a ketten érezték a tulajdonjog súlyát. Flórisné az uráé. Az övé a csókja, az ölelése, mert joga van hozzá, mert a felesége. És Láng irigyelte Flórist, aki természetes, erős volt, mint a mélység felett kiszökkenő bérz és hallgatag, mint hófödte Lengyelesues, amely elfogta Tátrazug elől a nap melegét.

Amióta a gyakornok észrevette, hogy Mihók halántékán és durva kezén kidagadt az ér, valahányszor Flórisné szóba áll vele, amióta megfigyelte, hogy ez a vaskos paraszt miként simogatja körül az asszonyt mohó pillantásaival, gyűlölte. Épp úgy, mint Flórist, aki magának mondhatta az asszonyt, holott Láng Simon ugy érezte, hogy neki lenne joga hozzá a benne égő emésztő tüz jogán és jogán annak a nagy, az első szerelmennek, amely az ifjúból férfivé vedlő embert eltöltötte.

Mihók lázas féltékenységgel ellenőrizte a gyakornok minden lépését. Utálta benne a

nadrágos embert, az urat, a vetélytársat, aki naponta friss bokrétát lop az asszony kémárki virágtartójába. Szögletes, otromba, baromi ember volt a Mihók. Ostoba gondolatok kinozták, gonosz álmok. Izmos karjaiba képzelte Flórisnét, ezt az asszonyi finomságot. Hideg verejték ült a homlokára, ha arra gondolt, hogy az ő lensárga, kusza bajusza odatapadhat az asszonynak hófehér nyakára és a gömbölyű karok, amelyek az állomásfőnök számára teremtődtek, az ő durva, képosztos zubbonyában ziháló mellét szorítják át.

Mihókban forrott a fojtott láva. Korlátolt elméje nem tudta meghatározni, mi az, ami benne végbemegy. Csak azt tudta, hogy Flórisné szép és a közelében reszked, mint a bárány. És ha ez sokáig így tart, akkor valami nagy szerencsétlenség fog történni. Minden erejét össze kellett szednie, hogy a főnöknek megadja a tiszteletet és Láng Simon torkát körül ne kötözze az éles sürgönydróttal, mint a szerelmes gyakornok a napi bokrétát.

A titkos vetélkedésről és mély szerelemről nem vett tudomást Flórisné. Mosolyogva köszönte meg a gyakornok bokrétáit. Mihóknak pedig, aki friss gombákkal, földi eperrel és áfonyával kedveskedett, elismerésképpen megveregette a széles, lomha vállát. Napokon keresztül égett utánna a Mihók válla az asszony érintésétől. Most is izzott még a keze nyoma, amint a lugas mögül leste, mit művel a gyakornok.

Láng Simon magához szorította és ugy csókolgatta a rózsákat. Aztán kiejtette a kezéből az asztalra. Végtelen nyomorultnak érezte magát. A párhuzam, amelyet Flóris

tanulást szüri le, hogy két nagy tényező tartja távol a veszedelmet, vagy azt a minimumra redukálja: a köztisztaság és a raczionális életmód. A tisztaság a leghatalmasabb fertőtlenítés s az okos életmód az egészség legfőbb garanciája. De ha körütekintünk és keressük, hogy ezen a téren történt-e előzetes gondoskodás, egyetlen megnyugtató momentumot sem találunk. Az utcák szennyesek; seprés, locsolás, fertőtlenítés felületes, vagy egészen hiányos. A kültekintés általában a legveszedelmesebb helyeken tisztogatásról egyáltalában nincs szó. Egyetlen plakát sem jelenik meg, mely a lakosságot kitanítaná, hogyan kell raczionálisan élni, hogy a ragályt magától távol tartsa. Hja, ezek nem telekspekulációk, amelyek a városatyák fantáziáját fütik és érdeklődésüket ébren tartják!... Amikor ilyen dolgok vannak napirenden, akkor az összes tényezők helyén vannak.

És így természetes, hogy a lakoságnak oka van megrémülni, ha a járvány-veszedelem közeledőben van. De még természetesebb, hogy a ragály el nem kerülhet bennünket, sőt szükség-szerűen letelepedik nálunk. Az összes tényezők alusznak s ha a vézkiáltásra felébrednek, fejvesztettekké válnak és ide-oda kapkodván, egyik bolondot teszik a másik után.

Budapest, augusztus 28.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, kedden délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: névszerinti szavazások s a véderőjavaslat.

A munkapárt vacsorája. A nemzeti munkapárt holnap, kedden este tartja meg legközelebbi pártvacsoráját a városligeti Kovács-féle vendéglőben.

és maga között vont, az ő hátrányára ütött ki. Nem volt más előnye a daliás, komoly férj fölött, mint ostoba, tanácstalan fiatal-sága. Megtörölte az arezát. Tagadta maga előtt a könyeket restelkedésében.

— A rózsák harmata, — suttogta magában.

A háta mögé rejtette a csokrot és elindult az állomásépület felé. Azon tanakodott: szereti-e az asszony az urát. Regényeskedő, fiatal fejével bizonygatta, hogy szerelem már nem lehet köztük, csak a megszokás, a házasság bilincse tartja őket egymás mellett. Elég alkalommal megfigyelte őket s úgy találta, hogy valami száraz közömbös-séggel, unalmas egyformasággal élnek egymás mellett. Ami mondanivalójuk volt, azt a három év során elmondták egymásnak és a házasságukon előmlött az a sivár hangulatnélküliség, amely itt, az egész tájat jellemezte. A gyakornok tehát azzal biztatta magát, hogy lehetnek kilátásai. Csak hozzá kellene fogni a megértetéshez, az észrevételekhez. De minden készülődése esődöt mondott, mihelyt az asszony ránézett. A szó a torkán akadt s ennél többet nem tudott mondani, mint: kezét esőkolom.

Flóris, karján a szolgálati vörös szalag-gal, unottan sétált fel s alá a sinek előtt. Láng Simon elkerült az épület mögé észrevétlenül és az emeleti lépcsős feljáróhoz tartott. Mihók, mint a hiúz, bujkálva, reszketve utána. Kiverte a féltékenység, amikor az ajtó lassan becsukódott a gyakornok után. Megkerülte a lakást és a konyha felől ment be. A kis tót eseléd ügyet sem vetett rá. Azt hitte, izenetet hozott a főnöktől.

Mihók nesztelenül nyitott az ebédlőbe.

Kihallgatások előtt.

— Ujabb sajtósérelem. —

Az ország a véderőreform ellen.

— Hírek a politikai küzdőtérről. —

Budapest, augusztus 28.

A képviselőház mai ülésén a munkapárt nagy meglepetésére az ellenzék visszavont nyolcz névszerinti szavazást, úgy hogy holnapra mindössze az a két névszerinti szavazás maradt, amelyet ma indítványoztak és amelynek holnapra való halasztását az ellenzék nem kérte. Az ellenzéknek ez az elhatározása azonban nem jelent koncezzsiót a munkapártnak, hanem a vitarendező bizottság szombati értekezletének ama megállapodásában leli magyarázatát, hogy ezen a héten három olyan napot jelölt meg a vitarendező-bizottság, amelyen a véderőjavaslatokról beszédek is fognak elhangzani. Beszélni fognak ezen a héten Antal Géza, Nadányi Gyula és Kovács Kálmán. Antal Géza már a holnapi napon szóhoz fog jutni.

Vasárnap a függetlenségi pártok tagjai közül többen résztvettek azokon a népgyűléseken, amelyeket az alföldi testületok hazafias közönsége rendezett egyrészt a véderőjavaslatok ellen, másrészt az általános választójog mellett. E népgyűlések közül különösen kimagaslik a szabadezállási, amelyen Déry Zoltán volt államtitkár mondott hatalmas beszédet a politikai helyzetről és az új katonai adóterhekről.

A politikai világ figyelmét ma főként azok a bécsi hírek foglalták le, amelyek szerint Khuen szeptember közepén bekövetkező audienciáján új választásokat fog proponálni a királynak. A politikai körökben általában az volt a felfogás, hogy a király — mint azt vasárnapi közlésében bécsi hírforrásunk is meg-erősítette — egyelőre nem ad felhatalmazást Khuennak az új választásokra, hanem más politikussal fog kísérletezni.

Feltűnést keltett a képviselőház folyosó-

Nem volt ott senki sem. A hálószoba felől jött valaki. A pályáról a nyitott ajtószárny mögül kémlelte. Láng Simon volt, kereste az asszonyt. Remegő kezében a csokrot tartotta és ingó léptekkel várta, honnan bukkan fel Flórisné. Ismételtette magában a mondanivalóit... és egyszerre előtt állott Mihók.

Szeme vadul forgott, ujjai ökölbe szorultak, tömzsi vállát előre hajtotta, mint öklelésre kész bölény közeledett a gyakornokhoz. Rekedtes hangon, tótos hangsúlyval kérdezte:

— Kinek az a bokréta?

Láng Simon a felebbvaló hatalma tudatában elutasító válasza készült, de a pályáról félelmetes magatartása megijesztette. Még soha sem látta Mihókot ilyen vadnak és elszántnak. Megcsuklott a hangja s hátrálva felelt:

— Nem tartozik magára. Takarodjék le, a helyére!

Mihók ingerülten utána kapott és mielőtt az ajtót elérhette volna, átfogta azelekkarjával a gyakornokot.

— Az asszonynak hoztad! — lihegte. Az asszonynak, te béka, te gyerkőcz, te! Azt hiszed, mert ur vagy, neked minden szabád. Tudom, mit akarsz. Nézem már régóta, hogy loholsz utána. De nem lesz a tied!

Láng Simon kétségbeesetten védekezett, hogy kiszabaduljon a paraszt vashéklyó-szerű szorítása alól. Kiáltani nem mert. Fél, hogy az ablakok alatt sétáló Flóris meghallja.

— Eressz el, paraszt! Feljelentelek... elesapallak... sügta elfojtott hangon.

— Akkor együtt pusztulunk! — rikácsolta a pályáról és leszorította a gyakornokot a karosszékre. — Finom asszony, szép asszony kell neked, te gyerek? Epyém lesz, enyém és nem a tied!...

ján még Berzeviczy Albertnek, a képviselőház elnökének amaz állásfoglalása is, hogy a véderőreform ellen felvonuló küldöttségeket nem akarja fogadni. Berzeviczy ezzel ellentétbe kerül az eddigi tradíciókkal, mert a képviselőház elnöksége eddig politikai pártkülönbég nélkül minden hozzája jövő küldöttséget fogadott és mintegy ezzel demonstrálta, hogy az összes pártok felett áll.

Ma újabb sajtómerényletről is jött hír. Torontál vármegye alispánja kitiltotta a „Nap“-ot vármegyéje területéről ugyanazzal az indokolással, mint aminővel Budapesten Vaszilievits alpolgármester megvonta tőle a kolportázs-engedélyt. Ez az erőszakosság csak újabb erőre és kitartásra fogja serkenteni a sajtószabadságért küzdő ellenzékét és kétségtelen, hogy a képviselőházban is szóba kerül.

Mai hireink a következők:

A trónörökös a királynál.

Ischlből érkezett jelentések szerint a király szeptember nyolczadikán délután két órakor utazik el Ischlből és este hét óra után érkezik meg Schönbrunnba. Tegnap délután hosszabb sétát tett a kastély parkjában. Az ischli tartózkodás utolsó napjaiban a király még több audienciát ad. Thun, csehországi helytartó 31-én tesz jelentést a királynak a cseh-német béketárgyalásokról. Ugyanez időtájt lesz gróf Aehrenthal közös külügyminiszter audienciája. Kihallgatáson jelenik meg Ferencz Ferdinánd trónörökös is, hogy beszámoljon a királynak a dalmát hadgyakorlatok lefolyásáról. E kihallgatás időpontja még nincs megállapítva.

Szóval mielőtt a király visszatérne Bécsbe, hogy a magyarországi politikai helyzete a magyar kormány tagjaival megvitassa, előbb feltétlenül fogadja gróf Aehrenthal külügyminisztert és azután a trónörökösöt. A jelentések szerint mindketten a magyar politikán kívül eső ügyekben járulnak a király elé, de hogy ez audienciákon a magyar politikai válság is szóba fog kerülni, az kétségtelen. Ha másként nem, a hadügyminiszterválsággal kapcsolatban, amelynek végleges rendezése az eddigi megállapítások értelmében szintén most kerül a tárgyára. És ennek folytán éppen nem lehetetlen, hogy amikor Khuen majd a király elé

nokot a karosszékre. — Finom asszony, szép asszony kell neked, te gyerek? Epyém lesz, enyém és nem a tied!...

A mellére térdelt és fojtogatta. Láng Simon beszélni próbált, de csak hörgések szakadoztak fel belőle. Mihók hirtelen elhatározással megragadta a flut és az ablakhoz vonzolta. Lendületet vett, hogy egy hajításra kidobja az állomásépület elé, a sinekre.

Izmai hirtelen elpuhultak, ujjai kinyultak és elboacsátotta a gyakornokot. Az gyorsan fölemelte az öklét, rá akart sujtani, hogy ártalmatlanná tegye a veszett embert... Karja lehanyatlott. Ő is arra nézett amerre Mihók, a tárház felé.

Ott sétált fel s alá Flóris, az asszony belékapaszkodva, hozzásimulva esendesen, szóltanul. Néha összedugták a fejüket és esőkolóztak, mint a galambok. A természetes Mihók nagyon szegyenkezett s megrokkantan álldogált a gyakornok előtt. Ismét a meghunyászkodó, kenyerét féltő paraszt lett belőle. Láng Simon restelte magát a pályáról, eztán elkeseredésében hozzávágta a rózsabokrétát.

— Betegyem a virágos edénybe? — kérdezte buzgó szolgálatkészséggel Mihók, mint ha mi sem történt volna.

A gyakornok dühösen otthagya a pályáról. Szaladt le a szobájába. Reményvesztetten ismételtette:

— Szereti! Az urát szereti!

Mihók még egyszer kihajolt az ablakon s amint meglátta az egymásba fonódott emberpárt, bosszusan dörmögte a bajusza alól: — Ezek sem esznek többet az én áfonyámból.

És busan leballagott az őrházba.

jául, hogy a magyar válság tekintetében előterjesztéseket tegyen, *kész helyzetet találja magát szemben*, amelyen már változtatni többé nem lehet. Épp azért illuzórius Khuennek minden bizakodása, nyilatkozata és reménykedése, mert — az előző kihallgatások után — minden attól függ, hogy milyen elhatározással fogadja Khuent a király és milyen újabb perrancsokat ad neki.

Khuen audienciája.

Egy bécsi lap mai számában azt a hirt közli, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök szeptember 10-én kihallgatáson jelenik meg a felség előtt. A képviselőház mai ülésén a miniszterelnököt rögtön megérkezésekor egy hírlapíró megkérdezte, mi igaz ebből a hírből.

A miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— *Lehetséges, hogy audiencián megjelene, de erre semmi kényszerítő ok nincs.* Az audienciának a napja semmi esetre *nincs még fixirozva.*

A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy igaz-e a lapoknak a képviselőház feloszlásáról szóló híre, a miniszterelnök azt válaszolta, hogy *egyelőre minden a régi ben marad.*

Berzeviczy és a deputációk.

A múlt véderőharc alatt egymást érték a képviselőházban a tiltakozó küldöttségek, amelyeket maga a képviselőház elnöke, gróf *Apponyi Albert*, fogadott a kupolateremben.

Az ősz folyamán az idén is megindulnak a vidéki küldöttségek s az ellenzék azt szeretné volna, ha *Berzeviczy Albert* képviselőházi elnök fogadta volna a küldöttségeket, *Berzeviczy Albert* azonban *erre nem volt hajlandó.*

Zlinszky István, az alsódbasi kerület képviselője közölte *Berzeviczy Albert*tal, hogy egy nagyobb számú küldöttség óhajtja őt felkeresnie és a véderőjavaslatok elleni feliratot közvetlenül kívánják az elnökhöz juttatni és a véderőjavaslatok elleni tiltakozásukat a képviselőház elnöke előtt élőszóval is ki akarják fejteni. *Berzeviczy* képviselőházi elnök kijelentette *Zlinszkynek*, hogy ilyen körülmények között a tiltakozó küldöttséget *nem fogadja*, mert ha az elnök a küldöttségeket fogadná, akkor a pártpolitikában való részvételtől abszolúte nem tudna tartózkodni.

A küldöttség vezetője — mondta *Berzeviczy* — kétségkívül beszédet mond, erre az elnök válaszul s így kikerülhetetlen hogy az elnök pártpolitikai nyilatkozatot ne tegyen.

Zlinszky kerületéből ennek daczára feljön a küldöttség és felkeresi *Berzeviczyt*.

Justh Gyula az elnök elhatározására ezt a megjegyzést tette:

— *Berzeviczy Albert* — ha a nyilatkozat autentikus — *szembehelyezkedik elődei gyakorlatával.* Mert eddig a képviselőház elnökei fogadtak minden küldöttséget.

A torontáli Vaszilievits.

Amint ezt már annak idején jeleztük, a Khuen-kormány nemcsak a fővárosban, de a vidéki törvényhatóságok területén is megindította a Nap ellen az irtóháborút. Ennek a folytatólagos üldözésnek első életjelét ma észleltük. Torontál vármegye aispája a mai reptől kezdve a Nap utcai árusítását az egész vármegye területén betiltotta és a június 30-án adott engedélyt visszavonta. Az aispájár egyben utasította a városok rendőrkapitányait és az összes hatóságokat a határozat azonnali végrehajtására. A betiltás indoka a királyszerítés. Az indoklás során az aispán határozata kimondja, hogy *nem tartja a lapot méltónak* arra, hogy utcai árusítás engedélyezésével terjedése előmozdítsék.

A husimpori német világitásban.

A „*Münchener Neueste Nachrichten*“ legutóbbi számában terjedelmes cikkben igen figyelemreméltóan világitja meg és indokolja azt az álláspontot, amelyet az *argentinai* huskérdesben a magyar kormány Ausztriával szemben elfoglal. A cikk abból indul ki, hogy Magyarország igen drágán fizette meg azt a védelemt, melyet agrárérdekeinek az Ausztriával 1907-ben megkötött kiegye-

zés nyújtott. Nemcsak akkora védővámot kellett megadnia az osztrák iparnak, hogy ez a nagy magyar piacot ennek folytán jóformán monopolizálja, de fel kellett emelnie a magyar kvótát is és hozzá kellett járulnia a dalmát vasúti csatlakozás ránézve értéktelen kiépítéséhez is. Magyarország kereskedelmi mérlege Ausztriával szemben állandóan passzív. A cikk aztán kiemeli, hogy az agrárvédelem maga után vonta a hus és nyerstermények áremelkedését, Ausztria nagy boszuságára, mert az osztrák ipar megszokta, hogy olcsón vásárolja meg a magyar nyersterményeket, hogy aztán Magyarország visszavásárolja tőle a gyári produktumokat. A hus árának emelkedése alig két évvel a kiegyezés életbelépése után arra bírta az osztrák kormányt, hogy Magyarországtól a tengerentúli hus bevitelére engedélyt kérjen, *ami kétségtelenül a gazdasági kiegyezés átlukasztását jelenti.* A magyar kormány meg is engedte három-ezer tonna argentinai hus bevitelét minden rekonpenzáció nélkül. Az osztrák kormány azonban nem tudta ezt a háromezer tonnát elhelyezni, úgy, hogy nyolcszáz tonnát Hamburgba kellett szállítani. Amit 1910-ben egy esetre vonatkozólag kért az osztrák kormány, abból 1911-ben tartós állapotot akart csinálni és az osztrák husinségre való hivatkozással azt követelte, hogy Magyarország ejtsen el egy koncesziót, amelyért az 1907-iki kiegyezésben oly drága árt fizetett. A cikk tagadja, hogy a bécsi husinség nagyobb lenne, mint a délnémetországi és konstatálja, hogy például Münchenben a hus ma is 25 százalékkal drágább, mint Bécsben, anélkül, hogy ott argentinai hus követele. A magyar kormány nem utasította el ezt a követelést sem, de az argentinai hus Ausztriába való állandó bevitelének ellenértéke gyanánt a kassai-berner vasút második vágányát és az *annabergi csatlakozást* követelte és ezt a jogos követelést utasította vissza az osztrák kormányt, mint „*hatalatlan*“ követelést, a magyar kormányra hátrítva a felelősséget a „*husinségért.*“

A véderőreform ellen.

Szabadszállás község polgársága vasárnap tiltakozó gyűlést tartott a *katonai javaslatok ellen*, melyen a kerület országgyűlési képviselőjén, *Kovácsi Kálmán*on kívül részt vett *Désy Zoltán* a 48-as függetlenségi Kossuth-párt alelnöke, továbbá *Jármy István* és *Lengyel Zoltán* országgyűlési képviselők. *Kocsis György* elnök lelkes szavakkal nyitotta meg a népgyűlést s ismertette annak tárgyát. *Rozsnyay* beszéde után *Kovácsi Kálmán*, a kerület képviselője igaz örömmel üdvözli a nagy számban egybegyűlteket, hogy az elviselhetetlen katonai terhek ellen tiltakozzanak s végül üdvözölte a választópolgárokat pártjának vezért, *Kossuth Ferenc* nevében. (Éljenzés.)

Ezután nagy érdeklődés mellett *Désy Zoltán* szólalt fel. A katonai javaslatokkal foglalkozva, többek között a következőket mondotta:

— Hallom a vádakat, hogy dologtalan képviselők névszerinti szavazásokkal töltik a drága időt. Amióta ez a kormány kormányra lépett, egyetlen más javaslatnál nem volt obstrukció, sőt ezzel szemben a pártok közhasznú javaslatokat megszavaztak. *Visszautasítom tehát azt a vádat, hogy pazaroljuk az ország idejét*, legfeljebb a mienkét, mert ha engedjük volna megszavazni, mindegyikünk csendes otthonában ülhetne. *Visszautasítom a dologtalan vádját*, mert eltekintve csekély személyemtől, az obstrukcióban részt vesznek azok, akik a parlament szellemi munkájának jelentékeny részét teszik. *Csak egyféleképpen lehet győzni: erős akarattal, kitartással.* Az a nemzet és az a párt, amely minden pillanatban csak a pillantnyi érvényesülést nézi, nem méltó arra a helyre, amelyet elfoglalt. Az elnök terjesztett javaslatok emberben és pénzben a szükség határán túlmenő áldozatokat követelnek; áldozatokat, amelyeknek sem egyikét, sem másikat nem tudom, miképpen fogja elviselni az ország. És ezekkel szemben nem hoznak semmit! E mellett fentartják alkotmányos életünknek rákfennéjét, fentartják lelki betegségét, hogy Magyarországon ne lehessen béke uralkodó és nemzet között. Ezek voltak az okok, amelyek miatt az obstrukció fegyverével nyultunk és a fegyvert használni fogjuk mindaddig, míg az okok fennállanak.

Lengyel Zoltán szólott ezután és kifejtette, hogy kilencez évvel ezelőtt kezdődött a mostani harc s mégis ott vagyunk, ahol akkor. A nemzetnek azonban nem szabad türelmetlenné lennie, mert ez is csak része a függetlenségi harcnak, mely századok óta folyik. E harc két főcélja: a nemzeti hadsereg és erős parlament megteremtése. A nemzet nem mondhat le arról, hogy a hadsereg magyar legyen. Hadsereg nélkül mese az, hogy gazdasági önállóság megteremthető lenne, mert akie a hatalom, a fegyveres erő, az tartja a kezét zsebeinkben is. Mi hívei vagyunk a lehető legdemokratikusabb választóreformnak, de nem megyünk *Krisztóffyval* és táborkarával.

A népgyűlés *Rozsnyai Vincze* indítványára egyhangú lelkesedéssel a következő határozati javaslatot fogadta el:

„A szabadszállási népgyűlés a függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth-pártnak a magyar hadsereg érdekében felvett harcát helyesli, a pártot bizalmáról biztosítja és kitartásra buzdítja.“

A gyűlésről még üdvözlő táviratot küldtek *Kossuth Ferenc*nek, a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt vezérének, bejelentve neki a gyűlés állásfoglalását.

Zenta város polgársága tegnap nagyszabású népgyűlést rendezett az általános, egyenlő, titkos választói jog mellett és a katonai javaslatok ellen. A népgyűlésre, melyen mintegy 7—8 ezer ember vett részt, leutaztak *Lovászy Márton*, *Reöck Iván* és *Pozsgay Miklós* képviselők, akiket a város polgársága lelkes fogadtatásban részesített. A népgyűlésen *Orbán Károly*, a függetlenségi és 48-as kör elnöke, *Reöck Iván*, *Pozsgay Miklós* és *Lovászy Márton* országgyűlési képviselők és *Pleszkovits Lukács* szabadkai ügyvéd beszéltek. Ezután dr. *Széchenyi István* zentai ügyvéd határozati javaslatot terjesztett elő, amit a népgyűlés nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadott.

A határozati javaslat tiltakozik a véderőreform ellen és követeli az általános, titkos választójog napirendretűzését, továbbá *bizalmatlanságot szavaz* a város munkapárti képviselőjének, *Mikosevits Kanutnak* és *felhívja, hogy mandátumáról mondjon le.*

A népgyűlést a szegedi, bácsmezei, zombori, jánoshalmi és más függetlenségi körök táviratilag üdvözölték. Este banket volt, melyen *Lovászy Andor*, *Reöck Iván*, *Pozsgay Miklós*, *Orbán Károly*, *Lovászy Márton* és mások felköszöntőket mondtak.

A két függetlenségi párt nagyszabású népgyűlést rendez szeptember 10-én vagy szeptember 17-én Szekszárdon, amelyen a függetlenségi és 48-as párt részéről gróf *Batthyány Tivadar*, a Kossuth-párt részéről pedig ennek alelnöke, *Désy Zoltán* vesz részt. A gyűlésen az összes tolnamegyei függetlenségi szervezetek megjelennek és nagyszámu küldöttségekkel képviseltetik magukat. Mindkét párt részéről több képviselő utazik le ez alkalommal Szekszárdra.

A *kecskeméti* szociáldemokrata párt a katonai javaslatok ellen tegnap népgyűlést tartott. *Darvai Sándor* hosszabb beszédet mondott, mely után a jelen voltak rendben oszlottak szét.

Népgyűlés a sajtószabadságért.

Vasárnap délelőtt Makón a városháza udvarán nagy népgyűlés volt a sajtószabadság érdekében. A népgyűlést dr. *Kardos Izsó*, dr. *Dózsa Simon*, dr. *Kiss Pál* és *Herczegi István* maki lapszerkesztők hívták össze. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a kolportázs korlátozása ellen tiltakozik. Elhatározta még a népgyűlés, hogy a határozati javaslatnak a képviselőház elé való juttatására *Justh Gyulát*, a város képviselőjét kéri fel.

Pecsovics vármegyék.

Csongrád megye állandó választmánya mai ülésén egyhangú határozatot hozott arra nézve hogy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé abban az irányban hogy intézzen feliratot a képviselőházhoz, melyben elítéli az obstrukciót és olyan választói reform alkotását várja a kormánytól, amely biztosítja a magyarság szupremációját.

Temesvár város törvényhatósága ma délután tartotta havi rendes közgyűlését *Joanovich Sándor* főispán elnökletével, amelyen a város polgársága állást foglalt az obstrukció ellen. A törvényhatósági tagok közül számosan indítványt terjesztettek a polgármesteri hivatalhoz, melyben hazafias aggodalommal látják, hogy az országgyűlés komoly tanácskozásainak meghiusítására vezető obstrukciós irányzat újra érvényesül és a kisebbség erőszakos és inparlamentáris eljárását helyteleníti és a nemzeti szempontok megóvása mellett az általános választójogot óhajtja. Az indítvány betervezés után a közgyűlés ellenzékének részéről *Kisfaludy Kálmán*, a függetlenségi párt elnöke szólalt fel, majd többek hozzászólása után megejtették a szavazást és 88 szavazattal 11 ellen elfogadták az obstrukciót elítelő indítványt.

Budapest, augusztus 28.

Tisza Budapesten. Gróf *Tisza István* ma geszti birtokáról Budapestre érkezett.

Sághy Gyula beszámolója. *Sághy Gyula* egyetemi tanár, a somorjai kerület orsz. képviselője, a napokban bejárta a kerület több községét. E hó 24-én Somorján résztvett *Simon Lajos* plébános névnapja alkalmából adott ebéden, ahol a politikai helyzetről bővebben nyilatkozott.

Szentcsitett törvény. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájáról szóló törvényt szentesítette.

Három névszerinti szavazás. A képviselőház mai ülése a csendes obstrukció jegyében folyt le. Az ülést Kabos Ferencz alelnök nyitotta meg feltizenegyor. A mult ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették. Bejelentette az elnök, hogy a miniszterelnök értesítése szerint ő felsőre a születésnapja alkalmából kifejezett hódolatért a képviselőháznak legmagasabb köszönését nyilváníttja. Majd bemutatta a miniszterelnök átiratát több törvényszentesítésről, valamint bemutatta a beérkezett kérvényeket s feliratokat, köztük Szében vármegye feliratát, melyben elitéli a képviselőház jelenlegi tanácskozási módját. Javasolta, hogy a kérvényt adják ki a kérvényi bizottságnak. Ráth Endre kérte, hogy az elnöki javaslattal szemben a kérvényt adják ki a kérvényi- s közigazgatási bizottságnak. Ez ellenindítványra vonatkozólag Justh János névszerinti szavazást s a szavazásnak holnapra halasztását kérő ívet adott át az elnöknek. Ez a névszerinti szavazás tehát holnapra marad. Következtek a napirendre tűzött névszerinti szavazások. Elsőnek a Pozsony város polgárságának kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztés és Justh János ellenindítványa felett szavaztak. A névszerinti szavazás eredménye az volt, hogy 101 szavazattal 14 ellenében az elnöki előterjesztést fogadták el. Az *Erzsébetfalvai, körmendi, jászárokszállási és kisjenői* népgyűlések kérvényeire vonatkozó ellenindítványait Justh János visszavonta. E névszerinti szavazások tehát elmaradtak. Hasonlóképpen visszavonta Beck Lajos is a *zentai, gödöllői, makói és tolnai* népgyűlések kérvényeire vonatkozó ellenindítványokat. Következett a névszerinti szavazás a *Bács-Bodrog* vármegyére vonatkozó elnöki előterjesztés s *Vertán Etele* ellenindítványa felett. A Ház többsége 94 szavazattal 12 szavazat ellenében az elnöki előterjesztést fogadta el. Következett a névszerinti szavazás a *Szatmár-Németi* város közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és *Vertán Etele* ellenindítványa felett. A szavazás eredménye szerint 102 szavazattal 10 szavazat ellenében az elnöki előterjesztést fogadták el. Háromnegyed kettőkor megállapították a holnapi ülés napirendjét. Ezzel az ülés véget ért.

Készülnek az új Dreadnoughtok. A Dreadnought-hajókat építő *Stabilimento* nemrég megkezdte a harmadik Dreadnought építését és egyúttal nemsokára vízrebocsátja a már befejezéséhez közeledő második Dreadnoughtot. Ennek a második Dreadnoughtnak a vízrebocsátása előreláthatólag ez év október, vagy november havában történik meg. A második Dreadnoughtnak a neve még nincs megválasztva, valamint nem történt megállapodás arra nézve sem, hogy az udvar képviselőjében ki fog megjelenni a vízrebocsátási és keresztelési ünnepségeken. A vízrebocsátandó hajó teljes felszerelésével körülbelül a jövő év közepére készülnek el. Az eddigi tervek szerint a már vízrebocsátott Dreadnought teljesen felszerelve a jövő év vége felé fog a rendes állományba lépni, a második Dreadnought 1913. nyarán, a harmadik 1914. januárjában fog teljesen készen állani. A negyedik Dreadnought építését ez év novemberében kezdik meg, s teljes elkészülése az 1915 év elejére várható.

Az interparlamentáris konferencia. Az idén Rómában megtartandó XVII. interparlamentáris konferenciára és az azzal kapcsolatos turini kirándulásra szeptember elsejéig lehet jelentkezni. Azoknak a jelentkezőknek, akik a határidőn túl tudatják részvételi szándékukat, elfogadják ugyan, de az elkövetően jelentkezők már nem reflektálhatnak kellő időben jelentkező tagoknak biztosított vasúti kedvezményekre. Eddig mintegy ötvenen jelentkeztek a magyar csoport tagjai és hozzátartozói részéről. Jelentkezéseket *Dessewffy Arisztid* képviselőházi elnöki tanácsos, mint a magyar csoport titkára fogad el. Az interparlamentáris magyar csoport augusztus 30-án, szerdán d. n. 5 órakor a képviselőház elnöki fogadjában ülést tart. Az ülésen a római konferenciával kapcsolatos kérdéseket tárgyalják.

A bécsi angol nagykövet. Berlinből jelentik: A *Morgenpost* értesülése szerint sir *Cartwright* bécsi angol nagykövet állása legutóbbi németellenes nyilatkozata miatt megrendül. A bécsi udvarnál még nem fejezték el a nagykövetnek kínos magatartását Bosznia és Herzegovina annektálása idejében. A *Possiche Zeitung* bécsi jelentése szintén megemlékezik arról a híresztelésről, hogy a bécsi angol nagykövet állása tarthatatlanná vált. A *Neue Gesellschaftliche Correspondenz Cartwright* bécsi angol nagykövetre vonatkozó híresztelések dolgában táviratilag fordult a nagykövethoz, akitől a következő választ kapta: *Patározatlan risszautasítom a felelősséget a lapokban név nélkül megjelent cikkekért, amelyek szerzőségét a legkeményebben tagadom.*

Franciaország új javaslatai.

— A marokkói bonyodalom. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 28.

Cambon berlini francia nagykövet, aki nemsokára visszatér Berlinbe, újból meg fogja kezdeni a tárgyalásokat Kiderlen-Waechter német külügyi államtitkárral a marokkói kérdésben. Miután egy francia, mint a német kormány álláspontja ebben a kérdésben végleg megszilárdult, a tárgyalások gyorsabb menete és befejezése remélhető.

A francia kormányra nézve a tárgyalások félbeszakítása éppenséggel nem volt káros, sőt ellenkezőleg még jól jött, mert a kölcsönösen előterjesztett javaslatok összeegyeztethetetlenek voltak, ami könnyen surlódásokra vezethetett volna, ha a tárgyalásokat folytatják. Így azonban a tárgyalások szünetelése alatt lecsendesedtek az izgatott kedélyek. Annai bizonyos, hogy a tárgyalások már nem fognak sokáig tartani és végleges megoldásra fognak vezetni. Az új tárgyalásokon egész terjedelmében és részletesen fogják megvitatni az afrikai problémát és a francia kormány ezuttal újabb, sokkal megszébbbmenő javaslatokat fog tenni.

Táviratainkat a marokkói kérdésről itt adjuk:

Berlin, augusztus 28.

A „Germania“ jelentése szerint, a birodalmi kancellárnak az a szándéka, hogy a Marokkóra vonatkozó egyezményt jóváhagyás végett a birodalmi gyűlés elé terjeszti akkor is, ha őt a szerződés tartalma erre az alkotmány értelmében nem kötelezné.

Páris, augusztus 28.

Az „Excelsior“ című újság egy tudósítója azt állítja, hogy a chamonnixi-pályaudvaron beszélgetést folytatott Kiderlen-Waechter német külügyi államtitkárral, aki következőleg nyilatkozott a helyzetről:

— A marokkói kérdésben a tárgyalásokat új alapokon ismét megkezdjük és én a leghatározottabban remélem, hogy azoknak hamarosan meg is lesz a kívánt sikere.

— A háború veszedelme tehát elmúlt? — kérdezte az újságíró, mire Kiderlen-Waechter ezt felelte:

— A legjobb kilátás van erre. Az én őszinte véleményem az, hogy se Német-, se Franciaország nem akarja a háborút.

Az „Excelsior“ munkatársa ezután azt kérdezte, hogy melyek tulajdonképpen Németországnak igényei. Erre Kiderlen-Waechter ezt válaszolta:

— Mi Marokkóban csak a gazdasági érdekeinket tekintjük, de területet nem óhajtunk szerezni. Ha Franciaország az algezirászi szerződést pontosan betartotta volna, minden jól ment volna. Francia részről a szerződést nagyon is Németországnak a hátrányára értelmezték.

Berlin, augusztus 28.

Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár szerdán egy esütörtökön tér haza és már a fővárosban is marad, hogy jelen legyen Kiderlen-Waechter és Cambon tárgyalása alatt.

London, augusztus 28.

A „Times“ közli: *Asquith* miniszterelnök már hetekkel ezelőtt nyíltan kijelentette, hogy rosszakaratu híresztelésül nem egyéb az, hogy Anglia a marokkói tárgyalásokban megváltoztatja eddigi álláspontját s be fog azokba avatkozni. A londoni külügyi kormány elhatározott szándéka, hogy csak akkor lép fel aktíve a marokkói tárgyalásokba, ha a német-francia alkudozások nem vezetnek célra.

Köln, augusztus 28.

A „Kölnische Zeitung“ hiteles forrásból jelenti, hogy teljességgel valótlan a francia lapoknak az a közleménye, hogy Oroszország közvetítőként akar szerepelni Németország és Franciaország között. Az orosz kormány nem ajánlotta fel közvetítést az érdekelt két nagyhatalomnak, ami pedig Németországot illeti, nem is gondol arra, hogy igénybe vegye Oroszország közvetítését.

Páris, augusztus 28.

Cambon nagykövet, ki kissé lázas, berlini elutazását egy-két nappal elhalasztotta és csak szerdán vagy esütörtökön utazik el Párisból.

KÜLFÖLD.

Oroszországban forradalom készül. Londonból táviratozzák: A „Daily Telegraph“ szeptérvári jelentése szerint a forradalmi mozgalmak a külföldön működő forradalmi bizottságok intézésével egész Oroszországban újra ébrednek. Egy Párisban megtartott összejövetelen az általános forradalom kitörését a jövő hónapra tüzték ki.

A külügyminiszterek találkozója. Rómából jelentik: A *Tribuna* jelentése szerint több lap híradása szerint megbeszélés lesz *Di San Giuliano* olasz külügyminiszter, *Bethman-Hollweg* német birodalmi kancellár és gróf *Aehrenthal* külügyminiszter között. Illetékes helyen nyert felvilágosítás alapján kijelentik, hogy ily megbeszélésre nézve semminő terv nem merült fel, mert arra tekintettel a miniszterek közt fennálló teljes megegyezésre és a fontos nemzetközi kérdések ügyében szakadatlanul folyó eszmecsere, semmi szükség nincsen.

A portugál pénz. Lisszabonból jelentik: A kereskedelmi világ nagyon panaszkodik amiatt, hogy folyton szaporítják a papírpénzt, anélkül, hogy megfelelő fedezetről gondoskodnának. Az iparosok szövetsége emiatt tiltakozó népgyűlést fog rendezni.

Klerikális tüntetés Belgiumban. Löwenből jelentik: hogy tegnap ott nagy tüntető gyűlés volt az oktatásnak papi vezetése alá való helyezése érdekében és *Schollaert* volt miniszterelnök tiszteletére. A gyűlésen négy aktív miniszter is részt vett. A tüntetők számát százezerre teszik. A gyűlés után a város utcáin át körmenet volt, melyen a katolikus párt tagjai az egész országból részt vettek. Az ellenpárttal összéttközésre került a sor. Több házból a verekedőkre üvegeket is dobáltak. A csendőrség helyreállította a rendet. Nyolcz embert letartóztattak.

EGYHÁZAK.

(Bíróból plébános.) Csongrádról nagyon érdekes egyházi hírt jelentenek: Csongrád város képviselőtestülete szombaton értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy *Porubszky József* plébános halálával megüresedett plébánosi állásra *Hegy Antal* csongrádi bíró, volt csongrádi plébános kinevezését kérelmezik gróf *Csáky Károly* megyés püspöktől és gróf *Károlyi László* kegyurától. Hegyi 1902-ben a szegedi törvényszék ítéltele első — hatóság elleni erőszak és sajtóvétségek miatt ítélt ki el a végletekig üldözött kemény ellenzéki plébánost, — Amerikába ment, miután önként lemondott plébánosi állásáról, majd amikor Amerikából visszatért, büntetését részben kitöltötte. Hegyi Antalt ez évben Csongrád lakossága bíróvá választotta. Vasárnap délelőtt látogatott népgyűlés volt, amelyen *Faragó Antal* országgyűlési képviselő elnököt. A népgyűlésen elhatározták, hogy a plébánosi székben Hegyi Antalt szeretnék látni és hogy a képviselőtestület ez ügyben való főiratát népes küldöttség fogja a püspökhöz és a kegyurhoz elvinni.

(Új püspökhelyettes.) Veszprémi jelentés szerint a közelmúltban elhunyt *Jánosi Agoston* helyébe báró *Hornig Károly* megyéspüspök püspökhelyettesé és általános ügyhallgatóvá dr. *Rédey Gyula* prelátus-kanonokot nevezte ki.

(A győri egyházmegye új tanfelügyelője.) Győri jelentés szerint a király a győri székeskáptalani kanonokká dr. *Zalka László* teológiai tanár, egyházmegyei főtanfelügyelőt nevezte ki.

(Az evangélikus gyámintézet közgyűlése.) A magyarországi evangélikus egyházi gyámintézet ötvenegyedik évi rendes közgyűlését szeptember hó 23-án és 24-én tartja meg Besztercebányán. A központi Bizottság 23-án délután 3 órakor tartja ülését, amely után a jubiláló *Luther-Társasággal* együtt gazdag műsorú vallásos estélyt rendeznek, A közgyűlést 24-én délelőtt fogják megtartani.

Itt a
enyhítésk
mes a né
nyíltan b
azt sem n
nem, itt
választják
végig kell
van. És e
től Ujpest
ső Váci-u

Most
a retteges
konstatáln
lerában m
lotról Uj
hogy ázsia
még tétová
shelyett, h
a legerélye
za ztó esen
belássuk a
ságát. Ki
pesten? Ez
dapest mel
nem. Ujpe
megye alis
fkapitány.
intézkedhet
vetheti egy
mondásokat
kor kísért

Hogy a
ben a kole
ték. Mi en
belügyminis
nak vezetője
Gyula, Mag
főbb intézői
itt, mert n
egész ország
felelős itt,
sérügyi felü
minisztérium
és Ujpestot

Hogy a
votok uralko
mesterének,
a következők

— P
lerahalalo
belügymin
nul jelent
tériumban
egész bel
inspekció
szombaton
lentést ten

Hát mi
erészségügyi
rappal perm
már fojtogat
denünnen kö
surga veszed
rest tisztí fő
tan ki meri
ázsiai kolerá
elődazzák a
oda és a nya

Az Ujpe
koleraesetekr
molnak be:

A kolera.

— Az ujbpesti veszedelem. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 28.

Itt a veszedelem! Akárhogyan szépíték, enyhítsék, akárhogyan dadogjanak, nem érdekes a nép megnyugtató kedvéért hazudni, nyíltan be kell vallani, hogy itt a kolera. Már azt sem mondhatjuk, hogy a szomszédban van, nem, itt van! Ujbpestet még üres telkek sem választják el Budapeستől, a kolera csak végig kell sétálnia a külső Váci-uton és itt van. És ez a kolera, amely az Adriai tenger-től Ujbpestig ilyen hamar eljutott, annak a külső Váci-ut nem nagyon hosszú.

Most már nincs helye a félelemnek vagy a rettezésnek. Már helyben vagyunk. Csak konstatálni kell, hogy Ujbpestben egy ember kolera-ban meghalt, kettő pedig haldoklik. A halotról Ujbpesti tisztii főorvosa megállapította, hogy ázsiai kolera-ban halt meg. A hatóságok még tévováznak, próbálnak bizni, remélni, ahelyett, hogy beismervén a kolera-t, azonnal a legerélyesebben cselekednének. Ilven borzító eseményeknek kell bekövetkezniök, hogy belássuk a mi közigazgatásunk gyámoltalanságát. Ki rendelkezék ebben az esetben Ujbpestben? Ezt a várost rendőrileg már régen Budapest mellé csatolták, de közigazgatásilag nem. Ujbpestben tehát Fazekas Ágoston, Pestvármegye alispánja rendelkezik. És Boda Dezső főkapitány. Egymástól teljesen függetlenül intézkedhetik most egynéhány hatóság és elkövetheti egymás rovására a legnagyobb ellentmondásokat. A Nagy-Budapest eszméje ilyenkor kísért legjobban.

Hogy a hatóságok fejtellenül állanak szemben a kolera-val, azt már ma is bebizonyították. Mi ennek az oka? Talán Böles Gyula a belügyminisztérium közegészségügyi osztályának vezetője? Az nem lehet, mert hiszen Böles Gyula, Magyarország közegészségügyének legfőbb intézője nyári szabadságát élvezi. Nincs itt, mert nyaralni kell. Még ha időközben az egész országot learatja is a kolera. Senki sem felelős itt, csak a rendszer, amely a közegészségügyi felügyelöt szabadságra küldi, a belügyminisztériumot elzárja a lüktető, eleven élettől és Ujbpestet félig csatolja Budapesthez.

Hogy a belügyminisztériumban minő állapotok uralkodnak, arra jellemző Ujbpest polgármesterének, Ugró Gyulának kijelentése. Ugró a következőket mondta munkatársunknak:

— Pénteken este, tehát rögtön a kolera-halálozás után telefonon felhívtam a belügyminisztériumot, hogy haladéktalanul jelentést tegyék. De a belügyminisztériumban nem jelentkezett senki. Az egész belügyminisztériumban még egy inspekciós hivatalnok sem volt. Csak szombaton reggel tudtam hivatalosan jelentést tenni.

Hát mire való a belügyminisztérium közegészségügyi osztálya, ha nem arra, hogy éjjel-rappal permanenciában legyen akkor, amikor már fojtogat bennünket a kolera-gyűrű. Mindenünnen körülvesz bennünket a legvéresebb sárga veszedelem és erre dr. Héderváry, Ujbpesti tisztii főorvosa az egyetlen ember, aki nyíltan ki meri mondani, hogy az, aki meghalt, ázsiai kolera-ban halt meg. A többiek huzzák, eldázák a dolgot, fej nélkül futkároznak ide-oda és a nyakunkon van a halálos veszedelem.

Az Ujbpestben és egyéb helyeken előfordult koleraesetekről a következő tudósításaink számolnak be:

A kolera-gyár.

Ujbpestben, a Duna-sor 2. szám alatt van a Leitner Testvérek cég enyv- és zselatinyára, övvenkötéses vállalat, melynek telepe három utcára nyílik, negyedik oldalával pedig a Dunára néz. A gyár a nyersanyagokat külföldről, Olaszországból és Északafrikából hozatja, leginkább Trieszten keresztül. A trieszti kolerajárvány kitérősekor a gyár a kereskedelmi minisztériumtól engedélyt kért és kapott arra, hogy a bõrhulladékokat, melyek pedig a legnehezebben fertõtleníthetők, továbbra is behozathassa Trieszten át fertõtlenítés után.

A gyárvezetőség azonban azt állítja, hogy nyolcz hét óta nem kapott semmi árut Triesztből. Nyolczvankét munkása van a gyárnak. Több nyire oláh napszamosok, akik ott esznek, isznak és hálának a gyár területén.

Az első halott.

A múlt csütörtökön éjjel egyik munkás, a negyvenöt esztendő Florea Flore hirtelen rosszul lett. Elhívták hozzá dr. Steiner Henrik betegpénztári orvost, aki a rettenetes gyorsan szenvedő embert megvizsgálta s kolera-gyanusnak találta. Mielőtt azonban a járványkórházba való szállításáról intézkedett volna a szerencsétlen ember meghalt.

Két újabb beteg.

Pénteken reggel kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett a gyár egy másik munkást, Tose Gábor is. Mivel a betegpénztári orvos és a gyártulajdonos az esetről jelentést tett a hatóságnak, dr. Héderváry Soma tisztii orvos a beteget bevittette az ujbpesti járványkórházba, a halottat pedig a kórház hullaházába. Ott Steiner dr.-ral közösen elvégezte a boncolást, amelyből azonban nem tudták megállapítani, ázsiai kolera ölt-e meg Floreát. Ezért a halott és a beteg váladékából mintát küldötték a bakteriológiai intézetnek.

Természetesen, hogy a hatóság a gyanus esetek hírére rögtön megtett minden óvintézkedést. Az enyvgyár kapuit lezáratta s az ott rekedt munkásokat nem bocsátja ki, hanem állandó orvosi felügyelet alatt tartja őket. A belügyminiszter Ujbpestre Békéssy közegészségügyi felügyelöt küldte ki.

Vasárnap délelben a gyár egy harmadik munkása, Szabó Mihály szintén megbetegedett kolera-gyanus tünetek között, amire őt is a járványkórházba szállították.

Szabó nem abban a csoportban dolgozott, ahol Florea és Tose. Szintén román származású és éppen úgy mint két másik munkatársa, a Bihar-megyei Nagypatak községből való. A járványkórházba szállították, ahol őt és Tosét dr. Héderváry és dr. Lichtmann tisztiorvosok kezelték. A járványkórház, mely a Vasut-utca mentén szemben a BUR. vasut villamos telepével, a vasúti töltés mellett van, három földszintes pavillonból és egy emeletes igazgatósági épületből áll. Kétszáz beteg részére van berendezve Tose és Szabó külön szobában fekszenek.

A halott Florea Flore holttestét a hatósági orvosok még szombaton délután felboncolták az ujbpesti járványkórházban. A boncolás nem tudta megállapítani pontosan, hogy valóban ázsiai kolera-ról van-e szó, vagy nem és ezért a halott ürülékét néhány testrészeivel együtt elküldötték a bakteriológiai intézetbe vizsgálat végett. A holttestet azután mésszel telt koporsóba zárták és a gyártulajdonosok költségén még szombaton este eltemették.

A bakteriológiai vizsgálat.

Ma kérdést intéztünk az egyetemi bakteriológiai intézet országos kolera-laboratóriumához, vajon befekték-e már a vizsgálatot az ujbpesti esetekben, a következő fölvilágosítást kaptuk:

— Éppen most fejeztük be a gyanus körülmények közt megbetegedett Tose Gábor váladékának bakteriológiai vizsgálatát, amely negatív eredménnyel végződött, ami még nem jelenti azt, hogy Tose nem szenved ázsiai kolera-ban. Az elhunyt Florea Flore és Tose bõr-részeinek vizsgálatával még nem készültünk el s azért holnapra nem mondhatunk róla véleményét.

Magyarevits az ujbpesti kolera-ról.

Dr. Magyarevits Mladen, Budapest székesfővárosi tisztii főorvosa, az ujbpesti kolera-gyanus ese-

tekre vonatkozóan a következőket mondotta munkatársunknak:

„Ujbpest város közegészségügyi szempontból megyei terület és nem tartozik a székesfőváros hatás- és jogkörébe. Mégis a lehető legnagyobb gondtal és elővigyázattal kísérjük az ujbpesti eseteket. Ugy értesültem Ujbpest város polgármesterétől, hogy a szükséges óvintézkedéseket a legszigorubbán fogantatosították és amennyiben az ujbpesti megbetegedések vizsgálatai az ázsiai kolera-t állapítanak meg, Ujbpest város hatóságát a köteles óvintézkedések megtétele körül mulasztás nem terheli. A megbetegedett Tose Gábor munkás váladékának mikroszkopikus vizsgálata negatív eredménnyel járt, ez azonban még nem jelenti azt, hogy Tose Gábor nem kolera-ban betegedett meg. Ezt csak a bakteriológiai vizsgálat fogja kétségtelenül megállapítani, amely vizsgálat eredményre a bakteriológiai intézet értesítése szerint holnap délelőtt tíz órakor lesz csak ismeretes. Addig tehát várunk kell, különben sem tehetünk mi egyelőre egyebet, mint hogy felvértezve nézünk elébe a fenyegető veszedelemnek, mely bennünket — a fővárost — készületlenül nem talál.”

Ugró polgármester és a főorvos nyilatkozatai.

Dr. Ugró Gyula, Ujbpest polgármestere így nyilatkozott az eddigi megbetegedésekről:

— Gyanus eset összesen három volt Ujbpestben, de hogy kolera volna, azt még állítani nem lehet. A tegnapi halálos végű eset bakteriológiai vizsgálata negatív eredményt mutat. Biztosat tudni nem lehet. A másik két beteg közül az egyik lázas, ami kizárni látszik a kolera-t, mert az ázsiai kolera nem lázzal kezdődik. Mi mindenesetre úgy intézkedünk, mintha valódi kolera-val állnánk szemben. El vagyunk készülve a legnagyobb veszedelemre és már csak a fővárosra való tekintettel sem haboznánk az első kétségtelen esetet azonnal nyilvánosságra hozni.

— Nincs kizárva, hogy a munkások betegsége onnan származik, hogy lépénes bõrhulladékkal dolgoztak vagy rossz húst ettek. A vármegyei főorvos mindent a legtúzetesebben számbavett és megvizsgált, de semmi jelet meg nem állapította a kolera-veszedelemnek. Hangsúlyozom, hogy semmit el nem titkolunk és ha félelmünk valóra válnék, sietni fogunk, hogy már a legelső esetet is azonnal köztudomásra hozzuk.

Dr. Héderváry Sándor, Ujbpest város főorvosa, így nyilatkozott az eddigi megbetegedésekről:

— Eddig három esetünk volt. Florea Flore esete, Tose Gábor esete és Szabó Mihály esete. Florea meghalt és el kellett rendelni felboncolását azért, mert a kezelőorvosa nem volt tisztában a halál okával. A boncolás azonban nem járt biztos eredménnyel. A boncolóorvosok szerint a halált heveny gyomor- és bélhurut okozta, de mégis fenmaradt az a kétség, vajjon nem-e ázsiai kolera-ról van szó. Ezért a halott ürülékét néhány testrészeivel együtt a bakteriológiai intézetbe küldtük. Másnapra történt Tose Gábor megbetegedése. Ezt az embert azonnal a járványkórházba szállítottuk és itt én megállapítottam rajta az ázsiai kolera-t. Jelenleg gyógykezelés alatt áll és állapota igen súlyos. Váladékát elküldtük a bakteriológiai intézetbe. Meg kell jegyezmem, hogy Tosén a vármegyei főorvos is ázsiai kolera-t állapított meg. A harmadik eset tegnap történt. Szabó Mihály betegedett meg gasztrikus tünetek között.

— A kolera fészke — folytatta dr. Héderváry — kétségtelenül a Leiner testvérek gyára. Itt azonnal megtettük a szükséges intézkedéseket, dezinficiáltuk a gyárat és a munkásokat s a munkásnőket nem engedik eredeti fekhelyükre lefeküdni addig, amíg a bakteriológiai intézet vizsgálata hozzánk nem érkezik. Természetesen, ha ez a vizsgálat hosszabb lesz, továbbra is fentartjuk a rendszabályokat. A mai napon új eset nem fordult elő. A kolera bacillusait valószínűleg az Olaszországból behozott állati hulladékok terjesztették.

Egy korai távirat.

Fazekas Ágoston, Pest vármegye alispánja ma táviratot küldött Ugró Gyulának, Ujbpest polgármesterének s ebben jelentette, hogy a bakteriológiai intézet értesítése szerint Florea nem ázsiai kolera-ban halt meg. Az alispán nem tudja, hogy a bakteriológiai intézet eddigi vizsgálata hézagos és a tulajdonképeni vizsgálat holnap délelőtt lesz. Ez a távirat még félrevezetheti az illetékes hatóságokat, sőt Békéssy közegészségügyi felügyelöt is, aki ma délután érkezett Ujbpestre, hogy a védelmi intézkedéseket ellenőrizze. Az alispán sietett az öröm-

hirrel és ez még katasztrófát okozhat. Így van ez, ha két, egymással független hatóság intézkedik, egyik a másik tudta nélkül.

A Leiner-féle gyár védekezése.

Egy könyvatos lap, kétségtelenül a Leiner-féle gyár vezetőségétől sugalmazott információ alapján a következőket jelenti:

Az elhunyt Florea Flóra esetében a vizsgálat eddigi eredménye negatív. A végleges vizsgálatot a bakteriológiai intézet holnap délelőtt tíz óra tájban fejezi be és a vizsgálat eredményéről azonnal jelentést fog tenni a belügyminisztériumnak. Tose Gábor a vizsgálat szerint nem ázsiai kolera-betegedett meg, hanem közönséges kolera nostraban. A harmadik betegről, Szabó Gáborról kiderült, hogy a betegsége egészen távol áll a koleraétól. Most még ugyan megfigyelés alatt van, de az bizonyos, hogy nem kolera. A Leiner-féle gyártelep tehát — ha a holnapi vizsgálat is megerősíti a mai negatív eredményt — teljesen mentes koleraétól és a kolera réme most még nem fenyegeti a fővárost. Bajos is volna megmagyarázni, hogy a telepre hogyan kerültek volna a bacillusok, minthogy a czég nincs összeköttetésben Olaszországgal. A nyersanyagot, az úgynevezett enyvbőrt, Magyarországból és Oroszországból szerzi be, olyan helyekről, amelyek feltétlenül kolera-mentesek. A czég a kereskedelemügyi minisztériumtól nem kapott, de nem is kért engedélyt arra, hogy Triestben át Olaszországból szerezzen nyersanyagot. De még ha Olaszországból jönne is be az enyvbőr, a mostani szállítási eljárás és kezelési procezzus mellett kizártnak velő, hogy ezen a réven a kolera-bacillusok tovább terjedjenek. A bőrt ugyanis, mielőtt elküldik, oltott mézzel kezelik, ugyanazzal az anyaggal, amelylyel éppen kolera-járványok esetében szoktak fertőtleníteni. Ha a bőr rendeltetési helyére érkezik, a gyártelepen ismét meszesgödörbe dobják és csak azután dolgozzák fel. Megnyugtató egyébként az is, hogy azok a munkások, akik az illető kolera-gyanús betegekkel érintkeztek és most megfigyelés alatt állanak, nem jártak ki a telepről, hanem ott is laktak. Ezek ugyanis szegény román munkások, akiket a gyár most kivételesen alkalmazott, mert az aratás miatt rendes munkásai vidéken vannak. Ezek a román munkások nem kaptak a környéken lakást és a gyáros jóindulatból a telep üresen álló helyiségeiben adott nekik szállást. A munkások egész nap a telepen tartózkodtak, a közönséggel egyáltalán nem érintkeztek, szóval semmiféle betegséget ki nem huzozhattak.

A belügyminisztérium jelentése.

A m. kir. belügyminiszterium az újpesti gyanus megbetegedésekre vonatkozólag a következőket közli: A bakteriológiai vizsgálat Tose Gábor esetében *negatív eredményt mutatott*; Florea Flóra esetére vonatkozólag még folyik a vizsgálat. A rendőrség a legszigorubb intézkedéseket fogantatóttá, hogy — amennyiben kolera-ról volna szó — a fertőzés tovább ne terjedjen. A belügyminiszter közegészségügyi felügyelőt küldött ki.

A horvátországi kolera.

Mint Nagykanizsáról jelentik, a Zalamegyével határos Falnie horvátországi községben hat esetben hivatalosan megállapították a kolera-t. A Horvátországot Zalával összekötő Dráva-hidat szigorú őrizet alá vették és a fertőzött vidékről jövő embereket nem engedik át. A hatóság megveszere szigorú óvintézkedéseket tett.

A kolera a külföldön.

Isztria.

Mint Bécsből jelentik, a belügyminiszterium egészségügyi osztálya a következőket közli:

Augusztus 27-én a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy az Arbe községhez tartozó *Valo Sanct Pietroban történt két haláleset a Makaus-családban ázsiai kolera következménye volt.* Az infekciót valószínűleg Fiuméből huzozták be. A kolera áldozatai a huszonhárom éves Makaus Mária és ennek sógora, a harminczhat éves Makaus Ferenc földműves. Makaus Mária augusztus 24-én, két napig tartó betegség után halt meg, Makaus Ferenc pedig 25-én betegedett meg és 26-án halt meg. Az infekció eredetére nézve megemlítik, hogy az elhunyt Makaus Mária férje, Makaus Antal matróz, augusztus 15-én tért vissza Fiuméből, ahol ebben az időben kolera volt.

Triestből azt táviratozzák, hogy a legutolsó nyolcz nap alatt *Chioggiában és Valenczében összesen 280 ember betegedett meg kolera-ban.*

Abbáziából jelentik, hogy az osztrák partvi-

dék idegenforgalmi bizottsága azon külföldi lapokban terjesztett híreket, hogy az osztrák Rivierán koleraesetek fordultak elő, koholmányának jelenti ki. Hivatalos okmányok alapján megállapítható, hogy sporadikus s külföldről behuzolt triestzi néhány esetén kívül sem ebben az évben, sem a mult években ázsiai kolera nem konstata-tott. — Hiszen ez a czáfolat egészen természetes. A fürdőigazgatóságoknak sokkal fontosabb a maguk jóvedelme, mint egy ország, vagy földrész egészsége.

Olaszország.

Verbicaróból, egy Veggio és Nápoly között levő községből *zavargás hire érkezik, mely ott vasárnap a kolera miatt életbeléptetett egészségügyi intézkedések miatt támadt.* A város polgármestere életéért aggódik, mert visszaemlékezik rá, hogy atyját, aki szintén polgármestere volt a városnak, egy hasonló járvány alkalmából elrendelt intézkedései miatt a tömeg meggyilkolta. A fölizgatott tömeg megtámadta a városházát és fölgyújtotta. Hasonlóképen lángba borította a tömeg a polgármester házát is. Később a békebiró megkísérelte a tömeget megnyugtani és lecsillapítani, ami azonban neki sem sikerült, sőt a tömegeből revolverlövés is hangzottak el, melyek azonban nem találtak. Minden erejének megfeszítésével, hogy a tömeg elől menekülhessen, a békebiró a vasuti állomáshoz sietett, hogy a szomszéd községből esendőséget hozzon. Az állomáson azonban életlenül összeesett. Most a tömeg haragja a békebiró háza ellen irányult, melyet szintén elhamvasztott. Ezután a tömeg az állomásra tört, hol a távirótiszt csak ennyit tudott a legközelebbi, *Pablóban* levő prefektúrára táviratozni: „A tömeg megtámadott, mint hivatásom áldozata halok meg, gondolatok nőmre és gyermekeimre . . .” Itt a távirat megszakadt, mert a tömeg, úgy látszik, elvágta a drótot. A prefektus helyettes rögtön különvonatot indított katonasággal és rendőrséggel. Eddig még nem sikerült az összeköttetést helyreállítani. Félnék, hogy Verbi-cavo összes hivatalnokai a tömeg dühének áldozatául estek.

A „Nazione” című florenczi lapban *Lustig Sándor szenátor panaszkodik Olaszország mostani egészségügyi viszonyai miatt és felhívja a kormány figyelmét arra, hogy ha most nem tesz erélyes intézkedéseket a kolera elfojtására, 1912-ben még erősebb járvány kitörésére van kilátás.*

A Balkánon.

Konstantinápolyból táviratozzák a következőket: A polgármester és a városi képviselőtestület között a kolera terjedése ellen teendő óvintézkedések ügyében támadt konfliktust a belügyminiszter úgy oldotta meg, hogy a *közsegtanácsot feloszlatta és a választásokat elrendelte.*

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a polgármester és a közsegtanács között kitört konfliktusnak az az oka, hogy a polgármester a koleraellenes védekezés körül *súlyos mulasztásokkal vádolta meg a képviselőtestületet* s lemondással fenyegetőzött a belügyminiszter előtt. Ha nem oszlatta fel a mostani közsegtanácsot. A belügyminiszter ennek következtében elrendelte az új községi választásokat.

Konstantinápolyból jelentik, hogy ott ma *husz koleraeset fordult elő, amelyek közül egy halálos volt.*

A török hadügyminiszter koleragyanus.

Konstantinápolyból jelentik, hogy *Mahmud Sefket* basa hadügyminiszter szombaton koleragyanus tünetek közt rosszul lett és betegségének híre nagy riadalmat keltett városzerte. A bakteriológiai vizsgálat azonban kiderítette, hogy nincs szó kolera-ról, csak súlyos bélhurutról. A miniszter ma már sokkal jobban van.

A hadügyminiszter megbetegedéséről még a következőket jelentik: *Mahmud Sefket* basa már esütörtökön rosszul érezte magát. Pénteken a szelamlik után ágyba feküdt és nemokára a kolera tünetei mutatkoztak rajta. Azonnal orvost hívtak, aki a hadügyminisztert koleragyanusnak találta. Egy másik orvos azonban megállapította, hogy a miniszter csak erős meghülés következtében beállott gyomor- és bélhurutban szenved.

Svájcz védekezése.

Bernből jelentik, hogy a szövetségtanács *Genova, Catania* tartományt, valamint *Livorno* és *Szaloniki* városokat kolera-*fertőzötteknek jelentette ki és a szükséges biztonsági intézkedéseket elrendelte.*

A német császár kalandja.

— Hamburgból — Stettinbe. —

— Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 28.

A német császár tegnap Hamburgban érdekes beszédet mondott a német flotta erőtlenségéről és általában a német külkereskedelemléről. Ez a beszéd erős összefüggésben van a most folyó marokkói tárgyalásokkal és azt sejteti, hogy ennek a nemzetközi bonyodalomnak a megoldása már nem késhet sokáig. A német császár Hamburgból családjával együtt Stettinbe utazott, és uttközben érdekes látványnak volt részese. Tanuja lett egy vasuti összeütközésnek, amely a stettini pályaudvaron történt, ahol a császár szalonkocsijában aludt. A császár bár távol állott minden veszedelemtől, mégis megborzosgott, amikor arra riadt föl felséges álmából, hogy a tőle alig négy lépésnyi másik sínpáron lefolyt vasuti szerencsétlenség éppen úgy azon a sínpáron is megtörténhetett volna, amelyiken az ő vonata állt. Tisztán a véletlen műve, hogy a nem várt gyorsvonat, amely az összeütközést okozta, a pályaudvar melyik vágányára robog be.

A német császár utazásáról és uti kalandjáról a következők távirataink érkeztek:

II. Vilmos hamburgi beszéde.

Hamburgból jelentik, hogy a szenátusnak a császár tiszteletére adott ebédén *Vilmos* császár a következőket fejtette ki:

— Amidőn Hamburg városa tegnap lelkesedéssel üdvözölte a hadsereg egy részét, mely már hosszú idő óta segít a béke megővésében, helyesen cselekedett, mert tudja, hogy *csak békében járhat a dolga után.* A nemzetnek is, mint az emberi testnek, lélekzetet kell vennie, hogy élhessen. Az állami test lélekzete erőt és életet ad és *e lélekzet a kereskedelem.* Nem csodálkozunk azon, hogy nemrég egyesült hazánk fölvirágozó kereskedelme a világon egyiknek-másiknak kellemetlen. De azt hiszem, hogy a verseny kereskedelmi ténen is egészséges. Államoknak, népeknek szemponyjából szükséges, mert sarkal és új működésre buzdít. A nemzetek egymással való versengése békében is folyik. A német nép teremtette a kereskedelem és a hajózás védelmét az utolsó évtizedekben és ez hatalmasan fejlődött és a *fejvelével liváló német hadiflottában áll,* amely a német nép kívánságát juttatja érvényre a tengeren. Ha helyesen értelmezem Hamburg lelkesedését, azt hiszem, hogy nézetük is az, hogy a *flottát a jövőben is meg kell erősíteni,* hogy biztosak lehessünk abban, hogy a bennünket megillető helyet e világon senki el ne vitassa tőlünk.

A császári pár este tíz órakor Stettinbe utazott. A bucsu alkalmával a várost kivilágították, azonkívül *lampion-korzó* volt, amelyen számos csónak és gőzös vett részt.

Összeütközés a pályaudvaron.

Berlinből jelentik a következőket:

Ejfélt volt, mikor *Vilmos* császár udvari különvonata Hamburgból Stettinbe érkezett. A császár nem szállott ki, hanem a vonaton töltötte az éjszakát. Közvetlenül az udvari vonat érkezése után a szomszéd sínpárra egy gyorsvonat robogott be és az ott veszteglő üres tehervagonba *ütközött.* A nagy reccsége felriasztotta álmából a császárt, aki beható jelentést tétetett magának az összeütközéséről. *Több személykocsi megrongálódott és harmincz utas könnyebb sérüléseket szenvedett.*

A császári család Stettinben.

Stettinből jelentik: *Vilmos* császár, a császárné és *Viktória Lujza* hercegnő délelőtt ideérkezett. A pályaudvaron nagy katonai fogadás volt. Jelen volt a trónörökös és a többi császári herceg is. Ezután következett a császári család

ünnepele előtt a v
mann főp
a császári
készülő s
mindenke
Stettin a
nehézség
zeleny le
szólónak
Óhajlja,
oltalmát
főpolgárm
üdvözölte
királyi ka
megszállt
nagy dísz

királyi pár
a császárné
párt. Ezut
télyba mer
Este h
pár vendég
rály a csá
herceg ne
császár és

készönetet
azért a szí
ládját, vala
fenkolt ne
részcsitette
ról, a mező
sen például
szerencsekiv
ránia hagyó
ben bizony
tos lehet je
rozta, hogy
a rég be ne
és ennel
helytartójav
désére, hala

Az öre
forrongó k
népszenevé
lángokat k
mus vaspá
avatag kaz
az elégedet
ujabb sztr
millióit. A
sztrájk izg
is ujjabb
Friss sztra
mint ahogy
fel-felmora

Anglia
geti egy v
döböntő b
kaskizálás.
napon körü
munkást zá
valamint a
tudósításai

A fume
Egyöztes, sem
rint a Dyck
Danubius-gy
sztrájk megs
visszafogadot
együtt \$50
vételt folyam
lás nem akar
hajóval Obre
vetelése az é
kára való ú
idővel s az é
clutasított. A
kat, hogy fo

ünnepeles bevonulása a városba. A városháza előtt a városi testületek állottak fel. Dr. Achermann főpolgármester üdvözlő beszédet mondott és a császárnak a vendégpoharat nyújtotta. A császár köszönő szavakkal válaszolt és kifejtette, hogy mindenkor örömmel látta, mily erélyvel halad Stettin a fejlődés útján, legyőzve az utba görbülő nehézségeket. Reméli, hogy az államkormány e önzékeny lesz a város szükségletei iránt. Amennyiben szólnak módjában lesz, elő fogja ezt segíteni. Óhajtja, hogy a város a béke áldásait és az Úr oltalmát élvezve tovább fejlődjék és viruljan. A főpolgármester erre háromszoros hochkiáltással üdvözölte a császári családot. Ezután a menetet a királyi kastély felé vonult, ahol a császári család megszállt. Később a polgári előkelőségek részlete nagy díszbél volt.

A svéd király látogatása.

A II. Oszkár pánczélos déli 12 órakor a svéd királyi párral Stettinbe érkezett. Vilmos császár, a császárné a hajóra mentek és üdvözölték a királyi párt. Ezután a felségek partraszállottak és a kastélyba mentek.

Este hat órakor a királyi kastélyban a császári pár vendégei tiszteletére ebédet adott. A svéd király a császárnét, Vilmos császár Eitel Frigyes herceg nejét vezette. A lakománál a császárné a császár és a király között ült.

Vilmos császár beszédet mondott, amelyben köszönetet mondott a pomerániai provinciának azért a szívélyes fogadtatásért, melyben őt és családját, valamint a svéd királyt, hűséges barátját és fenkölt nejét, kiket különös örömmel üdvözölhet, részesítette. Szólt Stettin haladásáról és fejlődéséről, a mezőgazdaság fellendüléséről, mely egyenesen például szolgál az országnak és elismerését és szerencsekívánátát fejezte ki. Megemlékezett Pomeránia hagyományos hűségéről, melyre komoly időkben bizton számíthat. A provincia mindenkor biztos lehet jóakaratóról és gondoskodásáról. Elhatározta, hogy a provincia egy régi óhaját teljesítve, a rég be nem töltött helytartói állást ismét betölti és ezennel fiát, Eitel Frigyes herceget Pomeránia helytartójává nevezi ki. Poharát a provincia fejlődésére, haladására és hűségére üríti.

Sztrájkok.

— Százharmincezer munkás kizárása. —

Budapest, augusztus 28.

Az öreg Európa olyan, mint egy óriási forrongó kazán. A jogfosztott és kizsartolt népszünetély tüztől bűg, szakadozik, lángokat köpköd a zsarnokság, a kapitalizmus vaspántjaival összetoldozott, foldozott avatag kazán. A felgyülemlett szenvedélyek, az elégedetlenség, az elkeseredés újabb — és újabb sztrájkokba kényszeríti a dolgos nép millióit. A hajósztrájk és az angliai nagy sztrájk izgalmai még nem simulnak el, s már is újabb és újabb sztrájk hírek érkeznek. Friss sztrájkok szitják a forradalmi kedvet, mint ahogy a közelgő nagy vihart is jelezik a fel-felmorajló menydörgések.

Anglia után most Németországot fenyegeti egy veszedelmes harc, amelyhez megdöbbentő bevezetésül szolgál a lipsei munkáskizárás. Az ottani fémáru gyárosok a mai napon körülbelül százharmincezer sztrájkoló munkást zártak ki, erről a nagy eseményről, valamint a többi sztrájkforrongásokról alábbi tudósításainkat adjuk:

Fiume.

A fiumei munkássztrájkban nincsen sem győztes, sem legyőzött fél. Fiumei jelentés szerint a Dyckerhof, Widmann és Neuschloss-cég, Danubius-gyár telepén szombaton kitört kőműves sztrájk megszűnt. A vállalat minden jelentkezőt visszafogadott, úgy hogy az ujonnan belépettekkel együtt 850 munkás dolgozik és 150 munkás felvételt folyamatban van. Háromszáz dalmát munkás nem akart tovább dolgozni és a Petar Zrinski hajóval Obrovazzobz utazott. A sztrájkolók követelése az órabéres munkának napszámos munkára való átváltoztatása volt, rövidebb munkaidővel s az eddigi keresettel, — amit a vállalat elutasított. A rendőrség felszólította a munkásokat, hogy foglalják követeléseiket egy memoran-

dumba, mely követelések felett a vállalat budapesti központja fog dönteni.

Trieszt.

Megszűnt a trieszti tramvay-sztrájk is. A közúti vasut sztrájkoló alkalmazottai éjjélkor tartott gyűlésükön elfogadták a társaság feltételeit és így ma a közúti vasut forgalma újból megindult.

Nápoly.

Nápolyban nagy zavargásokat támasztott a közúti vasutasok sztrájkja. A sztrájkolók megtámadtak egy utasokkal megtelt közúti kocsit, melyet kövekkel dobáltak meg. Midőn a rendőrség közbelépett, véres verekedés támadt, mely alkalommal 21 embert letartóztattak. A közönség köréből sokan megsebesültek. A sztrájkolók egyidejűleg egy másik villamos kocsit is megtámadtak oly módon, hogy kövekkel eltorlasztották az utját. Midőn a köveket az utból eltakarították, alattok egy dinamitpatront találtak. A rendőrség a sztrájkolók vezéreit letartóztatta és a náluk talált több dinamitpatront lefoglalta. A katonaságot készenlétebe helyezték.

Róma.

Rómában igazi forradalmi hangulatu felváltást rendeztek a munkások; ugyanis az *Elba szigetén* sztrájkoló munkások gyermekei ma érkeztek meg Rómába és a szociáldemokraták vezetésével *forradalmi dalok* hangjai mellett, *vörös és fekete zászlók* alatt a népházba mentek.

Lisszabon.

Lisszabonban a rakodómunkások sztrájkja miatt a kikötőt katonaság szállta meg. Bár a mozgalom vezetőit letartóztatták, a sztrájk egyre terjed. Több helyen összeütközésre került a sor.

Németország.

Ezidőszerint mégis a legnagyobb jelentőségű a Németországot fenyegető sztrájk. Valószínűleg ugyanis, hogy Németország összes fémáru gyárai ki fogják zárni munkásaikat. Ami azt jelenti, hogy körülbelül két és félmillió ember fogja, akarva nem akarva, letenni a szerszámot. Ennek az óriási munkáskizárásnak az előzményei a következők: Németország fémipari munkásai elhatározták, hogy béremelést kívánnak ki és azt olyan módon akarják végrehajtani, hogy városonkénti sztrájkot rendeznek és mindaddig, míg egyik város munkásai ki nem vikták követeléseiket, addig a birodalom többi munkásai támogatják őket. Ilyenformán biztos sikerre volt kilátásuk. Most azonban a német fémáru gyárosok elébe vágnak ennek a tervnek. A munkások a városi sztrájkokat legelőször Lipcsében kezdték meg, mire a lipsei fémáru gyárosok kizárták összes munkásaikat, körülbelül 130.000 embert. Ugy látszik, hogy a gyárosok már véglegesítették tervüket, mert mint egy mai távirat jelenti, már a *drezdai és chemni* fémipari áruk gyárosai is kizárták munkásaikat.

TÁVIRATOK.

A forrongás Mexikóban.

Madrid, augusztus 28.

Az ABC nevű lap Las Palmashól kapott táviratot közöl, mely szerint augusztus 29-én ötszáz katona egy szállítóegységön Santa Cruz del Mar Pequena megszállására indul.

A törökországi események.

Szaloniki, augusztus 28.

A pristinai és prizrendi előkelőségek, seniorok és ulemák a lakosság nevében távirati meghívást intéztek a kormányhoz, melyben felkérlik, hogy a hű mohamedán arnautáknak is megadják azon kedvezményeket, melyeket a malisszorok megkaptak; ellenkező esetben tüntetésekhez folyamodnak, melyeknek következményeire a kabinet lesz felelős. A minisztérium megbizta a hatóságokat, hogy a lakosságot nyugtassák meg. Legyenek türellemmel a parlament összléséig. Akkor majd igazságos követeléseik meg fognak vizsgálatni. A lakosság emlékezzék a szultán hűségükjére. A hosszavóli váli Ipekbe is két zászlóalj és két üteg

Konstantinápoly, augusztus 28.

Ma jelent meg az az irádé, mely Rifaat pasát párisi nagykövetté nevezi ki és a nagyvezért megbizza a külügyi tárca vezetésével.

A perzsa forradalom.

Pétervár, augusztus 28.

Asztrabadban és Barferusban ellentmondó hírek vannak forgalomban a Firusku körüli harcok kimeneteléről. Az egyik verzió még azt is mondja, hogy a kormánycsapatokat hadállásaikból kiszorították és Said Abad irányába szorították vissza. A többi hír szerint az exsah csapatait megverték és visszavetették. Serdar Assad Astrabadból azt táviratozta, hogy 25-én és 26-án Desmeneknői véres harcban egy háromszáz bachtíarból és más csapatokból álló sereget tönkrevert és ágyukat és municziót zsákmányolt.

Egy negyedóra a miniszterelnökségen

vagy

fő a hidegvér.

I.

A miniszterelnök (lázasan dolgozik).

Kormányparti kerifeus: Kegyelmes uram, bocss meg, hogy zavarlak, de az egész párt nevében jövök, hogy arra kérjelek, bontakozz ki végre ebből a rettenetes helyzetből. A parlament munkaképessége megbénult, a véderőreform kérdése teljesen háttérbe szorult és a többségben lévő kormánypárt összekötözött tagokkal fekszik a porondon. Arra kérünk nyomatékosan, járulj a felséges ur elé és kérj felhatalmazást a legerőteljesebb intézkedésre . . .

II.

A miniszterelnök (lázasan dolgozik).

Az ellenzéki vezér (udvarias köszöntéssel belép): Parancsolj velem, kegyelmes uram, de előre kijelentem, hogy semmiféle alkura nincs fölhatalmazásom. Harcot hirdetek most is, harcot a végéig, mert a nemzetnek nem kell, amit reá méltóztatnál erőszakolni. Sajnálom, de ezen nem lehet változtatni és ha szabad tanácsot adnom, azt tanácsolnám: járulj a felséges ur elé és tolmácsold a nemzet kérését. A nemzet elsősorban katonai aspirációinak kielégítését akarja és ezek ellenében talán vállal olyan anyagi terheket, amelyek erejét meghaladják. Az egész ellenzék óhajtja, hogy ezt a felséges ur előtt tolmácsold vagy pedig egyszerűen mondj le . . .

III.

A miniszterelnök (lázasan dolgozik).

A küldöttség vezetője (eléje járul): Kegyelmes uram, eljöttünk mi, akiknek a parlamentben nem adatott meg a szólás joga, eljöttünk mi, a magyar nép fiai, hogy mint önzertes polgárai ennek az országnak, szót emeljünk itt a kormány feje előtt. Szót, amelyet méltóztatással eljuttatni a koronás király elé, mint a dolgozó milliók leghőbb óhaját. Ne terheket rójjanak reánk, akik ugy sem birünk több terhet, hanem politikai és szociális jogokat adjanak. Ezt méltóztatassék hófolattaljes üzenetünként letenni a trón lépcsőjére. . .

IV.

A miniszterelnök (lázasan dolgozik).

A titkár (jó és lihegve szól): Kegyelmes uram, itt vannak a mai lapok.

A miniszterelnök: Persze, nincs bennük semmi érdekes.

A titkár: Az egész sajtó a helyzet tisztázását kívánja . . . Majdnem kivétel nélkül azt írják, hogy a helyzet kulcsa a király kezében van és sürgetik a döntést. . .

V.

A miniszterelnök (lázasan dolgozik).

A telefon (megszólal): Halló, hier Belvedere. A fenséges ur kérdezteti, hogy Kegyelmes Uram mikor lesz Bécsben. A fenséges ur többször érdeklődött már eziránt . . .

Udvari futár (jó és pihegve szól): Kegyelmes Uram, méltóztatassék azonnal audienciára jelentkezni. Ő felsége mielőbb kívánja hallani jelentését. . .

A miniszterelnök (elhagyja dolgozó szobáját)

és találkozik egy újságíróval, aki interjúra jött.)

Az újságíró: Lenne kegyes megmondani Kegyelmes uram, a közel jövőben megy-e Kegyelmes uram audienciára?

A miniszterelnök (miként ez a mai lapokban olvasható): Audienciára nincsen semmi kényszerítő ok.

Ray.

Botrány a pénzügyminiszteriumban.

— Megverték egy számvevő-hivatalnokot. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 28

A miniszteriumokban a hivatalnoki kar, mint tudvalevő, ilyenkor nyáron, mikor a főnökök legtöbbször a hosszú munka után megromogtató idegeit reparálgatja — ásitási és manikűrözési gyakorlatokat végez, hogy legalább valamiképpen szórakozzék az unalmas, szürke hivatalos órák alatt. A pénzügyminiszteriumban azonban, úgy látszik, a szórakozásnak ezt a módját megunták; kerestek tehát valami újat, ami kissé izgalomba hozza a hosszas alvás után az eltompult idegeket. A mulatság kissé fantasztikusan indult s a szunyadozók detektív tehetségét tette próbára, a vége pedig annál izléstelenebb és oly durva, hogy sehogy sem illik ehhez a névhez, hogy „pénzügyminiszteriumi hivatalnok“.

A pénzügyminiszterium számvevőségénél ma délután pofon csattant el, sőt pofonok, kapta pedig ezeket egy díjnokocskára és adták kollégái, meg azok a tisztviselők, akik a kritikus pillanatban közelében voltak. Hogy miért? Az egyelőre titok; mi azonban azt hisszük, hogy ennek is az unalom volt az oka.

Kezdődött pedig az eset a következőképpen:

A pénzügyminiszterium számvevőségének főnöke, Solyom Jenő főtanácsos, aki néhány hét óta szabadságon van, a napokban fenyegető levelet kapott, amelyben figyelmeztetik, hogy meg fogják gyilkolni a közeli napokban. Solyom természetesen a levélnek nem tulajdonított semmi fontosságot, mindössze azt hitte, hogy hivatalnokai közül valamelyik nagyon, nagyon unhatja magát. A levelet ezért elküldte hivatali helyettesének, Vásárhelyi Lajos számtanácsosnak, aki azonnal vizsgálatot indított a titokzatos ügyben. Titkolózni nem volt ok, mivel kétségtelennek látszott, hogy rossz tréfáról van szó, ezért tehát Vásárhelyi tanácsos a rejtélyes ügybe hivatalnokait is beavatta. Ezeknek éppen kapóra jött az ügy, mert hát hónapokon át ásitozni még sem lehet anélkül, hogy az ember ne kockáztatson egy kis állkapocsgöresöt.

Nosza, teljes buzgalommal hozzáfogott mindenki a tettes kikutatásához, sőt dícsőretükre legyen mondva, ez alkalommal mindenki felülmulta saját magát. Mivel pedig a tettes nem akart jelentkezni, a modern Scherlock Holmesek pedig következtetésekben csak odáig jutottak, hogy hivatali főnököket meggyilkolással fenyegetik, a nyomozásnak egy középkori, de annál furább módszeréhez folyamodtak. Egyszerűen kikerestek a díjnoki karból egy embert, aki semmiről sem tudott s aki talán kevésbé nyerte meg a hivatalnoki kar szimpátiáját, mint a többiek s ráfogták, hogy ő a titokzatos levélíró, a „feketekéz“.

Ma délután mikor Trautmann Oszkár — ez volt a kitippelt áldozat — belépett hivatalába, a legnagyobb meglepetéssel észlelte, hogy minden mozdulatát figyelik. Alig ült asztalához, az irodafőnök hozzálépett s tudatta vele, hogy számos gyanú merült fel ellene, amelyek kétségtelennek teszik, hogy a titokzatos levelet ő írta Solyom Jenő főtanácsosnak.

Trautmann indignálódva fogadta a gyanúsítást s kijelentette, hogy ilyen vagy hasonló tréfára ő nem kapható. Ezzel azonban a számvevőség detektívjei nem elégedtek meg.

— Majd mindjárt meglátjuk — mondotta az irodafőnök s felszólította Trautmann, hogy csináljon íráspróbát.

A díjnok úgy látszik biztos volt a dolgában, mert egy percig sem ellenkezett, szépen meg-

csinálta az íráspróbát s csak mikor az összehasonlítás kétségtelenné tette, hogy a levél nem tőle származik, akkor kezdett méltatlankodva tudakozódni azután, hogy ki uszította ellene hivatalnoktársait s ki rágalmazta meg minden alap nélkül.

Ebből aztán nagy baj származott. A hivatalnoki kar sértőnek találta, hogy egy díjnok, egy Trautmann kérdésre meri vonni s elcsattant az első pofon, amelyet minden bizonynyal az a hivatalnok adott, aki Trautmann az csíny elkövetésével gyanúsította. A többi azután már magától jött. Trautmann nem hagyta magát s támadójának szintén ököllel akart megfelelni. Ekkor azonban a miniszteriumban megkövetelhető rend és komolyság nevében a többi jelenlevő is közbelépett s alaposan elverték a szegény Trautmann, aki most már dagadt arccal elmélkedhetik arról, vajon volt-e joga megkérdezni, hogy ki gyanúsította meg?

Az esetnek azonban komolyabb következményei is lesznek, sőt valószínű, hogy az épületes miniszteriumi epizódnak folytatása már a büntető járásbíró előtt fog lefolyni. Trautmann ugyanis Vásárhelyi Lajos számtanácsos ellen büntető feljelentést tett megrágalmaztatásért, hivatalnoktársai ellen pedig könnyű testisértés vétségéért.

UJDONSÁGOK.

Illés prófeta szekere.

* * *

Emlékszem, összebujva, lázasan, majdnem remegve álltunk a rákosi repülőverseny-téren, forró, nyári délután volt és vártuk a csodát. Azt a csodát, amely számunkra még eljöhét, vártuk, hogy az első embermadár felszánts, felszentelje Budapest szüz levegőjét. És amikor az első repülőgép elszakatolt a fejünk felett, valami megmagyarázhatatlan pirosság ült néhányunk arcára, megmelegedett a szívünk és azt mormogtuk: Ez a mi századunk csodája. És abban a pillanatban, amikor ezt kimondtuk, szentül éreztük is ezt, hittünk a csodában, buta, ifjú rajongásunkban talán imádkozni is tudtunk volna ehhez a csodához valami modern, huszadik századbeli okos imádságot az ésről, az erőről és az emberi akaratról. Ez akkor nekünk csoda volt, talán valamivel nagyobb, szentebb csoda, mint annak idején a hívőknek Mária mennybemenetele.

És csodák-csodája, maga a pápa is megcsodálta ezt a mi csodánkat és kiállt a Vatikán erkélyére, amikor az első repülőgép elszállt Róma felett. És hálát adott az ő istenének, hogy ezt a csodát is látnia engedte. A pápa igen okos, felvilágosult férfiú lehet és a hagyományok ellenére is úgy tud gondolkodni, mint a ma emberei. Csak a szolgálójában rejlik még az a mérhetetlen, mély korlátoltság amely mindenkoron, évszázadok óta megkülönbözteti az egyházból élőket a többi emberektől. Ha ezt a korlátoltságot definiálni kellene, hát nem is lehetne pontosan megállapítani, hogy ez az egyénnel született elvakultság-e, vagy beléje nevelt fanatizmus vagy pedig szándékos rosszakarata az emberi haladás ellen, amely a maradiság köpenyegébe burkolódik. Ha az elfogultságot az emberekbe nevelték, akkor ez a tanítók, a nevelők tudatos rosszakarata, akár hogy forgassuk is ezt, mindenképpen a rosszakaratra, a szándékos, bűnös, gyilkoló rosszakaratra lyukadunk ki.

Hogy pedig milyen alkalomból merjük ezt századszor, vagy ezredszor, ilyen határozottan megállapítani, az itt következik:

Az „Egyházi Közlöny“ című lap legutóbb megjelent számában egy cikk jelent meg, amelyben a többi közt a következő sorok foglaltatnak:

„A pápa ő szentségéről azt mondják, hogy nagyon érdekelt a repülőgép iránt s érült, amikor a Vatikán ablakából egy aviatikus látott ülni a gépén. Ez nagyon igaz lehet és annyira valószínű, hogy semmi okunk sincs kétség-

bevonni. Mi csak annyit fűzünk hozzá, ez nem annyit jelent, mintha az Egyháznak nem lettek volna már eddig is tagjai, akik magasabbra tudtak repülni bármily modern aviatikusnál. A szentek lebegése nem mese, csak csoda. De nem kellett hozzá repülőgép.“

Természetesen! Az egyháznak igaza van. Illés prófeta szekere volt az első automobillal egyesített repülőgép, amelylyel ez a prófeta a legokosabbat megtette, amit megtehetett. Az égbe repült. És elvitte magával a találmányát is.

Az élet nagy rohanásában ilyenkor meg kellene állni és valami borzasztó, kimondhatatlan szánalommal megsimogatni egy pár elének kerülő embert, olyanokat, akikről tudjuk, hogy minden este hitelt imádkoznak és olvassák az „Egyházi Közlöny“-t. Mert itt már csak a szánalom segít. De nem azokon segít, akik a fent citált rosszakarata, gonosz, nevetséges képtelenséget írják vagy olvassák, hanem rajtuk segít, szegény szerencsétleneken, akik szintén tudunk rajongani eljövendő, de egészen más csodákért, akik nem az írott malasztban, hanem az emberiségben hisznek, akiknek szintén van hitünk a jóságról és a boldogságról. Csak magunkon, a mi nehéz, évszázados küzdelmünkön szánkozhatunk, ha ilyeneket olvasunk, mert az „Egyházi Közlöny“ iróin és olvasóin már szánkozni sem szabad.

A szándékos, születi alapokon nyugvó, szabadalmazott, szubvencionált emberbutítás egy kis esetével állunk szemközt, megszoktuk, tudomásul vesszük ezt is, mint a többi és alázatosan kérjük, legyen annyi jogunk, hogy e legmélyesegesebb undorral a szívünkben titokban ökölbe szoruljon a kezünk.

Vagy legyünk jók, engedelmesek és ne kételkedjünk az írásban. De akkor az egyház fent citált tagjai miért nem produkálják ma is ezt a levegőbe repülést. Igen hálásak lennénk érte. És ha a szentek már olyan régen is tudtak lebegni, akkor nem értjük, hogy az utóbbi évek szerencsétlenül járt aviatikusait, a tudomány vértanúit miért nem avatja szintén szentté az egyház? —lassa.

NAPIREND. Naptár: kedd, augusztus 29. — Róm. kath.: Ker. Ján. fejv. — Prot.: János fejv. — Görög-orosz: augusztus 16. Dioméd vt. — Zsidó: Elul 5. — A nap két reggel 5 óra 13 perczkor, nyugszik este 6 óra 47 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 15 perczkor, nyugszik este 8 óra 57 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirtda vezérigazgatója fogad délelőtt 12-2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Petőfi-ház (Bajza utca 21.) Nyitva 10-2-ig. Be-

tepedij nincsen. — Házipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belepődj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiség-

tára 9-2-ig. — Aquinumi Múzeum 9-4-ig. — Erzsé-

bet Múzeum 9-4-ig. — Fővárosi Múzeum 3-6-ig. —

Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — Mezőgazdasági Mu-

zeum 10-1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban

3-7-ig. — Ráth Múzeum 10-4-ig. — Szechenyi Mu-

zeum 10-12-ig. — Tanszermúzeum 3-7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3-7

óráig. — Egyetemi Könyvtár 9-1-ig. — Fővárosi

Könyvtár 9-2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyv-

tára 9-12-ig és 6-8-ig. — Kereskedelmi Múzeum

Könyvtára 9-12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3-7-ig.

— Statisztikai Könyvtár 9-2-ig.

Nyitvalevő képtárak: Történelmi Képcsarnok.

Nyitva 10-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum régi kép-

tára. Nyitva 10-2-ig.

— Frigyes főherceg Prágában. Prágai jelen-

tés szerint Frigyes főherceg délután 5 órakor

Karlsbadból Prágába érkezett. Este tiszteletére

Thun herceg helytartó kastélyában ebédet adott.

— Károly Ferencz József főherceg esküvője.

Bécsi jelentés szerint Károly Ferencz József fő-

herceg esküvője Zita bourbon-pármái hercegnő-

vel, amely október 4-re, a király nevenapjára volt

kitűzve, két heti halasztást szenvedett s október

18-án szerdán lesz Schwarzauban. Az esküvőn

jelen lesz a király is, valamint a királyi család

és a pármái hercegi család tagjai.

— Lónyay Elemérné panaszodik. Brüsszeli

lapok jelentése szerint Lónyay grófné elköszere-

ten panaszkodott azon, amiért nem adják meg

neki Belgiumban az öt megillető tiszteletet, holott

törvény van róla, hogy még mindig királyi her-

cegnői rangja van.

— A pápa jól érzi magát. Római jelentés szerint Pius pápa annyira felépült betegségéből, hogy most már naponként sétálhat a vatikáni kertben s néhány nap múlva kihallgatásokat is adhat. — A hivatalos vatikáni jelentések szerint a pápa állapotában a javulás örvedetesen halad előre. A vatikánban remélik, hogy néhány nap alatt a Szent Atya teljes egészségben végezheti teendőit. — A legújabb jelentés szerint egy római prelátus, ekinél alkalma volt a pápát látni és beszélt is vele, azt mondja, hogy a benyomás éppen nem volt jó. A pápa arczszíne viaszszárga, egészen lesoványodott, alig bír mozogni s nemrég még oly tiszta tekintete bágyadt. A főpap így fejezte ki magát: A válságot kiheverte, de a betegség megmaradt. Diplomáciai körökbe is kedvezőtlen hírek jöttek. Általában félnek attól, hogy a hidegebb időjárás komplikációkat fog okozni. Vanutelli bibornok ma két Fétre a belgiumi Namoursba utazott. — Római jelentés szerint a pápa ma adta betegsége után első magánkihallgatását. Ezen fogadta Alluqueque biborost, rio de janeiro érseket, Vanutelli bibornokot, valamint a pordosai és a yukatani püspököket.

— A bolgár Királyi pár Magyarországon. Ferdinánd bolgár király Karlsbadból vasárnap Zsolnán át poprádi birtokára utazott, ahova közben a bolgár királyné is megérkezett.

— A spanyol király és a fia. A spanyol királyról és fiáról, a trónörökösről balhíreket jelenetnek. Madridi jelentés szerint Alfonz király könnyen végzetessé válható baleset érte egy automobilkormányozáson. Maga a király kormányozta a gépkocsit és olyan sebesen hajtott, hogy egy fordulónál felborult, de csodálatosképpen sem a király, sem hadsegéde nem sebesült meg, csak a sofőr szenvedett könnyebb sérüléseket. — A madridi „Imparcial” közli, hogy a trónörökös jobban van és az orvosi műtét jól sikerült. Már nemsokára haza is tér a trónörökös, akit a királyné vitt el Freiburgba megoperáltatni.

— A fumei kormányzó jubileuma. Szeptember 3-án lesz harmincz esztendeje, hogy Wickenburg István fumei kormányzó közhivatali pályára lépett. Szolgálati idejének legnagyobb részét Fiumán töltötte. Fumei jelentés szerint a jubiléus évforduló alkalmából ünneplésben fogják részesíteni a kormányzót. A programot most állapítják meg.

— A török trónörökös Romániában. Bukaresti jelentés szerint a török trónörökös hajón ma reggel Konstanzába érkezett, hol a hatóságok fejei és a török követ fogadták. Nemsokára különvonaton folytatta útját Sinajába, hova két órákor érkezett. A herceget a pályaudvaron a király, a miniszterek, a diplomáciai kar és a hatóságok fejei fogadták. Tiszteletre Károly király Peles-kastélyban díszbédet adott, amelyen a miniszterek és a diplomáciai kar tagjai is résztvettek. A banketten a király és a török trónörökös szíves hangú pohárköszöntőket váltottak. Károly király a török trónörökösnek az I. Károly-rend nagykoronóját, Nuri basa és Ali basa tábornokoknak pedig a román csillag-rendjel nagykoronóját adományozta. Ezenkívül a trónörökös kíséretének többi tagját is különböző rendjelekkel kitüntette. A sajtó üdvözlő cikkekben ünnepli a török trónörökösöt. A török trónörökös utazása közben ellátogatott a dobrudzsai Medzsidiába, ahol megszemlélte a nagybátyja által épített mecsetet, valamint a csernavodai nagy Dunai-hidat.

Bukaresti jelentés szerint a Peles-kastélyban a török trónörökös tiszteletére adott ebéden Károly király francia nyelvű pohárköszöntőt mondott, melyben kifejtette: — Fenséged látogatása élnék örömmel tölt el és jelenlétét annál nagyobb megelégedéssel üdvözljük, minthogy azzal újlag megerősíti azt a kitünő viszonyt, amely országaink között az általános béke javára fennáll. Amidőn meleg óhajításomat fejezem ki a szultán ő felsége és fenséged jóléte, valamint a török birodalom fejlődése irányában, poharamat a szultán ő felségére és fenséged egészségére ürítem. Törökország császára éljen soká. — Jussuf Izedin herceg török nyelvű pohárköszöntője így hangzik:

Felségednek köszönetet mondok a kifejezett jókívánságokért és hálásan köszönöm azt a szívélyes fogadtatást, mely kifejezésre juttatta, hogy barátságos országában időzzem. Köszönetet mondok a szívélyes meleg fogadtatásért, amelyben felséged és a királyné ő felsége részesítették. A fogadtatás annál is inkább megható, mert kifejezése a Románia és Törökország közt fennálló jó viszonynak. A szultán ő felségének kormánya szívén hordja a gondot, hogy a jó viszonyt, az általános béke zálogát fenntarthassa. Minthogy a szultán ő felsége megbízott, hogy felségeddel közöljem jókívánságait, kellemes kötelességem, amidőn ez üdvözléseket felséged és a királyné ő felsége jóléte, valamint Románia fejlődéséért érzett óhajításommal egyetemben kifejezésre juttathatom. Ő felségeim és a királyi család éljenek soká!

— Szalvátor főherceg a nagygyakorlaton. Jelentették, hogy a felsőmagyarországi hadgyakorlaton Lipót Szalvátor főherceg fogja a királyt képviselni. Újabb jelentés szerint a főherceg egyik szárnysegéde Felsővízkőre utazott, hogy a főherceg odaérkezése a szükséges intézkedéseket megtegye. Lipót Szalvátor főherceg Felsővízközön Szepesházy nagybirtokos kastélyában fog lakni. A főherceg fogja helyettesíteni a királyt nemcsak a hadgyakorlaton, hanem az azt követő udvari ebéden és a szokásos más ünnepeken is. Szalvátor főherceg kíséretében lesz Jenő főherceg is, akinek a felsővízközi főszolgabíró házában rendeztek be egy lakosztályt. A manőverek szeptember 12-én fognak megkezdődni és a hadgyakorlatok főintézőségének székhelye Szatropkón lesz.

— Az újságírók egyesületéből. A Budapesti újságírók egyesületének választmánya ma délután, négy órákor dr. Bródy Lajos elnöklésével ülést tartott, hogy előkészítse az augusztus hó 30-án tartandó rendkívüli közgyűlést. Az ülésen a választmányi tagok majdnem teljes számmal vettek részt. Hosszas és beható vita után, amelyben részt vettek Márkus Miksa, Ormos Ede, Pályi Ede, Gerő Ödön, Singer Zsigmond, Cseregyő Hugó, Timár Szaniszló, Greiner Jenő és Purjesz Lajos főtítkárr, a választmány a főtítkár javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy a rendkívüli közgyűlés elő a következő határozati javaslatot terjeszti:

Első határozati javaslat: Mondja ki a közgyűlés, hogy a sajtószabadság törvényes biztosítására minden rendelkezésére álló erővel agitációt indít. E célból hat héten belül országos újságírói gyűlést hív össze. Erre meghívja az újságíró testületeket, az újságkiadó testületeket, szóval a sajtószervek ténylezőit. Meghívja tehát az Otthon Irók és Hírlapírók Körét, a Pázmány-Egyesületet, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét, az Újságkiadók Országos Szövetségét és az Újságkiadók Otthonát. Az újságíró-kongresszus pontonként megvitatja a sérelmes intézkedéseket. Pontonként kijelölt előadók világítják meg az 1848:XVIII. t.-cz. szellemétől való eddig eltávolodásokat. Memorandumot intéz a kongresszus az országgyűléshez. Kötelességévé teszi a sajtó azon munkásainak, akik parlamenti tagok, hogy teljes erejükkel állandóan munkálkodjanak a memorandum szelleme érdekében. Minden sajtóorgánium és minden újságíró kötelességévé teszi, hogy a nevezetes és legégetőbb kérdés állandó napirenden tartásához a maga teljes erejével járuljon hozzá.

Második határozati javaslat: A közgyűlés elhatározza, hogy bizottságot küld ki, melynek kötelességévé tétessék, hogy illetékes helyen való eljárással a megtörtént konkrét sérelem orvoslására törekedjék.

Végül a főtítkár bemutatta az országgyűléshez intézendő felirat tervezetét, amelyet a választmány egyhangulag elfogadott és saját javaslatként a közgyűlés elé terjeszt. A felirat tervezetét kinyomatják és a közgyűlés előtt a tagok között szétosztják.

— Esküvők Konstantin nagyherceg házában. Pétervári jelentés szerint Tatjana Konstantinovna hercegnő esküvője Bagratin herceg testőrezredbeli hadnagyval holnap délelőtt fog megtörténni a legszűkebb családi körben. A hercegnő bátyjának, Konstantin János hercegnek esküvője Heléna szerb hercegnővel vasárnap lesz.

— Combes betegsége. Párisi jelentés szerint Combes volt francia miniszterelnök súlyosan megbetegedett. Az állapotáról érkező hírek rendkívül aggasztók.

— Új közigazgatási bíróság. A király a minisztertanács előterjesztésére Bieber Gyula pénzügyminiszteriumi osztálytanácsost, a közigazgatási bíróság elnöki titkárát, a nevezett bírósághoz ítélőbíróvá kinevezte.

— Egy postafelügyelő szolgálati jubileuma. Pridafka Géza postafelügyelő, a kézbesítő-hivatali főnökhelyettese e hó 28-án töltötte be szolgálatainak huszonötödik évét. A kiváló tisztviselőt, kinek nagy része van abban, hogy a budapesti pénz- és csomagkiszállítás jelenleg kifogástalanul működik, a hivatal személyzete az évforduló alkalmából meleg ünneplésben részesítette. Az ünnepeket tisztviselőt a hivatali főnöke üdvözlölte szép szavakkal, s egyuttal átnyújtotta neki az igazgatóság elismerő okiratát. A tisztikar értékes ajándékkal, az elismerő és szolgazemélyzet pedig mindnyájuk aláírását magában foglaló művészi kivitellű albummal lepte meg a közszeretett előljárót.

— A választói jog — kötelesség. A választói jog nemcsak jog, hanem kötelesség is. Voltaképpen nem is lehetne ilyen esetben erős megkülönböztetést vonni a jog és kötelesség között, mert azok a polgári jogok, amelyeket az államügyek vezetésére gyakorolhat minden polgár, csak akkor lehetnek az államra üdvösek, ha ezeket a jogokat mindenki kötelességszerűen gyakorolja. Az osztrák választójogi törvényben, amely az általános, egyenlő és titkos választói jog alapján áll, igen helyesen értelmezték ezt a jogot, amely kötelesség, vagy ha akarjuk: ezt a kötelességet, amely jog. Ausztriában minden választópolgár, aki a képviselőválasztások alkalmával nem élt választói jogával, vagyis nem teljesítette választói kötelességét, bírságot fizet, minthogy választási kényszer áll fenn. Mint Bécsből jelentik, most küldi szét a városi tanács a bírságolásokról szóló végzéseket azoknak, akik az utolsó általános képviselőválasztásokon igazolás nélkül maradtak el az urnáktól és nem teljesítették törvényes kötelességüket, amennyiben nem szavaztak le. Több mint ezer választót bírságot meg ezért a város átlag két koronával. Valami megnyugtató igazság van ebben. Ha évtizedekig küzdünk valamiért, akkor igazán büntetésre vagyunk érdemesek, ha ezt a nehezen kiküzdött jogunkat, amelyért annyi áldozatot hoztunk, nem gyakoroljuk.

— Dr. Kerzl diszpolgár. Ischlben ma a polgármester elnökletével tartott rendkívüli városi közgyűlésen elhatározták, hogy dr. Kerzl, 6 felső udvari orvosát 70-ik születésnapja alkalmából Ischl diszpolgárává választják.

— Egy új királyszober. Karlsbadban, a híres cseh fürdőben üdülő birodalmi németek áldozat, készsége szobrot emelt királyunknak. A szobrot tegnap leplezték le nagy ünnepséggel, mely alkalmából a város ünnepi díszet öltött. A szobor a Beethoven-parkban áll, ahol a leleplezés előtt a prágai érsek misét celebrált. Az ünnepségen az utalkodóházat Frigyes főherceg képviselte.

— Wied herceg balesete. Brassói jelentés szerint Wied herceget, aki mint a román király vendége, Szinajában tartózkodik, egy automobilkormányozáson Törösvárnál baleset érte. A herceg azonban nem sebesült meg és baj nélkül visszatért Szinajába.

— Ahol a magyar koronát őrizték. Szeptember 24-én leplezi le a Ungvármegyei Közművelődési egyesület Szerednyén a Buttler-féle házban azt az emléktáblát, amelyet annak az emlékére állít, hogy abban a házban őrizték a szent koronát. Az emléktáblára a következő felirat jön: „Ebben a házban őrizték A Szent Koronát 1805. decz. 10. és 11-ike között, amikor Napoleon elől Munkács várába vitték. Emelte: az Ungvármegyei Közművelődési Egyesület 1911-ben.” A leleplező-ünnepen az ünnepi beszédet Antal Miklós ungvári főgimn. tanár fogja mondani.

— A törökbecsei vértanu-szobor. Szeptember 17-én leplezik le Törökbecsen az aradi tizenhárom egykénnek, gróf Leiningen-Westerburg Károly honvédtábornoknak emlékszoberát. A leleplező ünnepségen Rohonczy Gedeon tart emlékbeszédet.

— Aranylakodalom. Dénes György nyugalmazott takarékpénztári cégvezető és neje f. hó 22-én ünnepelte házasságának ötvenedik évfordulóját szűkebb családi körben. A ritka ünnepély alkalmából a jubiléus párt igen számosan üdvözlöttek és halmozták el szerencsekívánataikkal.

— Nagy vasuti katasztrófa Romániában. Bukaresti jelentés szerint tegnap este nyolcz órákor a Berlin felől érkező expressz-vonat a város közepén hibás váltóállítást következtében összeütközött egy tehervonattal. Tizenhét utas, valamennyi román, megsebesült. A tehervonat egy fékezé-e életét vesztette. Az uttetet szabaddá tették.

— Házasság. Aczél Károly kitünő kollegánk és barátunk, az Egyetértés kiadóhivatatanak agilis titkára szeptember hó 3-án veszi nőül Moynó Henrik fővárosi nagykereskedő bájos és művelt leányát. Gmát. A polgári kötés alkalmával a tanúk tisztjét Ledés Armand kiadótulajdonos-igazgató és dr. Pap Zoltán országgyűlési képviselő töltik be.

Dr. Zay Lajos országgyűlési gyorsíró szeptember 2-án délelőtt tartja esküvőjét Haviár leával, dr. Haviár Gyula közjegyző leányával Szarvason.

Szemerey Gergely gyergyószentmiklósi főgimnáziumi tanár szeptember 2-ikán tartja esküvőjét Súlyosa Erzsikével. Súlyosa Ferencz lozádi körjegyző leányával. Molnár Károly, az Alföldi Csukoripar Részvénytársaság főtitkárja, eljegyezte Robicsék Zsófiát, Robicsék Zsigmondnak, a Magyar Csukoripar Részvénytársaság vezérigazgatójának leányát.

— Nem csúszken a dohányfogyasztás. Nem elég, hogy egy fontos és csaknem nélkülözhetetlen szükségletünkkel üzérkedik a kormány, még gunyolódik is velünk, szegény dohányfogyasztó közönséggel és azt bizonyítja be nekünk, hogy pazarlók vagyunk és minden pénzt megadunk azért a kis elfüstölőnivalóért. A kormány félhivatalos uton megezáfolja azt, mintha a dohányforgalom a dohányárak felemelése következtében megcsappant volna, továbbá kijelenti a következőket:

„A belföldi eladásból 1911. év július végéig befolyt 88,929.936 korona, míg a múlt év hasonló időszakában a bevétel 82,413.309 koronára rugott, emellett a folyó évi eredmény 6.516.627 koronával kedvezőbb. Az 1911 évi június havi bevétel 17,024.922 korona, vagyis az előző évi 12,336.079 koronával szemben 4.688.843 koronával. A f. évi július havi bevétel pedig 12,346.196 korona, azaz a múlt évi eredménnyel szemben 101.816 koronával kevesebb. A jelentéktelen visszatérés egyedül abban leli magyarázatát, hogy a f. évi július hó 1-én életbe lépett áremelés előtt a fogyasztóközönség nagy része nagymennyiségű készleteket szerzett be, amiről a június havi forgalomnak 39 százalékkal felszökött emelkedése minden kétséget kizáróan igazol.”

Hát igen! Magyarország dohányzó közönsége nevében elfogadjuk a gunyolódást. Pazarlók vagyunk, nem bánjuk, ha fel is emelték a dohány árát, mi mégis ugyanannvit dohányzunk, de ez a mi zsebünkre megy, a saját zsebünkre, fogcsikorgatva és enyhén szólva, méltatlankodva nyulunk bele mindennap a zsebünkre, tehát igazán nem szép, hogy a pénzügyminiszterium, amely a mi könnyelműségünknek hasznát látja, sőt egyenesen dohányoszenvedélyünkre épít, még a szemünkre is belemondja a pazarló voltunkat. Ezek után pedig várjuk egyéb napi szükségleteink állami megdrágítását is, mert hiszen sok pénz kell a Dreadnoughtokra és hadseregére. És mi, szegény, adózó polgárok, fizetni fogunk mindent bőven és keservesen, ha csak le nem akarunk szokni — az életről.

— A karlsbadi sakkverseny. A nemzetközi mesterverseny résztvevői egy napi pihenő után hétfőn újult erővel folytatták a küzdelmet. A hatodik fordulón — mint tudósítónk táviratozza — mind a négy amerikai játékosnak jó napja volt, mert valamennyien nyertek. A legfontosabb győzelmet Marshall aratta, aki Duras ellen nyert. Chajes is szép győzelmet aratott Spielmann ellen. Jaffe az orosz Löwenfisch ellen nyert. Johner győzött dr. Perlis ellen. Schlechter nyert Fahrni ellen s miután megnyerte a szombatról függőben maradt játszmáját Alechin ellen is, a bécsi mester nagy fölényvel vezet. Leonhardt győzött Vidmar ellen. Burn nyert Rabinowits ellen, Dus-Chotimirski legyőzte Alapint és Alechin nyert Süchting ellen. Niemzowits és Rubinstein közt a játszma remis lett. Rotlewi nyert dr. Tartakower ellen. Remisvel végződött a Salve—Kostics, valamint a Teichmann—Cohn-játszma is. — Bejezték a függő játszmákat is; ezekben nyertek: Burn Alechin ellen, Süchting Dus-Chotimirski ellen, Perlis Salve ellen és Vidmar Duras ellen.

A verseny állása a hatodik forduló után: Schlechter 6, Jaffe 4½, Marshall, Rubinstein, Teichmann 4, Alechin, Burn, Cohn, Rotlewi, Süchting, Vidmar 3½, Duras, Dus-Chotimirski, Johner 2, Alapin, Kostics, Leonhardt, Löwenfisch, Niemzowits, Perlis 2¼, Chajes, Fahrni, Salve, Spielmann, Tartakower 2, Rabinowits ½.

— Letéptek egy magyar zászlót. A bosnyák kaszárnyákban százezernyi tömegben senyednek a magyar katonák és ez jellemzi legékebben a mi viszonyainkat, hogy Stitnevü bosnyák községben mégis meggyalázták a magyar zászlót. A király születésnapja alkalmából a város házára a magyar zászlót is kitűzték. Éjszakának idején a magyar lobogót jémeretlen tettesek letépték és elvitték.

— A megvadult bika áldozata. Hódmezővásárhely határában rémes eset történt. Lantos Ferencz földbirtokos tanyáján vasárnap reggel egy bika megvadult, mely a gazdáját keresztüliszurta és szörvára kapva végighurcolta a tanyát. Lantos szörnyethalt.

— A kecskeméti polgármester emlékirata. Kada Elek, Kecskemét város nagy tevékenységű, kiváló polgármestere fontos emlékiratot készített el a károsult kecskemétiiek érdekében. A kecskeméti polgármester ezen emlékiratában a miniszterelnöknek bejelenti a földrengés által okozott károk természetét és most már meglehetősen pontosan meghatározott nagyságát, egyszersmind előterjeszti a károk csökkentésére úgy a város, mint a lakosság javára vonatkozó kérelmét. Kecskeméti jelentés szerint az emlékirat tartalmából egyik helyi lap vasárnapi számában ismertetést közölt. Ezen közlemény adatai azonban legnagyobb részt hiányos és önkényes kombinációk. Az emlékirat hiteles tartalmát Kada polgármester annak idején közzé fogja tenni az ország lapjaiban is.

— Kémkedés gyanuja alatt. A franciaországi Vausiersben a rendőrség letartóztatott egy lippsi fiatal diákot, aki alaposan gyanus, hogy kémkedés alatt. Amikor bekísérték, a nép ogyon akarja verni és csak a rendőrök mentették meg a tömeg dühétől. — Londonból jelentik, hogy a Plymouthban letartóztatott Schultz Miksa ellen a vizsálatot már befejezték. Az állítólagos kém egy Duff nevű katonai alkalmazottat hivatalos titkok elárulására akart meggyerni. — A plymouthi letartóztatásról még a következőket jelentik: A Schultz Miksa jachtja június óta horgonyzott a plymouthi kikötőben. A lapok értesülése szerint a letartóztatott jachttulajdonos, aki Schultz tanármak mondotta magát, a valóságban nem más, mint egy Majna-frankfurti német huszárhadnagy. Az illető kém-szolgálatot teljesített a plymouthi kikötőben és éppen akkor tartóztatták le, amint egy bankban levő betétből pénzt akart felvenni. A kémkedés gyanuja miatt letartóztatott német hadnagy állítólag egy katonai arzenál örének segítségével titkos katonai tervekhez és okmányokhoz is jutott. — A zárai Narodni List közli, hogy a Simsic-testvéreket letartóztatták, mert rájuk bizonyult, hogy a dalmáciai partraszállási gyakorlatokon egy külföldi állam szolgálatában kémkedtek. A testvérek egyikét azóta már szabadon bocsátották, a másikat azonban fogságban tartották, mert kiderült róla, hogy a hajók között váltott Marconi-telegrammokat felfogta.

— Tűz Nagyváradon. Mint Nagyváradról jelentik, az ottani izraelita hitközség háza ma dél előtt gyuladt ki. A nagy szélben félni lehetett, hogy a szomszédos házak is a tűz martalékául esnek. A tüzet délután három órára sikerült eloltani. Egy ház a melléképületekkel együtt leégett.

— A Mona Lisa ügye. Leonardo da Vinci ellopott műremekének, a Mona Lisa festménynek az ügye még mindig nincsen tisztázva. Ellenkezőleg a szombati híradással Mauthienben letartóztatott Ehrlich nevű német diákot és Köster német szabót nem bocsátották szabadon, mert kiderült, hogy mindketten akkor tüntek el Párisból, mikor a festményt ellopták. A letartóztatott németek podgyászukat Párisban zálogosították el és Bordeaux felé igyekeztek, onnan pedig Amerikába akartak utazni. A rendőrség most az elzáróított holmit keresi. — Pontatlierből jelentik, hogy az ottani vármhatóságok közlése szerint augusztus 23-án délután hét órakor Valbrageban, a svájci határon átengedtek egy régi festményt. Az utas, akinél a kép volt, a párisi gyorsvonattal érkezett. A vámközégek szerint a festmény a Mona Lisához hasonló kép volt. Az illető utas Olaszország felé utazott tovább. A párisi sajtó szerint valószínű, hogy a kép csakugyan Leonardo da Vinci remeke. Ezt a feltevést még valószínűbbé teszi az a körülmény, hogy a képet a svájci vármhatóság, mint nagyértékű festményt, ötszáz frank vámmal terhelte meg, amit az utas nyomban le is rótt. A Louvret egyelőre még nem nyitják meg. Egreb-ként a Mona Lisa esete — úgy látszik — követőket talált Olaszországban is. Római jelentés szerint gró Primóli kostélyából ugyanis egy nagyon értékes római szulpturát loptak el. A rendőrség azt hiszi, hogy rövidesen nyomára jön a tolvajnak.

— Ritka természeti tűnemény Kalocsán. A tudós magyar csillagász, pater Fényi kalocsai jezsuita, a Haynald-Observatórium vezetője, ritka természeti tűneményről ad hírt. A jelentés szerint augusztus 24-én este nyolcz és kilencz óra között az observatóriumon szt.-Elmo tűzét észlelték. Ez a föld elektromos kiáradása a felhők felé, mikor is a villamosság a földből majd nagyobb fércpamotokban, majd kis fénylő pontokban áramlik ki. A tűnemény a gimnáziumi villámhárítón csupán mint kis fényes pont, a kollegiumon azonban több fénynyaláb alakjában mutatkozott a szt.-Elmo tűze. Az Alföldön e tűnemény igen ritka. Kalocsán legutoljára 1887. július havában észlelték.

— Egy délvidéki pénzhamisító banda. A délvidéki bünkrónikákban külön fejezetet érdemelnek a pénzhamisítók. Most legújabbban is egy ilyen titokzatos és veszedelmes bandát leplezett le egy ügyes csendőrörsvezető. Zomborból a következőket jelentik a burokra került czinkostársaságról: — Amreinn Jakab még néhány év előtt szegény molnársegéd volt, de rövid idő alatt vagyont gyűjtött, melyet ingatlanokba fektetett. Mindenkinek feltűnt Amreinn Jakab hirtelen meggazdagodása. Az apatini csendőrség figyelmét sem kerülte ki a volt molnársegéd nagymértékű költelezése és jó módba való jutása. Leitern Henrik apatini csendőrörsvezető nagy titokban kutatni kezdett még a tavaszszal és megfigyelte mindazokat, akikkel Amreinn érintkezett. Nagyon nehéz volt Amreinn ellen bizonyítékokat összehozni, mert Apatinban, mint birtokos bizonyos tekintélynek örvendett, mindazonáltal Leitern csendőrörsvezető kitartással folytatta kutatásait és a hónapokon át tartott megfigyelés után Amreinn bünösségét kétségkivül megállapította. Ugyanis bebizonyosodott, hogy Amreinn bünársakkal szövetkezve jó pénzért hamis pénzt adott el hiszékeny sváboknak, akik mikor megcsalatra érezték magukat, félve a következményektől, nem mertek feljelentést tenni a csalól ellen. Amreinn Jakab néhány héttel ezelőtt eladta összes ingatlanait és Amerikába akart vándorolni, mert úgy látszik tartott attól, hogy üzemei kipattannak. Midőn pedig Amreinn néhány nappal ezelőtt Apatinból végképpen elköltözött, Leitern értesítette a budapesti államrendőrséget Amreinn üzemeiről, amelynek alapján a budapesti rendőrség Amreinn letartóztatata és Apatinba kísértette. Itt Amreinn minden bevallott, sőt megnevezte bünársait is. Ezek Amreinn felesége szül. Gurka Éva, továbbá Márk Benedek, Pailer Antal apatini svábok és Weber Antal és Schwarz Gertrud zombori lakosok. A csendőrség az egész bandát elfogta és vizsálati fogságba helyezte.

— Nagy automobilkatasztrófa. Londonból borzalmas katasztrófát jelentenek. E nagy automobilkatasztrófa Conzett környékén történt. Egy turista-automobil, amelyen harminczhárom utas ült, egy lejtős helyen elromlott és féke eltört. Az automobil fába ütközött és felborult. Tíz utas azonnal meghalt, huszonkettő pedig súlyosan megsebesült.

— Riadalom a Beketow-czirkuszban. A Beketow-czirkusz műsorának tudvalevőleg egyik leg szenzációsabb száma a „Levegő urai” című trapézmutatvány, amelyet a négy Roques-fü produkál. E mutatvány a légtornászat legvakmerőbb mozzanataiból áll, melyeknek mindegyike idegizgató látvány. A Roques testvérek már övek óta ezzel a tornász-mutatvánnyal keresik kenyerüket s bámulatos ügyességükre vall, hogy mind eddig nem jártak szerencsétlenül. A közönség ma este is izgatottan nézte a hajmeresztő mutatványt, amelyet a négy testvér a legnagyobb precizitással hajtott végre. Egyszerre azonban mindenki megrémülve ugrott fel helyéről. A trapéz tetején álló artista, Roques Ödön, mikor feléje lendítették a hintát, amelyen három másik társa ült, nem kapott utána, a következő pillanatban pedig megszédülve, a tíz-tizenkét méternyi magasságból lezuhant. A védőháló, amelynek szélére esett, nem tartotta fel s egy pillanatra fennakadás után eszméletlenül elterült a czirkusz porondján. A czirkusz személyzete részeseítette a szerencsétlenül járt artistát első segélyben, majd mikor nem tért magához ájulásából, a mentőkért telefonáltak, akik megállapították, hogy súlyos felső sérüléseket szenvedett. A közönség egy darabig riadtan szaladgált ide-oda a czirkusz porondján, úgy hogy az előadást be kellett szüntetni. Csak jó félóra múlva állott helyre a nyugalom, amikor kihirdették, hogy Roques sérülése nem halálos. A mentők a szerencsétlenül járt artistát Sulyovszky-uteza 32. számú lakására szállították.

— Az elzüllött uriaszony sorsa. Berliini jelentés szerint a spandai országúton egy női holttestet találtak ma. Nem volt nehéz megállapítani, hogy az asszonyt meggyilkolták. Az áldozat egy Wolter nevű magánhivatalnok elvált neje, aki elzüllött. A gyilkosnak semmi nyoma.

— hám, ak
Óbudán,
ben inté
üzletet k
meghagy
vagyona
ronára be
Az is
nak harr
nyának,
nök feles
a vagyon
hogy a va
a tönk sz
hozomány
léri börke
fogyott a
jelentés a
megszököt
Turn-Seve
jelentései
tást tartot
part 54 s
leti könyv
láta, a m
hagyaték
a megkár
nyozzák.
sérletet, n
gott Beck
ügyi minis

— Pu
tek esti n
Kolosvár
új jelentés
levő ház á
kivezetést
Felek, Gy
Iven leütöt
mezőkön ke
dott szénát
takok. A s
sol kárt ol
a villám tö
is okozott
ságnban a v
mivest, aki
tartott. M
vihar. —
fürdőn is.
A galambt
kérokat ok
ocra kamar
miniszter
telen a nap
Marsinoban
míg a közl

— Ra
tik: Hügye
Brassóba al
pest—aradi
fogta és kl
után elrab
láncát. H
ébred csak
jelentette a
megindított
mennyeiben
fogni Schre
utazásai kö
társait nyor

— A sü
Sümege
titkolta. Mi
lást szigorú
járványorvos
Jellemző, h
Gábor főorv
után Tasshy
steiált. Pént
tek jelentés
dn ház meg
lakói beteg
szaladjával
semmi gyüm

— Bető
káló rendőr
lévő dohányt
bizletbe és itt
rakogatta a
lbró a szomsz
tolt be a trafik
lak adni a Gy

— **Bűnös manipulációk.** Beck Adolf Ábrahám, akinek nyersbőr- és zsiradék-üzlete volt Óbudán, két évvel ezelőtt halt meg. Végrendelésekben intézkedett, hogy a harmincz év óta virágzó üzletet két fia, Oszkár és Emil együtt vegyék át s meghagyta nekik, hogy halála után két hónappal vagyonáról, amelyet körülbelül négyszázezer koronára becsült, pontos üzleti mérleget készítsenek. Azt is elrendelte az apa, hogy ennek a hagyatékának harmadrészét a két fia adja át egyetlen leánynak, Lilinek, aki időközben Bojár Sándor mérnök felesége lett. A két Beck-fiu azonban, mielőtt a vagyont a kezébe kapta, kőlekezett életet élt, úgy, hogy a vagyont 1 év alatt elverték. Hogy az üzletet a tönk széléről megmentse, Beck Oszkár nagy hozománnyal elvette Hecht Samu Tisza Kálmán-terti borkereskedő leányát. Nehány hónap alatt elfogyott a hozomány és a hitelezők bűnvádi feljelentést adtak be a két Beck ellen. Beck Oszkár megszökött, de a budapesti rendőrség táviratára Turn-Severinben letartóztatták. A hitelezőknek feljelentései dolgában a rendőrség tegnap házkutatást tartott dr. Bánó József ügyvédnek Margit-rakpart 54. számú irodájában, hogy a Beck-czég üzleti könyveit megszerezze. A könyveket meg is találta, a mérlegek azonban teljesen hiányoznak. A hagyatéki lopás címén tett feljelentés aktáit, amit a megkárosított nővér adott be, most tanulmányozzák. Beck Emilt, mivel szűkre nem tett kísérletet, nem tartóztatták le. A Romániában elfogott Beck Oszkár kiadatása dolgában az igazságügyi minisztérium már megindította az eljárást.

— **Pusztító viharok.** Megemlékeztünk a péntek esti nagy viharról és felhőszakadással, mely Kolozsvár és környékén pusztított. A részletesebb új jelentések szerint Kolozsváron sok építőfelben levő ház állásait szétrombolta, sok helyen az utca kövezetét felszaggatta és elsodorta magával az ár. *Felek, Györgyfalva és Pata* községekben több helyen leütött a villám és házakat gyújtott fel. A mezőkön keresztbe rakott gabonát, a boglyába hordott szénát vitték el az esőből keletkező kisebb patkok. A sok anyagi káron kívül emberéletben is sok kárt okozott az éjjeli zivatar. *Bánffyhadon* a villám több háza beütött. Két helyen kisebb tüzet is okozott. A *Bánffyhadhoz* közeli *Nyárszó* községben a villám az országuton leütött egy földművest, aki szénával megrakott szekerekkel hazafelé tartott. *Mócs* vidékén is sok pusztítást okozott a vihar. — Nagy vihar pusztított tegnap *Buziásföldön* is. Félórán át jégesővel pusztított a vihar. *A galambtojás nagyságu jégdarabok* igen nagy károkat okoztak. — *Milanói* jelentés szerint *Marcera* kamarai elnök, *Casaha* volt olasz hadügyminiszter és még vagy kétszáz fürdővendég kénytelen a napokban pusztított vihar és árvíz miatt Marsinóban meghúzódni. Még három napig eltart, míg a közlekedés helyreáll.

— **Rablómerénylet a vonaton.** Aradról jelentik: Hugyecz István érsekújvári lókereskedőt, ki Brassóba akart utazni vásárlás céljából, a budapest—aradi gyorsvonaton négy férfi erőszakkal lefogta és kloroformos kendővel elaltatta, majd azután elrabolták 24.000 koronáját, aranyóráját és láncát. Hugyecz kábultságából Piski állomásánál ébred csak fel és az ottani pályaudvaron azonnal jelentette a csendőrségnek a rablást. Az azonnal megindított vizsgálat eredményével is járt, a mennyiben a tettesek egyikét Aradon sikerült elfogni Schreiber Dezső zsebmetsző személyében, ki utazásai közben tömérdek álnevet használt. Bűntársait nyomozzák.

— **A sümegi vérhasjárvány.** Hetek óta pusztít *Sümegen* a vérhas, de a betegeket a lakosság eltitkolta. Mióta kihirdették, hogy minden eltitkolást szigorúan büntetnek, a Budapestre érkezett járványorvosok nem győzik kezelni a betegeket. Jellemző, hogy esütőrtökön délelőtt dr. *Lukanics* Gábor főorvos csak *tizenkét* esetet jelentett, délután *Tasshy* megyei főorvos már *huszonhatot* konstatált. Pénteken délig pedig *kétszáz* betegről tettek jelentést *Farkas* főbíró kiküldött emberei. Minden ház meg van fertőzve; némelyiknek az összes két beteg fekszik. Maga dr. *Biró* József is családijával együtt megbetegedett. A napi piacra semmi gyümölcsöt nem szabad hozni.

— **Betörő gyermek.** Szombaton éjjel a cizfaló rendőr észrevette, hogy a Thököly-ut 19. szám alatt lévő dohánytörsében betörő jár. A rendőr behatolt az házba és itt egy 13 éves gyermeket talált, aki javában rakosgatta a szivarokat és a bolygeket. A fiatal betörő a szomszéd borbélyüzletben tanoncz és kúncsal halott be a trafikba. A betörő gyermeket egyelőre át foglák adni a Gyermekvédő Ligának.

— **Egy csendőr és százötven legény.** Szegeddel közeli szomszéd község a Tisza mellett Algyó-fa. Vasárnap délután a legényvirtuskodásnak szomorú vége lett Algyón. A *Salamon* István fogadjójában léloztak a legények. A lányok kívül voltak vagy százötvenen a legények. Délután felöt órákor már nagyon ágaskodott a legényseregben a virtus. A tánczól és bortól megmámorosodtak. Belökötöttek *Kiss* Dezső ügyeletes csendőrré is. Előbb csak csufolták, majd később a nyerstömeg erejében elbizakodva mind a százötvenen rátámadtak az egyszerű csendőrré. Az öregebb legények kiadták a harzi jelzőt:

— *Üssük a csendőrt! neki a bitangnak! Csendőrvért issunk ma! . . . És hogy minél előbb pros csendőrvért lássanak léccel és kövekkel nekítanának Kiss Dezsőnek. A csendőr védkezett, s mikor látta, hogy semmi sem használ, rájuk kiáltott:*

— *Hátrább, mert lövök! . . . Hiába a támadók rem engedtek. Erre Kiss lekapta fegyverét rájuk fogta és lött. It ember bukott a földre mind az ötöt súlyosan találta a csendőrpuska golyója. Virág István azonnal meghalt, négy társa most vívódik a halállal a szegedi kórházban. Kiss Dezső jelentést tett főlebbvalóinak az esetről. Szűcs Mihály csendőrezredes ma a hadbírósg megbízásából kiszállt Algyóon. Vizsgálatának eredményeül azt jelentette, hogy Kiss Dezső jogosan használta fegyverét. Az öt algyói legény maga provokálta a vesztőt!*

— **A romlott élelmiszerek áldozatai.** Borkumban, az észak-tengeri nevezetes fürdőhelyen nagy az izgalom, mert az utóbbi időben sűrűn fordultak elő esetek, hogy fürdővendégek mérgezési tünetek között megbetegedtek. Tegnap különösen sok ilyen eset volt s az orvosok azt hiszik, hogy valamely megromlott élelmiszertől támadnak a mérgezések. Eddig ötvennél többen betegedtek meg.

— **Egy katona orvtámadása.** Megdöbentő orvtámadásra vetemedett *Kurzó* György temesvári közkatona, aki az élelmezési csapatnál szolgál. Az elvetemedett katona vasárnap éjjel után megtámadta a *Koronaherceg-kávéház* főpinczérét, akit ki akart rabolni. A főpinczér segélykiáltásaira rendőrök siettek elő, mire *Kurzó* menekülésre vette a dolgot, azonban a Gyárkúlvárosban elfogták. Letartóztatása nem ment simán, mert *Kurzó* oldalfegyverével védekezett és a rendőrmestert le akarta szurni. Végül sikerült ártalmatlanná tenni és bekisérni a veszedelmes legényt.

— **Életuntség a séta miatt.** Vasárnap hajnali négy órákor megdöbbenően kiesnyes okból öngyilkossági kísérletet követett el egy fiatal úrlány, *Schmitzer* Gizella 18 évt. hivatalnoknő. Veronállal megmérgezte magát, mert idősebb nővérei nem akarták megengedni neki, hogy állandóan az utcán sétáljon szabad ideje alatt. A leány apja azelőtt Egerben keményítőgyáros volt és mikor ott tönkrement, Pestre jött gyárigazgatónak. Az apa néhány hónappal ezelőtt meghalt és özvegyén kívül hat gyermeke maradt vissza. A fiatal leány apja életében korlátlan szabadságot élvezett, járhatott és sétálhatott kedve szerint és ebben a szabadságában korlátozták idősebb testvérei. Az utóbbi időben azonkívül szerelmi bánata is volt a fiatal leánynak és ez a két dolog érlelte meg azt az elhatározását, hogy eldobja magától életét. Regina nővérétől, aki szívbajban szenved, egy nagy adag altatóport eszent el és ezzel vitte véghez elkesztett tettet. A gyorsan előhívott mentők *Schmitzer* Gizellát a Rókus-kórházba vették, ahol gondos ápolás folytán már veszélyen kívül van és felgyógyulása valószínű.

— **Zátonyon az Andrassy-hajó.** Fiumei jelentés szerint az Adria-hajózárság *Andrassy* nevű gőzöse az éjjel Marsilleből *Isole Canidole* mellett *zátonyra* jutott. Fiuméből a tengerészeti hatóság *Elöre* nevű gőzöse nagy személyzettel ment a bajba jutott hajó utasainak mentésére.

— **Fővárosi támadások.** Szombaton éjjel a Hermina-úton egy ismeretlen ember ráloft *Pfeigler* József 23 éves kocsijára, akit a golyó a balozombján talált. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — A Hunyadi-terti piacon szombaton éjjel két ismeretlen ember felkeltette a kocsija mellett alvó *Kis* Pál 42 éves földművest. Amikor *Kis* felébredt, a két ember minden ok nélkül a nyakába szurt, azután elmenekültek. *Kist* a Rókus-kórházba vitték.

— **Fővárosi Orfeum.** Minden este nagyszámú közönség érkezi a villamos szelözetekkel kellemes hővörsre temperált nézőtérre a remek augusztusi műsort. Akárcsak a főszereplők volnának, oly nagy a látogatottság és oly élénk a hangulat. Az első délutáni előadás az idei évadban vasárnap, szeptember 3-án lesz, mérsékelt helyárakkal és kitűnő műsorral.

— **Tömeges emberpusztulás egy moziban.** Newyorki kábel-távirati jelentés szerint Cannasbourghban, Pittsburg közelében, egy mozi színház vasárnapi előadásán szörnyű tömeges emberpusztulás történt. A katasztrófát robbanás idézte elő. A robbanás magában véve nem volt veszélyes, de a megrettent nézők egyike tüzet kiáltott. A nézőtöredet kavarodás keletkezett. Az emberek kétségbeesetten tolongtak a kijárat felé és vadul taposták egymást. Sokan legázolták az előttük állókat. Számos ember elesett, a tolongók alatt ezek megfulladtak. *A halottak száma huszonöt, igen sokan megsebesültek.* A cannonsbourgi mozi színház katasztrófájáról még a következőket jelentik: A robbanás pillanatában 900 ember volt a nézőtérre, köztük sok lengyel asszony és gyermek. A katasztrófát egy részeg lengyel idézte elő azzal, hogy a robbanásra tüzet kiáltott, mire mindenki a kijárat felé tolongott. A halottak száma 29, a sebesülteké 60.

— **Éljen Ferrer!** Barcelonában egy radikálisokból álló tömeg nagy tüntetést rendezett tegnap az örökimádás kolostor ellen. A tömeg „Éljen Ferrer”-kiáltásokkal járta be az utcát és több lövőt tett a kolostor épülete ellen. A rendőrség közbelépett, azonban közáporral fogadták. A radikális köztársaságiak a halálbüntetés eltörlése érdekében rendezték a demonstrációt. Katolikus körökben attól tartanak, hogy a támadások megismétlődnek. Ezért a rendőrség megfelelő biztonsági intézkedéseket foganatosított. A „Radical” című lap egy figyelemreméltó cikket közölt, melynek az a tenorja, hogy Spanyolországban túl sok a kolostor.

— **Vonatkiállítás.** Temesvári jelentés szerint Szentandrási vasúti állomáson hibás váltóállítással folytán ma reggel kisiklott az Aradról Temesvárra induló személyvonat és beleszaladt az állomáson veszteglő öt üres teherkocsiba. Csak a mozdonyvezető éberségének köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár. Az öt teherkocsi erősen megrongálódott. A Temesvárról küldött segélymozdony egy órai késéssel hozta a vonatot Aradra. A vizsgálatot megindították.

— **Kutyahistória.** A Völgy-utca 30. sz. házból báró Pongrácz Vincze miniszteri tanácsosék kutyáját a háziur nem türte meg, azért a báróné kedvencét Gyuritzki Ferencz máv. tisztviselőre bízta. Gyuritzki a Városligeti fasor 30. sz. lakásán tartotta a kutyát. E ház a Nagy János-utca 37. sz. házzal pült egybe, melynek csakhamar rémekedett állat. Különösen nagy hőség idején viselkedett gyanusan. A mult szerdán megmart két úri leánykát, Török Rózsikát és Pillát Annust. A kétségbeesett szülők a Pasteur-intézetbe vitték gyerekeiket és feljelentést tettek a kutya tulajdonosa ellen. A báróné megtagadta a kutyáját, Gyuritzki pedig ez állítást azzal fedezte, hogy az állat kóborlás közben tévedt be hozzá, de most ő is elkergette. Később azonban bevallotta, hogy a kutyát a nyugati pályaudvaron rejtegeti. Az állat-klinikán megállapították, hogy a kutya beteg. A karjukon és lábszárakon megmart gyerekek egyelőre jól érzik magukat. Több tanu igazolta, hogy a kutya tényleg Pongrácz Láróné, akit állatai miatt már többször megbírságot a rendőrség, amiért felháborodásában az eljáró tisztviselőket fel-feljelentgette Boda főkapitányánál, sőt elment a miniszterelnökig is. Most ebzárlati tilalom áthágása miatt járnak el ellene.

— **Végzetes riadalom egy kolostorban.** Piatigorskából érkezett jelentés szerint végzetes riadalm támadt a Des-Fau hegy lábánál fekvő Athos kolostorban. Az Chitü görög barátok híres kolostorában a tegnap esti istentisztelet alkalmával valaki elkiáltotta magát: — *A talózet beomlik.* — mire nagy pánik keletkezett. Mindenki a kijárat felé sietett, a tolongásban több embert agyonnyomtak, sokan megsebesültek.

— **Utazás a világ körül.** Párisi jelentés szerint Schmidt hirlapíró, az „Excelsior” munkatársa, visszaérkezett a világkörüli utjáról, 39 nap és 19 óra alatt tette meg az utat és összesen hat-ezer frankot költött.

— **A rabiátus házimester.** Mikes István és Szabó Lajos napszamosok vasárnap délután besiettek a Tisza Kálmán-ter 22. számú házba és ott *Kate* Jókai házimestertől sürgősen kérték a főreosó hely kulcsát. A házimester megtagadta kérésüket, mire a két napszamos nekifeküdt a helyiség ajtajának és erőszakkal ki akarták azt nyitni. Am a házimester ekkor késsel és revolverrel állott eléjük és késővel *Mikes* baloldalán oly súlyos sérülést ejtett, hogy a mentőknek kellett őt a Rókusba szállítani. A házias házimester ellen megindították az eljárást.

— **Megtámadott egyházi körmenet.** Római jelentés szerint egy katolikus egyházi körmenetet, mely zenével vonult a trasteveri San-Pietro székesegyházba, antiklerikális teppisták megtámadták úgy, hogy a rendőrségnek kellett azt megvédeni. Még a nem katolikus sajtó is sajnálattal vette tudomásul ezt az esetet, amelyhez hasonló az utóbbi időben gyakran fordulnak elő.

— **Merénylő rokon.** Illnitsky Albert géplakatos évek óta ádáz ellenségeskedésben él közeli rokonával, Kachelmayer Ferenc sörkőhordókoocsissal. Ahányszor összetalálkoztak, mindannyiszor összeveszték. Illnitsky az utóbbi időben nem volt Budapesten, vidéken dolgozott és ezalatt a veszekedés természetesen szünetelt. Két rap-pal ezelőtt jött meg és vasárnap délután elment Kachelmayer Liget-utca 36. szám alatti lakására. A sörkőhordó nem örült a vendégnek, rátámadt rokonára és sűrű szitkok közepette kiutasította őt. Illnitsky erre revolvért rántott és menekülő rokonára háromszor rá-lőtt. Szerencsére egyik golyó sem talált. A lövöldöző rokont a rendőrség letartóztatta.

— **Pusztító tüzek.** Az Eperjessel szomszédos Zsebefalva községben Bleuer József bérlőnek két csürje, cséplőgépből kiugrott szikrától meggyuladt. Ettől pedig a szeszgyár melletti két istálló is tüzet fogott és csak másfél órai munka után sikerült a tüzet eloltani. — Nyitráról jelentik, hogy a belügy-miniszter Kós és Kishatár privyeyi járásbeli községnek, amelyekben tűzvész pusztított, 129,000 korona kamatmentes kölcsönt engedélyezett. A kölcsönből Kós községre 75,000, Kishatárra 54,000 korona esik. — Trieszti jelentés szerint két hét előtt történt, hogy Sogro-testvérek cervolni hatalmas fateleptűz pusztította el. Már akkor felmerült a gyanu, hogy a tűzvész gyújtogatásból keletkezett, az éjjeli ór a tűz kiterjedése előtt a telepen egy gyanus embert látott ólálkodni, de a vizsgálat eddig céltalan volt. Ma a rendőrség letartóztatta a czégtulajdonosokat, mert elegendő bizonyíték halmozódott fel ellenük. A Sogro-testvérek maguk gyújtották fel a fatelepet.

— **Hirtelen halál a kávéházban.** A Ferenczköruton levő Rapszki-kávéházban tegnap délután hirtelen rosszul lett Kurfürst Miksa nyomdász, fővárosi bizottsági tag. A hatvannyolczéves ember leesett székéről, eszméletlenül terült el a földön s alig néhány pillanat múlva meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Nagy bankrablás Pisában.** A városi jótékonykassza bankjába ma éjjel betörtök és onnan 600.000 líra értékű értékpapírt raboltak el.

— **Halálos végű verekedés.** Szuhánszky István fuvaros tegnap egy ismerősével Főthra ment vásárolni. A kocsit délután érkezett vissza velük. Szuhánszkyt vérében fekvő tállták, fején fejszeapások nyomai voltak. Mindkét ember teljesen ittas volt. Valószínű, hogy utközben Szuhánszky egy pár arramenővel összeverekedett és így kapta a sebeit. Társa csak később került elő, de annyira részeg volt, hogy eszébe sem jutott emlékezni. Szuhánszkyt azután hazavitték a Rákospalota Deák-utca 1. szám alatti lakására, ahol később meghalt. A főthi csendőrség azonnal megindította a nyomozást és megállapította, hogy a verekedés a főthi határban történt. A csendőrség már a tettesek nyomában van.

— **A félkezu aranytolvaj.** Hetek óta nagy nyomozás folyik a nagybányai kincstári bányatelepeken: a csendőrök aranytolvajokat kerestek. A csendőrök szívós munkájának meglelt az eredménye: a tolvajokat sikerült elcsipni Weisz János és Marosán László bányamunkások személyében. A kiknél nagy mennyiségű ércet találtak. A Weisz Jánosnál talált érc négy métermázsá sulyu. Mivel a csendőrök Weisz kérdőre vonták, azonnal védekezett, hogy az érc saját bányájából való. Azt azonban nem tudta bizonyítani, hogy a bányában valamikor is foglalkoztatott volna munkásokat, ő maga pedig félkezu lévén, nem dolgozhatott s így a csendőrség előbb őt, kevéssel rá Marosán László bányamunkást is letartóztatta.

— **Letartóztatott szülész.** Zimonyi Erzsébet 33 éves varrónő július 21-én hashártyagyulladásban meghalt. Halála előtt bevallotta, hogy négy hónapja anyja volt és hogy a Podmaniczky-utca 6. szám alatt lakó szülész, Felberbauer Istvánné bűnös operációt hajtott végre rajta. Azóta lett rosszul. A rendőrség megindította a vizsgálatot és tegnap a megvádolt szülészint letartóztatta. Felberbauer már büntetve volt magzat-elhajtás miatt, 1907-ben három évi börtönrre ítélték.

— **Postai tilalom az átlátszó borítékok ellen.** A posta- és távirat vezérigazgatóság utolsó rendelete szerint az átlátszó papírborítékkal, vagy vegyüleg átlátszóvá tett részszel ellátott borítékokban föladott küldeményt ajánlott levélként sem külföldre, sem a belföldre fel nem vehet a posta és nem továbbíthat. Az olyan borítékok, melyek czimoldalukon csakis kivágással vannak ellátva és amelyeknél az átlátszó papírborítékat egészen hiányzik, semminemű küldemény feladására nem használhatók.

— **Eltűnt leány.** A mult szerdán elkésve jött haza a munkából Csángó-utca 3-a. sz. lakására Dobi Mariska. Edesanyja megpirongatta a csavargásért, sőt rá is csapott egyet, mire a hirtelen természetű leány kifordult az ajtón és azóta nem tért haza. Aggódo szülei attól tartanak, hogy valami kerítőnőhöz jutott a gyermek. Dobi Mariska 15 éves, vereshaju, jól fejlett szép leány.

— **Leégett török város.** A szmirnai válnak Konstantinápolyba küldött távirata szerint tegnap Aidin városát óriási tűzvész elpusztította. Leégett ezeröttszáz ház és kétszázhatvan üzlet, azonkívül két mecset, három zsidótemplom és két iskola. A szmirnai váli Aidinbe utazott, hogy a hajléktalanok elhelyezéséről gondoskodják. Hír szerint a török és a zsidó negyed teljesen leégett.

— **Tűz az Athenaeum-nyomdában.** Az Athenaeum-nyomda első emeletén az összegyűlt olajos rongyok tegnap délután kigyuladtak. A tüzet hamarosan eloltották.

— **Életuntak.** A városligeti Iparcsarnok háta mögött szombaton éjjeli egy iparoskölsejű 55-66 év körüli férfi borotvával a nyakába szurt. A mentők eszméletlen állapotban vitték a Bethesda-kórházba. — Az özszekező vasuti hídnál a Dunából vasárnap reggel egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. A nála talált iratokból következtetve Grál György napszámmal azonos. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Halálozás.** Bárány Sándor birtokos, volt országgyűlési képviselő, sáromberekli kastélyában 78 éves korában elhunyt. Holttestét Alsószőlőre szállították a családi sírboltba. Az elhunyt nagybátyja volt bárány Elemér miskolci főispánnak és közeli rokonságban állott a miniszterelnökkel.

Kelen Idát, a jeles zongoraművészt tegnap temették el a rákoskeresztúri temető halottasházából, ahol nagy gyászoló közönség köztük a zenevilág számos előkelő tagja jelent meg. Rengeteg koszoru borította a korán elhunyt művész koporsóját, ami bizonyítéka volt nagy népszerűségének. A nyitott sírnál dr. Kasics Ozmán, a Fodor-féle zeneiskola titkára megható beszédben beszúzott el a kedves halottól és azután a jelenlévők fájdalmas zokogása közben hantolták el a magyar zene-művészet egyik büszkeségét.

Dr. Wiener Károly ügyvéd 38 éves korában Szent-gothárdon meghalt.

Péter Gergely földbirtokos 73 éves korában Érfalvazoltánon meghalt.

Özv. Bartha Ferencné, Bartha Réchel 72 éves korában Nagyenyeden meghalt.

Fogarassi Gáborné, Dárffy Róza 62 éves korában Dióden meghalt.

Fischer Ármán, a Kassa-oderbergi vasút főmérnöke Budapesten szívszélhűdésben 60 éves korában meghalt. Az elhunyt 1878. óta állott a vasút szolgálatában. Temetése nagyszámú közönség jelenlétében ma délelőtt fél-tizenegy órakor a rákoskeresztúri izraelita temetőben ment végbe.

Albisi Barabás Albertnek, a konstantinápolyi Correspondanze Hongroise szerkesztőjének neje, Major Irma hosszas szenvedés után Konstantinápolyban elhunyt.

Dr. Amrein Antal budapesti államrendőrségi tisztviselő 29 éves korában elhunyt. Temetése tegnap volt Nagysároson.

Dr. Markt borszlói felszentelt püspök ma délelőtt 76 éves korában végelgyengülésben meghalt.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körut 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Czím- és reklámátlaklat, nemesi czimereket készít Harsányi László. Budapest, VII., Hungária-körut 155. Telefon 170-12.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Egy közös főhadnagy sikerült repülése.** Wienerneustadtból jelentik, hogy Stohanzl Károly főhadnagy ma reggel innen 2 óra 30 percz alatt Iglauba repült.

© **Repülés a Balatonon át.** Vasárnap délután mintegy ötezer főnyi közönség jelenlétében a Balaton partján három rövid, jól sikerült egyenes repülést produkált Lányi Antal honvédhadnagy, a Magyar Aero Részvénytársaság pilótája. Lányi ma este meg fogja kísérelni a Balaton átrepülését.

© **Magyar leány a repülőgépen.** Bécsujhelyből jelentik, hogy Illner pilótának egy második nő-növendéke is van, magyar leány, Steinschneider Lilly Budapestről, aki elhagyta a szülei házat, annyira vágyik az aviatikai pályára. Titokban ment el a szüleitől, akik aggodni kezdtek eltűnésén, mag végre a bécsujhelyi pilótaiskolából hírt kaptak leányuktól.

© **Saint-Louistól Newyorkig repülőgépen.** Megemlékeztünk Altwood amerikai aviatikus távrepüléséről, amelyet Saint Louistól Newyorkig tett meg a napokban. A szenzációs repülés részletei a következők: Altwood aviatikus, aki augusztus 15-én indult Saint-Louisból, augusztus 25-én ért Newyorkba. Az utat, amely körülbelül 2075 kilométer, 11 nap alatt tette meg, tehát naponként átlagban 188 kilométer esett. Az első nap Saint-Louisból Chikágóba ment (450 km.), augusztus 16-án Chikágótól Toledóba (335 km.), augusztus 17-én Toledótól Clevelandba (100 km.), augusztus 18-án Clevelandból Eriébe (230 km.), augusztus 18-án Eriéből Buffalo (130 km.), augusztus 20-án Buffalóból Lyonsba (150 km.), Lyonsból Syracuseba (110 km.), augusztus 22-én pihent, 23-án tovább ment Syracuseból Albanyba (270 km.) és augusztus 24-én Albanyból Hook-Mountainba ért

(260 km.) Newyorktól 40 kilométernyire. Motorhiba készítette ill leszállásra, közvetlen a cél előtt és a türelmetlenül várakozó newyorki tömeg másnap óriási örönmujongással fogadta, amikor végre célhoz jutott.

© **Ágyu a repülőgépek ellen.** Az amerikai indián Head környékén kipróbálták egy újfajta ágyut, amely 18.000 láb magasságra visz 85 szög alatt. A kísérletek jól sikerültek egészen tízezer láb magasságig, csak a czélzó készülék nem tökéletes.

© **Poupe aviatikus repülése.** Párisi jelentés szerint Poupe aviatikus, aki tegnap Bolognából elindulva Folkestonba tartott, kedvezőtlen időjárás miatt kénytelen volt Doverben repülőgéppel leszállani. Poupe később folytatta útját Folkestonba, ahonnan ismét Bolognába szándékozott visszarepülni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Ney Bernát jubileuma.** A m. kir. Operaház szeptember 1-én ünnepséggel nyitja meg az új szezon. Szabados „A bolond” című operája kerül színre s az érdekes eredeti dalmű keretében fogja az igazgatóság, a művészszemélyzet és a nagy közönség Ney Bernátot — Pimpó korcsmáros személyzetűjét — ünnepelni abból az alkalmából, hogy harmincz évet töltött a művészet szolgálatában. — Harmincz év hosszú idő, különösen amikor az olyan megfeszített, lelkiismeretes és sikerekben gazdag munkát jelent, amintőre Ney Bernát büszkén tekinthet vissza. A büszkeség különben nem tartozik e nagyon érdemes művésznök tulajdonságai közé. Ő a kötelességteljesítést egészen természetes életszükségletének tekinti s hogy a m. kir. Operaháznak alig van műsordarabja, melyben ne játszanék s hogy harmincz évi működése alatt mindig a legmegbízhatóbb erők közé tartozott, az ő nagy szerénységében egészen magától-érteődő dolognak tartotta. Most csak jelezni akarjuk az ő dicső jubileumot. Ney Bernát művészi értékeit és szereplését a maga idején, behatóan fogjuk méltatni.

(*) **Az Országos Színészegyesületből.** Az Országos Színészegyesület tanácsa tegnapi délután rendkívüli nyári ülését, Az ülésen a még elintézetlen színigazgatói engedélyek ügyét tárgyalta. Legelőbb s véleményezték a koncessziót Marházy Miklósnak, Nádas Józsefnek és Szilágyi Dezsőnek, Fehér Károly az erdélyi második színkerület eddigi igazgatójának kerületét az ottani pályázaton Tompa Kálmán nyerte el s így Fehér Károly állomás nélkül van s a tanács legfeljebb negyed-rangu koncesszióhoz juttathatja. Nagy sajnálatul vette tudomásul a tanács, hogy Szabados László az északi kerület igazgatója szintén állomá nélkül maradt, mert az északi kerületet dr. Márffy Károly kapta meg. Szabados, aki a legérdemesebb és legmegbízhatóbb színigazgatók egyike s akinek nagy érdemei vannak a Színészegyesületben is, különösen a nyugdíjintézeti pótdíjak bevezetése terén, valószínűleg operett stagnon csinál.

(*) **Várad Aranka betegsége.** Fővárosszerző élénk megdöbbenést keltett az a hír, hogy Várad Aranka, a Nemzeti Színház nagyjövőjű, kitünő művésznője súlyosan megbetegedett. A nagyon szimpatikus fiatal művésznő a mult héten szünetelt utazásából visszatérve, lázról panaszkodott, s mint hogy a nyugtalanító tünetek fokozódtak, orvosi tanácsra, a mártónhegyi családi villában ágyba fektet. Az orvos a lázas állapotról lappangó tifuszra következtetett, amiért az aggódo szülek tüstént intézkedtek, hogy kedves betegük a városi lakásukra szállíttassék. Ez a mentők köbejöttével s a művésznő apja dr. Várad Antal min. tanácsos felügyelete mellett, tegnap délelőtt meg is történt. Várad Aranka ez idő szerint a József-körut 19. számú házában levő kedves leányszobájában fekszik és családjának gyöngéd ápolásának hátsá alatt már már némileg jobban érzi magát s a láz hőfoka is alábbzállt. A betegség természetét azonban még csak néhány nap múlva lehet megállapítani s bár remélhető, hogy az aggodalom tulzott volt, de Várad Arankának mindenesetre hosszabb pihenésre lesz szüksége, így hát sajnos, egyelőre nem remélhető, hogy a jövő hétre kitűzött „Bábjátékban” csatlakozhatna híressé vált remek alakítását.

(*) **Két bemutató.** A jövő hét végén a Király-színház és Magyar Színház igazgatósága két új darabot mutat be a főváros közönségének. A Király-

színház gróf...
zenéjét
felvonás
Sorrento
egy gróf
első új
lenik me
bertnek,
téka, a
szerepét
Miczi, a
lesz első
(*)

ezidei el
des femi
első új
A darab
Csontos
dier—Sz
rencz, M
lay Köz
Sarkadi
Molnár
Mariette
Justine—
Rio gróf
Sára.

A I
nik, ha
háromi
vizet isz
meg lett
álló idő
már min
kozott, v
rendszer
gyulá
vizet az
szerüzlet

(S
a közjóték
szabadság

(A
törvényat
ülést tart
sen megvi
ványát, a
kivánja bi
a szerdai
nyát. Elm
késztették,
letközi biz
ványhoz s
sitva van.

kolportázs
több tagja
nem beyes
tilalmat.
minden ké
a kolportá
indítvány
jon el. Ér
dr. Hecht
mes polgár

(A
A Közuti
nagy forgal
tett, hogy a
rülöványt
tatott terve
jaul elfogad

(Arl
tést hirdet
műves- és el
bella-utezai
palafedési-
ajánlatokat
beadni. Böve
(IV.) Városh

(A
kimutatása s
411, halva s
Esketés volt
halva szület
ketés volt 61
kórházban és
kórházban 45
137 beteget.
sok száma 71

színházban színrekerülő ujdonság címe „A kis gróf“ operett 3 felvonásban, írta Marlos Ferencz, zenéjét szerzette dr. Rényi Aladár. Az operett első felvonása a Városligetben, a második felvonása Sorrentóban, Nápoly mellett, a harmadik felvonása egy grófi parkban játszik. — A Magyar Színház első ujdonsága, amely szintén a jövő hét végén jelenik meg először budapesti színdapon, Braccó Róbertnek, a kiváló olasz írónak 3 felvonásos vígjátéka, a „Tökéletes szerelem“ lesz. A vígjáték főszerepét Z. Molnár László, női szerepét Farashty Mici, a színház új tagja fogja játszani, akinek ez lesz első fellépése a Magyar Színházban.

(*) Bemutató a Vígyszínházban. A Vígyszínház ezidei első ujdonsága, „A hölgyek öröme“ (Aimé des Femmes), Hennequin Maurice jókedvű vígjátéka szombaton, szeptember 2-án kerül bemutatásra. A darab szereposztása a következő: Flaise—Csontos Gyula, Pagevin—Tapolczai Dezső, Pacodier—Szerényi Zoltán, Planturel—Vendrey Ferencz, Marie Ange—Mészáros Giza, Nancy—Pallay Rózi, Georgette—Bárdi Gabriella, Prosper—Sarkadi Aladár, Charles—Bárdi Ödön, Finette—Molnár Aranka, Herbettes báróné—Varga Anna, Mariette—Makay Margit, Blanche—Csáky Irén, Justine—Balázs Giza, Augusta—Margittay Annie, Rio grófnő—Gálffy Anna, Marguerite—Kürtj Sára.

A legmakacsabb székrekedés is megszűnik, ha reggelenként éhgyomorral egy pohárnyi természetes Ferencz József-keserűvizet iszunk. Beható kórházi kísérletek után meg lett állapítva, hogy már évek óta fennálló idült székrekedéseknél is, amelyeknél már minden más szer hatástalannak mutatkozott, végül a „Ferencz József“-keserűviz rendszeres használata által mégis gyógyulás állott be. A „Ferencz József“-vizet az összes gyógytárakban és a jobb fűszerüzletekben árulják.

FŐVÁROS.

(*) Szabadságról. Almády Géza kir. tanácsos, a közjótékonyági ügyosztály vezetője visszatért nyári szabadságáról és átvette ügyosztály vezetését.

(*) A sajtószabadság a fővárosi közgyűlésén. A törvényhatóság kerületközi bizottsága ma délután ülést tartott dr. Bródy Samu elnöklésével. Az ülésen megvitatták Vázsonyi Vilmos ösmeretes indítványát, amely a sajtószabadság jogszerű védelmét kívánja biztosítani. Az indítványozó maga adta elő a szerdai rendkívüli közgyűlésre kitűzött indítványát. Elmondotta azokat az okokat, amelyek arra késztették, hogy az indítványát megtegye. A kerületközi bizottság egyhangúan hozzájárult az indítványhoz s annak az elfogadása ilyenformán biztosítva van. Szóvá tették a tárgyalás során „A Nap“ kolportázs-jogának a megvonását is. A bizottság több tagja erősen kikelt az eljárás ellen s éppen nem heyeselték az a tárgyban kiadott polgármesteri tilalmat. Határozatra nem került a sor, hanem minden kerület szabad elhatározására bízták, hogy a kolportázs megvonása kérdésében esetleg teendő indítvánnyal szemben milyen álláspontot foglaljon el. Értesülésünk szerint a szerdai közgyűlésen dr. Hecht Ernő bizottsági tag teszi szóvá a sérelmes polgármesteri rendeletet.

(*) A Baross-téri közúti forgalom megjavítása. A Közúti Vaspálya-Társaság a Baross-téri gőcpont nagy forgalma csökkentésének céljából előterjesztést tett, hogy a Huszár-utczánál és az Oyoda-utczánál kerülővágányt létesíthessen. Az erre vonatkozólag bemutatott tervek a tanács a közigazgatási bejárás alapjául elfogadta.

(*) Árlejtés építési munkákra. A tanács árlejtést hirdet a VI., Lehel-utczai műhelybázis föld-, kömüves- és elhelyező munkáinak, valamint a VI., Izabella-utczai községi felsőkereskedelmi iskola eternit-palafedési- és bádógos-munkáinak végrehajtására. Az ajánlatokat szeptember 13-án délelőtt 10 órájáig kell beadni. Bővebb felvilágosítások az elnöki ügyosztályban (IV., Városház-utca 16. sz. IV. emelet) kaphatók.

(*) A hét statisztikája. A statisztikai hivatal kimutatása szerint a múlt héten a fővárosban született 411, halva született 13 gyermek. Meghalt 317 egysz. Esketés volt 240. Az év eleje óta élve született 14439, halva született 436 gyermek. Meghalt 11.179 egysz. Esketés volt 6178. — A kórházak közül a Szent Rókus-kórházban és fiókjában ápoltak 906, a Szent László-kórházban 459, a Szent István-kórházban és fiókjában 1137 beteget. A kórházakban történt összes elhalálozások száma 71 volt.

TANÜGY.

Vázsonyi és a tanítók

Budapest, augusztus 28.

A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségének igazgatósága a közgyűlés befejezése után Moussong Géza elnök vezetésével tisztelt dr. Vázsonyi Vilmos orsz. képviselőnél, hogy megköszönje az ő lelkes támogatását. Dr. Vázsonyi Vilmos ez alkalommal a következő választ adta a tanítóknak:

— Hálásan köszönöm azt a megtiszteltetést, hogy küldöttségileg kerestek fel. Bocsánatot kérek, hogy szíves meghívásuk dacára nem jelentem meg a szövetség közgyűlésén. Nem a szeretet vagy érdeklődés hiányából maradtam távol. Nem mentem el, mert az a nézetem, hogy egyedül maguk a tanítók hivatottak arra, hogy benső ügyeiket elintézzék. Még a látszatát is kerülni akartam tehát, hogy valamely külső befolyás irányítja elhatározásukat. Ha a tanító ügye védelemre szorul, minden szabadságszerető politikusként szót kell emelni ebben az érdekekben. De sohasem szabad még azt a látszatot sem felkelteni, hogy a tanító a politika díton rángatott bábja volna. Érett megfontolás után, bár nagyon szerettem volna hallgatni tanácskozásukat, ezért maradtam el a közgyűléstől. Örömmel hallottam, hogy a közgyűlés méltóan zajlott le ahhoz az üggyhez, amelyet képviselt. Voltam én már részese olyan más, nem akarom szóval megnevezni őket, közhivatalnokai mozgalmaknak, amelyek néhány nap alatt futották meg a hosszú utat a revoltálástól az aljas szoi-gaiasságig. Ha szabadna tapasztalataim után tanácsot adnom, úgy azt mondanám, mozgalmakban ezentúl is kerüljék ezt a két szélsőséget. Ne revoltáljanak, de ne is aljasodjanak le. Legyenek bátrak, anélkül, hogy hetvenkedők volnának. Legyenek komolyan mérsékelték, anélkül, hogy alázatosak volnának. Ez az igazi férfiaság típusa. És Önöknek, akik a jövő nemzedékét nevelik, ha komoly és önértékes férfiakat akarnak a hazának nevelni, a maguk dolgaikban is ezen az uton kell haladniuk. Így szolgálják legjobban nemcsak a maguk jogát és jogos anyagi érdekeit, de egyúttal a tanügyet is, amely a magyar kultúra ügye, tehát szent, minden pártot felül álló ügy, amelynek szolgálata sohasem lesz egy pártnak monopóliuma. Sohasem provokáljanak, de álljanak férfiasan helyt minden provokációval szemben. Építsék ki szívós kitartással még erősebbre eddigi szervezetüket, mert a szervezet nagyságában és komolyságában van az igazi erő, nem pedig egyes felhangzó hangos és erős szócsovek. Így ügyüket továbbra is minden demokratikus, szabadelvűen gondolkodó politikusként rokonszenven fogja látni. Önök ellen csak a sötét agyvelő és elsorvadt szív embereinek konok előítélete támadhat. Az osztatlan szabadelvű közvélemény támogatásával ezt a támadást mindig sikerrel verhetik vissza, mert hiszen a természet rendje az, hogy a tanítók felvilágosodottak és demokratikus érzésűek. A tanító vezére annak a demokratikus mikrokozmosznak, amelyet iskolának neveznek. Abban a kis demokratikus társadalomban az igazi érdem érvényesül, a gyöngesség pedig el nem taposztatik, hanem szeretettel karolják fel. Mi, akik kint az élet zivatarában küzdünk a demokratikus idealokért, nem kívánhatunk magunknak jobbat: vajha azt az igazságot és szeretetet, amelyet az iskolában élveztünk, megtalálunk valaha az életben.

Vázsonyi beszédét a tanítók nagy éljenzéssel fogadták.

= Egy tanfőrség érdekeresztje. A királyi a miniszterelnök előterjesztésére Majoros Sándor debreczeni tankerületi igazgatósági tolnoknak, sok évi buzgó működésük elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

= Új magántanár. A közoktatásügyi miniszter dr. Mattyasovszky Miklós miniszteri titkárnak a budapesti egyetem jog- és államtudományi karán az agrárpolitikából egyetemi magántanárrá történő kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettét ezen minőségében megerősítette.

= Dűledező főgimnázium. Szomorítéan jellemző esetet jelentenek Fiuméből. A kuituszminiszter megengedte, hogy a dűledező főgimnázium három osztályát bérházakban helyezték el. A kormányzósg most keres lakást de egyúttal szóba hozta a minisztériumban, hogy a főgimnáziumnak új hajlékok emeljenek.

= Polgári iskola Kispesten. Kispeszt községben állami polgári fiu- és leányiskolát állított fel a tanügyi kormány és a szeptemberben megnyitott iskolák tanítószemélyzetét is kinevezte. A fiúiskola vezetésére Reöthy Vladimir lipótszentmiklósi pol-

gári iskolai igazgatót helyezte át a miniszter, a leányiskola igazgatóját pedig Gyulai István újpesti állami polgári iskolai tanúrra bizta.

= Iskolai igazgatók érkekezlete. Az új iskolai év kezdetén szokásos igazgatói érkekezletet dr. Erődi Béla udvari tanácsos, főigazgató elnöke alatt szeptember 5-én tartják meg a budapesti tankerületi főigazgatóság helyiségében.

= Magánosztályvizsgálatok a pedagógiában. A polgáriskolai tanítóképző-intézetben szeptember havának 26. és 27-ik napjain lesznek a magánosztályvizsgálatok. Mindazok, akiknek jogosultságuk van a vizsgálat letételére, jelentkezhetnek az igazgatóságnál írásban szeptember 15-ig bezárólag. Későbbben jelentkezők nem vétetnek figyelembe.

KÖZIGAZGATÁS.

A belügyminiszter és a vármegyei költségvetések. A belügyminiszter a vármegyei háztartási költségvetések összeállítására tárgyában körrendelettel intézett valamennyi vármegyei törvényhatóságokhoz. A miniszter a körrendeletben utal arra, vármegyei háztartási költségvetések felülvizsgálata során azt tapasztalta, hogy a költségvetések összeállítására és indoklása nem történik azzal a gondossággal és pontossággal, amely a fenálló rendelkezések értelmében az ügy érdekében feltétlenül szükséges. Ezért, részben a már érvényben levő rendelkezésekre való utalással, részben azok kiegészítéseként elrendeli a miniszter, hogy a költségvetésbe az állandó illetmények nem a költségvetés szerkesztésekor már utalványozott összegükben, hanem a költségvetési év folyamán felmerülő tényleges szükségletnek megfelelően irányozandók elő. Gondosan figyelembe veendő tehát a költségvetési év folyamán a magasabb fizetési és napidíj-fokozatban történő előlépések s az ezek következtében előálló többletek. Az egyes állások és a létszám pontosan megjelölendő, az állásokat betöltő alkalmazottakat, az állomáshely és szolgálati idő feltüntetésével névszerint kell felsorolni, a díjnyokokat, altiszteket és szolgákat a központban, az árvaszéknél és a járásokban rendszeresített létszám szerint külön-külön kell összpontosítani. Az időnként változó tényleges szükséghez képest a dologi kiadások előirányzatát három évi átlagban ki kell mutatni. Mindezeknek figyelembevételével a belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a költségvetést a legnagyobb körültekintéssel és gondossággal állítsák össze.

Polgármesterek kongresszusa. A törvényhatósági joggal bíró városok polgármesterei szeptember hó 11-én kongresszust tartanak Sopronban, a városháza dísztermében. A kongresszusra az ország összes törvényhatósági joggal bíró városainak polgármesterei bejelentették részvételüket.

Az ex-lex-adók kamatai. Békés vármegye törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a szabadságon levő Kéry Gyula főispán helyett Ambrus Sándor alispán elnökölt. A községi ügyeket tartalmazó tárgysorozatban érdekes ügy szerepelt. Az 1905—1906. évi ex-lex idején Békés vármegye törvényhatósági bizottsága a többi vármegye példájára eltiltotta a községeket attól, hogy az önként befizetett adókat az államkincstárba beszállítsák. A községek ezen rendelkezésnek megfelelőleg takarékpénztárakba helyezték be az önként fizetett adókat s mikor az ex-lex állapot megszűnt, befizették azokat az államkincstárnak; az időközli kamatokat azonban községi czélokra rendelkeztek felhasználni. A gyulai pénzügyigazgatóság ezeket a határozatokat megfellebbezte a belügyminiszterhez, de a belügyminiszter az ügyet nem intézte el. A jelenlegi belügyminiszter a fellebbezés folytán megsemmisítette a községek határozatait, minek következtében azok a kamatok összegét be is fizették. Csupán Szarvas község képviselőtestülete vonakodott beszállítani a pénzt s kijelentette, hogy ezt csak az esetben teszi meg, ha törvényes voltát a közigazgatási bíróság is kimondja. A megyegyűlésre a függetlenségiek nagy számban jelentek meg, mert attól tartottak, hogy az ügyvel kapcsolatban az obstrukció-elleni állásfoglalás is szóba kerül. Ez azonban nem történt meg, mert a vármegyehez még erre vonatkozó átirat nem érkezett. A közgyűlés hozzászólás nélkül elfogadta az állandó választmány javaslatát, melynek értelmében Szarvas község ügyében panasz tételék a közigazgatási bírósághoz.

Jegyzői gyűlések. A zalamegyei községi és körjegyzők egyesülete őszi közgyűlést Keszthelyen megtartotta; a közgyűlés igen népes volt, amennyiben azon hatvanhárom egyetli tag vett részt.

A gazdag tárgysorozat kimerítése után megejtették a tisztújítások, amelynek eredményeként megválasztottak:

Starzsinszky György elnök, Vass Miklós, Takács Imre alelnökök, Harmat Nándor főjegyző, Levay Endre, Vajda Ákos aljegyzők, Paller János

pénztáros. A vármegyei nyugdíjválasztmányba kiküldettek *Starzsinszky György, Molnár István, Takács Imre.*

Nagyküküllő vármegyei községi és körjegyzőinek egylete 1911. szept. 6-án tartja Segesvárt, a vármegyei ház termében az évi rendes közgyűlést.

A trencsén vármegyei községi és körjegyzők egyesülete pedig Trencsénepliczen, a fürdő gyógytermében 1911. szept. 10-én rendkívüli közgyűlést tart.

Egy község az alkohol ellen. Magyarországon fehér hollószámra mennek az antialkoholista emberek. Annál inkább felemlítést érdemel a bihar-megyei *Bélarhus* község képviselőtestülete, amely tegnapi ülésén a lelkes indítványára elhatározta hogy a *korcsmákat vasárnapon és ünnepeken zárva tartja.* Különösen érdekessé teszi ezt a közelebről méltó határozatot az, hogy *egyhanguan hozták meg,* és azonnal felterjesztették jóváhagyás végett a vármegyéhez.

A városok állami segítése. A belügyminiszter tudvalevőleg az idén is kiosztott két millió koronát a városok között, a harmadikat azonban, melyre a törvényhozás a tavalyi összeget az idénre főemelte volt, visszatartotta arra az időre, amíg a városok állami segítségét szabályozó törvénytervezetet, mely a mostani miniszteri rendeletet fogja fölvaltani, a törvényhozás elintézheti. Az anyagi gondokkal küzdő városok számítottak az egész 3 millió korona fölössztására, melyre mindenképpen rá vannak utalva és most megzavarta kalkulusaikat az elmaradó harmadik millió. Ezért a legtöbb város utasította a polgármesterét, hogy a szeptemberben megnyíló polgármesteri kongresszus alkalmával testületileg kérjék föl a belügyminisztert, hogy a harmadik milliót is juttassa el a városoknak, függetlenül az állami segélyről szóló törvényjavaslatról, mivel az állami segélynek most elmaradt egyharmadát esetleg fölveendő kölcsönök utján kellene a városok nagyobb részének pótolni. A javaslatból ellenben egyhamar aligha lesz törvény — ebben az évben semmiestre sem.

EGYESÜLETEK.

(—) Az *Astra*, a magyarországi oláhok kultúregyesülete ma kezdette meg ötvenéves fenállásának jubileumi-ünnepségét Balázsfalván. A megnyitáson jelen voltak az összes magyarországi oláh főpapok, sőt igen sokan jöttek Romániából is. Megérkezett a bukaresti román Nemzeti Színház több tagja is, akiknek részére *Maniu Gyula* eszközölt ki a belügyminiszternél játszhatási engedélyt. Megérkezett továbbá *Vlaicu* román aviatikus, aki holnap, vagy holnapután az *Astra* tiszteletére felszállást rendez a város határában. A titkári jelentés adatai szerint az *Astra* hatvan fiókköre közül tavaly negyven fejtett ki nagy tevékenységet. A fiókok összesen kevés híján ötszáz népszerű előadást tartottak. A falusi népies előadásokat tavaly közel százezer falusi oláh kigazda hallgatta. Az *Astra*, amely 1861-ben nagyon kis arányokkal indult, ma már tizennégyezer tényleges tagról adhat számot.

(—) *Alkoholmentes étterem.* Az Általános Közjótékonyági Egyesület által fenntartott Huszár-utca 8. szám alatt (Munkás-utca sarok) lévő alkoholmentes étteremben ebédet déli háromnegyed tizenkét órától két óráig 70 fillérért lehet kapni, amely négy tál ételből: levesből, húsból, főzelékből és tésztából áll. A vacsora, amely este hat óráig fél tíz óráig tart, főzelékből, húsból vagy tésztából áll. Ára 40 fillér. Az étteremben az ételek kitűnő előállítására és a tisztaságra az egyesület tagjai érködnek. Kenyér fogyasztása díjmentes. Borra való adása tilos.

(—) A *Budapest-Svábhegyi Egyesület* holnap, kedden, délután fél öt órakor a Svábhegyen, a báró Főtvös-uti, a svábhegyi szegénysorsu iskolás gyermekek fedruházi alapja javára jótékonyezelu ifjusági mezei ünnepélyt rendez. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt e hó 31-ére halasztják.

Nyiltér.

Értesítésben közölték, hogy nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Az én kincsem mindig velem van

vasuton, auton, hegven és erdőben, t. i. az én Páry-féle valódi sodeni ásványpasztillás skatulyám. Őt év óta használok már s azóta sohasem voltam meghűlve, mg azelőtt sohasem voltam teljesen egészséges. Páry valódi sodeni je 1 kor. 25 fillérért kapható minden a szakmába vágó üzletben.

Főképviselet Magyarországra és Ausztriára: W. Th. Guntzert, os. és kir. udv. szállító, Wien IV/1., Grosse Neugasse 17.

TOKAJI BOR

a BOROK KIRÁLYA!

Legpompásabb élvezeti czikk,
a leghatásosabb gyógybor!

Feltétlenül HERCZEG
WINDISCHGRAETZ LAJOS
eredeti vartöltésű legyen.

Kapható mindenütt!!

Pinczészet: Sáropatak—Tokaj.

FORGALMI IRODA: Budapest, VI., Teréz-
körút 25., I. emelet.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Nyári szünet után. Dr. Balogh György, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke, ma visszaérkezett nyári szabadságáról és átvette a büntetőtörvényszék vezetését.

§ *Bonyodalmak egy uradalom körül.* A pestvidéki törvényszék előtt most egy fantasztikus monste-pör folyik, amelyet Miklóvits József ügyvéd indított a pestmegyei Pereg és Laczháza községek lakossága ellen. Több ezer hold földről van szó, amely régen a gróf Beleznay családé volt. A Beleznayak sírboltján azonban már megfordították a czimert, a hajdan nagy szerepet játszó mágnás-család kihalt. Most egyszerre aztán jelentkezett a jogutód. Tudni kell, hogy az utolsó Beleznay, Árpád gróf, teljesen lerongyolódott, végképp tönkrement, könyöradományokból tengette szomorú életét. Beleznay Árpád utolsó éveiben, amikor kétségbeesett nyomorában súlyos betegséggel is ellátta a végzet, — Miklóvits József ügyvéd támogatta. 1903. április 9-én aztán, kevéssel azelőtt, hogy Árpád gróf megért őseihez, Miklóvits adásvételi szerződést kötött a legutolsó Beleznayval, amelynek értelmében hozzájutott a család irattárához és az azokból származó összes jogokhoz. Így lett a derék fiskális a gróf Beleznay-család törvényes jogutódja. Ezen az alapon követeli most vissza Miklóvits József a régi pusztalaczházi uradalmat, amelyen valóan Beleznayak voltak az urak kétszáz esztendőig. Az uradalmat Árpád gróf apja, Beleznay Ferencz adta el. Háromezert forintot — hatvanezer pengé-forintért. Azóta parcellázták, feldarabolták a földeket, a régi vevők elhaltak és most a peregi és laczházi közbirtokosság a birtok. Már nyolcszáz keresetet kézbesítettek ki és egy egész vidék, több, mint ezer család rémületen várja, mi lesz vele, hogyan akarják kiforgatni a vagyontól. A peregiek dr. Zboray Miklós képviselőt bízták meg ügyük védelmével. Zboray vállalta a pört és most már a pestvidéki törvényszék az utolsó szó.

§ *Letartóztatott kauziósikkasztó.* Veszedelmes sikkasztó szövetséget leplezett le a múlt héten a rendőrség. A bünszövetkezet szegény hiszékeny emberek kifosztására alakult pár hónappal ezelőtt. Hirdetéseik utján csalogatták magukhoz a munkanélküli állást kereső embereket, akikről aztán óvadék címén elszedték utolsó pénzüket, anélkül azonban, hogy az ígért állást megszerezték volna nekik. A fosztogató banda a Sándor-utca egyik házában egy hónapos szobában Müszaki és forgalmi iroda címmel vállalatot rendezett be. A banda élén a rovtól multu szélhámos Boleman Aladár állott. Alapítóként és tulajdonosként pedig *Tóth Jenő* volt vasuti tisztviselő szerepelt. A banda tagjai voltak még *Zaborszky József* és *Mihalik János* helyszerező ügyvédök. Az apróhirdetésekre jelentkező állástkeresőket dr. Láng József Semmelweis-utcai ügyvéd irodájába vitték és itt kötötték meg velük a szerződést. A rendőrségnek végre feltűnt a gyanús hirdetés és utána nézett a vállalat tagjainak. Így derült ki azután a szélhámosok bűne, akik ellen csakhamar mintegy hat rendbeli feljelentés érkezett be sikkasztás büntette címén. A rendőrség erre letartóztatta a vállalatnak mind a négy tagját, akik ellen dr. *Kreuzák* vizsgálóbíró sikkasztás büntette miatt elrendelte a vizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. A letartóztatott szélhámosok védői dr. *Dushegyi Gyula* és dr. *Baum-*

feld Lajos védenekik szabadlábra helyezése érdekében felfolyamodással éltek a vádtanáchoz, de ez ma dr. Takács bíró előadása alapján elutasította a felfolyamodásokat és így a kauziósikkasztó szélhámosok továbbra is fogva maradnak.

§ *A perselygyűjtő bűne.* Zsarnovics Mór negyvenöt éves perselygyűjtőt a rendőrség ez év május 18-án letartóztatta, mert erkölcstelen mérenyületet követett el a 14 éves W. Margit ellen, aki kicsalt a szekerészlaktanya mögé a gyakorlótérre. A szerencsétlen beteggett leány szüleinek feljelentésére a kir. ügyészség a Btkv. 232. szakaszába ütköző büncselekményen kívül még súlyos testi sértés büntette miatt is vádat emelt Zsarnovics Mór ellen. Mára vot kitzúve ebben az ügyben a főtárgyalás a büntető tövényszéken dr. Mikovich bíró elnökelete alatt. Miután azonban a törvényszéki orvosok véleménye nem érkezett be, a bíróság a főtárgyalást szeptember 1-re halasztotta el.

§ *A lopott revolver.* A Személynök-utca 7. sz. alatti Steiner-féle korcsmában a mult év július tizedikén éjjel együtt mulattak György Ferencz, Répászky Dániel, Kovács Buza Sándor, Medvei József, Képirő László és Schultz Antal napszámos. Éjjel tájban távozott a társaság a korcsmából ittas állatban. Kovács Buza mámoros fővel lefeküdt egy üres telekre s csakhamar mellé telepedtek Medvei József és György Ferencz napszámosok is. Medvei József észrevette, hogy Kovács Buza Sándor zsebében revolver van. A fegyvert óvatossan kilopta és átadta György Ferencz napszámosnak. Ez addig forgatta, babrálta a revolvert, míg ez elsült s a golyó Kovács Buza Sándor térébe furódott. A kir. ügyészség Medvei ellen lópás, György Ferencz ellen pedig súlyos testi sértés és orgazdaság vétsége miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnyüget a büntető törvényszék dr. Makucz bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson a vádlottak közül csak György Ferencz jelent meg. Medvei Józsefet a bíróság a mai tárgyalásra megidézni nem tudta. Dr. Biró Kálmán kir. ügyész indítványára a bíróság György Ferencz szemben elrendelte a főtárgyalás megtartását, Medvei Józseffel szemper pedig dr. Tarján Mihály védő kérelmére az iratoknak a büntető járásbíróshoz leendő áttételét rendelte el. A tárgyaláson György Ferencz beismerte, hogy a súlyos testi sértést véletlenségből ő ejtette Kovács Buza Sándor, de azt tagadta, hogy a Medvei által lopott revolvert megtartani akarta volna. A bíróság György Ferencz gondatlanságából okozott súlyos testi sértés, továbbá orgazdaság vétsége és közbiztonság elleni kihágás miatt összbüntetésül kethónapi fogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte, de ezt a büntetést kitöltöttnek vette az elszenvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ *A román forradalmi dal.* Brassóból jelentik: A tavalyi általános képviselőválasztások alkalmával dr. *Serbán Miklós* román nemzetiségi képviselője állott szemben dr. *Werner Gyulával.* *Serbán* fanatikus hívei a *Werner* tiszteletére felállított margineni diadalkapunál lázongani kezdtek, s a csendőrség golyója négy embert leterített. Négy napra ez esemény után a fogarasi megyeház nagytermében megyei közgyűlés volt, s alig nyitotta meg a főispán a tanácskozást, felhangzott az erdélyi románok közt elterjedt forradalmi dal, a híres *Desteaptate romano!* (Ébredj román!) A lázítóknak talált dal miatt *Serbán* ellen, mint megvebrzottsági tag ellen remesak a széksértési keresetet tették folyamatba, de ellene, valamint több ügyvéd s birtokos ellen izgatásért is megindították az eljárást. *Serbán* ellen még a választási izgatásokért is megindult a bünvádi eljárás. Mindezen bűnpekrekben csak most fejeződött be a vizsgálat és csak most kapták kézhez az érdekeltek a vádiratot, amely ellen kifogással éltek. A kifogások tárgyalását a brassói törvényszék szeptember hóra tüzte ki. A tárgyalás elő őrüsi érdeklődéssel néznek az erdélyi románok, különösen a „Desteaptate” miatt, amelynek énekletét rendőri tilalom tiltja. A román körök felfogása szerint ez a dal nem irányul a magyarság ellen, s állításuk szerint keletkezése a negyvennyolcas időkre vezethető vissza, amikor az osztrák uralom őket is elnyomta.

§ *Elsikkasztott örökség.* A fővárosi államrendőrség megleheresésére a turnszeverini rendőrség letartóztatta Beck Oszkár, a Beck A. és fia czég egyik tagját. Beck Oszkár ellen a nővére, Bojár Sándorné, született Beck Lili tett följelentést sikkasztás, okirathamítás és lopás miatt. Följelentésében azt mondta, hogy Beck Oszkár és Beck Lajos fivérei az 1909. év márczius 15-én elhalt atyjuk, Beck Adolf által neki örökségképpen hagyományozott mintegy 140.000 korona értékét közös egyetértéssel a legagyafurtabb módon elsikkasztották s hogy bűntüket palástolják, haldokló apjuk szekerényéből kilopták Beck Adolf végrendeletét és az ázleti mérleget. A letartóztatott Beck Oszkár ellen a kiadatási eljárás már megindult s a kir. ügyészség indítványára a rendőrség most ebben a bűnyügyben a tanukihallgatásokat foganasítja. Török Miklós rendőrkapitány a napokban

Ke
foglal
Löwen
czég ü
másik
dolgoz
a köny
ból fog
összeg
§
jelentik
ma tar
aradi s
kedőna
nél vol
el, ame
lyamán
csár bi
győri s
sége v
azzal v
votnek
értékel
vadtaná
laton p
Var
a balsz
futamok
sem nye
pességü
szébet k
djáért
lett feln
a két ese
lett beér
nek látsz
fele: Icy
megörtér
éere má
nutattur
babérok
Rreburn
mévnt n
Girl star
mezőny f
széltében
kel nyer
a versen
Nem
az: hisz
ivadék r
momentá
ban van,
lőval is
Saucy G
és Trafal
késott Ra
után Ras
többiek e
képe nem
mindinká
négy hosz
amelyet k
két: Tra
Éva-
Zönten jol
pedig kár
kel szemb
itt nagyor
magyaraz
Derbyt.
A p
eredményt
sétüknek
del nélkül
őre semm

Reg
Haez
nak é

Iefoglalta Beck Oszkár és Beck Lajos ügyvédjének, Löwengard Jánosnak irodájában a Beck A. és fia cég üzleti könyveinek egy részét, míg a könyvek másik részét Miklós és társa sörtfeldolgozó cég feldolgozó telepén találta meg a rendőrség. Ezekből a könyvekből és a rendőrséghez becsatolt iratokból fogja a nyomozás megállapítani, hogy milyen összeg erejéig károsodott a panaszosné.

§ Vád alá helyezett színházi titkár. Aradról jelentik: Az aradi királyi törvényszék vádtanácsa ma tartott ülésében tárgyalta Kulcsár Lajos, az aradi színház titkárának és Oravetz Miklós kereskedőinas bűnügyét. Oravetz Winternitz nevű cégénél volt alkalmazásban s különböző árukat lopott el, amelyeket Kulcsár megvett tőle. A vizsgálat folyamán Oravetz azt vallotta, hogy a lopásra Kulcsár biztatta, azt mondván neki, hogy nemsokára győri szinigazgató lesz s ilyen minőségben szükség van a kellékekre. Kulcsár a vizsgálat során azzal védekezett, hogy annyit mondott csak Oravetznek, aki a színházban gyakran statisztált, hogy értéktelen maradékokat hozzon megvételre. A vádtanács az inas lopás miatt, a színházi titkárt laton partján három rövid, jól sikerült egyenes re-

SPORT.

Budapesti nyári lóversenyek.

— Erzsébet királyné-díj. —

— Kilenczedik nap. —

Van egy pár versenyünk, amelyekben üldözi a balszerencse a favoritokat, úgy, hogy ezeket a futamokat még az előrefogadások kedvence soha sem nyerte, legyen az akármilyen kiemelkedő képességű ló. Ilyen verseny a vasárnap lezajlott Erzsébet királyné-díj is, amelynek szép tiszteletdíjért és gazdag dotációjáért már másodizben lett felnyergelve legjobb lovunk: Rascal. De mind a két esetben a második hely kőtes dicsőségével kellett beérnie, pedig idén eleve szinte verhetetlennek látszott, különösen midőn legveszélyesebb ellenfele: Icy Wind kivált az indulók sorából. S mégis megtörtént — aminek esetleges bekövetkezésére már előzetes megbeszélésünkben is rámutattunk, — hogy Rascal alaposan megtépázott babérokkal lett a mázsálóba visszavezetve. A Raeburn-mén vereségére semmiféle mentőkörülményt nem hozhatunk fel, mert legyőzője: Saucy Girl starttól a célig uralta a helyzetet az egész mezőny fölött s már minden szóért, amely a sajtóban széltebb-hosszában hangoztatva lett, hogy Janekel nyergében gróf Teleki lóva megnyerte volna a versenyt.

Nem törtünk ezért pálcát Rascal fölött, mert az hiszszük, lesz még idő, midőn a kitűnő Raeburn-ivadék revanchét vesz mai vereségeért, azonban momentán a győztes Saucy Girl oly top kondícióban van, hogy nagyon bajos lenne bármilylő lóval is megveretni. A verseny lefolyása ez volt: Saucy Girl van leghamarabb frontban Éva, Dealer és Trafalgar előtt, valamivel hátrább a kissé megkésített Rascal galoppozik. Az első kétszáz méter után Rascal felmegy a Gaga-kauca mögé, míg a többiek egy csomóban követik a vezetőket. A futás képe nem változik az egész uton s Saucy Girl mindinkább megnagyobbítja előnyét, igen könnyen négy hosszal nyeri az értékes futást Rascal ellen, amelyet két hosszal hátrább Éva követ harmadikként: Trafalgar előtt, Dealer rossz utolsó.

Éváról bebizonyult, hogy tényleg beteg, különben jobb szerep illette volna meg. Trafalgar-ra pedig kár ily hosszú távra kísérletezni jó lovakkal szemben, ami pedig Dealer szereplését illeti, itt nagyon bajos dolog lenne megtalálni annak a magyarázatát, hogy egy ily ló hogy nyerhetett Derbyt.

A publikum vegyes érzelmekkel fogadta az eredményt s voltak igen sokan, akik elégedetlenségüknek hangosan adtak kifejezést s minden indok nélkül gyanúsították meg oly embereket, akik erre semmivel sem adtak okot. De ehhez már

hozzá lehetünk szokva, mert mindig akadnak olyanok, akik r'omtalan viselkedésükkel arra törekzenek, hogy elmérgesítsék a helyzetet.

Részletes eredmény a következő:

I. Maglódi díj. Díj 5000 korona. Táv 2500 méter. 1. Szemere M. 46 pm Ibykus 55 kg (Varga), 2. Rawenswood 59 kg (Korb), 3. Dummer Kerl 57 és fél kg (Carslake). Futottak még: Lord Darcy, Sapristi, A conto. Könnyen ötvenedik hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:26, 40:68, 78. — Könyvfogadások: 1 és háromnegyed Ibykus, 2 és fél Sapristi, Rawenswood, 6 Lord Darcy, 7 Dummer Kerl, 12 a többi.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Batthyány E. 46 pk Rosz pénz 57 kg (Kozuch), 2. Rex 45 kg (Schuster), 3. Türelem 41 és fél kg (Baluska). Futottak még: Bilbah, Theodora II., Teneriffe. Igen könnyen hat hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:29, 40:62, 54. — Könyvfogadások: pari Rex, 2 és fél Rosz pénz, 4—12 a többi.

III. Erzsébet királyné-díj. Díj 54.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Batthyány E. 36 pk Saucy Girl 52 kg (Shaw), 2. Rascal 61 kg (Miles), 3. Éva 52 és fél kg (Winkfield). Futottak még: Dealer, Trafalgar. Négy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:44, 40:56, 48. — Könyvfogadások: 1 és fél reá Rascal, 2 Saucy Girl, 5 Éva, 10 Dealer, 12 Trafalgar.

IV. Kétéves nyergelőknek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Lambert H. sm Lord Firebrand 57 kg (Smutny), 2. Tuba Rózsa 42 kg (Sas), 3. Rappelkopf 55 kg (Heidt). Futottak még: Abbe, Elegie, Silvia, Golconda, Magyar, Orom, Gyöngyélet, Hont, Bihar, Éjjel Nappal. Biztosan két hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:178, 40:272, 220, 716. — Könyvfogadások: 3 Elegie, Hont, 4 Orom, 6 Magyar, 7 Tuba Rózsa, 8 Lord Firebrand, Silvia, Golconda, Gyöngyélet, Éjjel Nappal, 12 Bihar, Abbe, 16 Rappelkopf.

V. Kétévesek verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Lov. Landau H. sm Titán 50 kg (Winkfield), 2. Magali 54 és fél kg (Miles), 3. Füttös 53 és fél kg (Kozuch). Futottak még: Caecillie, Csaba, Grey Lady, Éva, Ramura. Könnyen egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 98, 94. — Könyvfogadások: pari Caecillie, 2 és fél Titán, 3 Grey Lady, 5 Füttös, 6 Magali, 12 a többi.

VI. Háromévesek elődó-handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Springer G. pk Carbonadel 54 kg (Carslake), 2. True Blue 44 és fél kg (Sas), 3. Iola 60 kg (Winkfield). Futottak még: Vígasz, Nebulo II., Bilincs, Natasa, Actress, Jeles, Wardia, Borona, Samuella. Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 40:84, 428, 110. — Könyvfogadások: 1 és fél Carbonadel, 3 és fél Natasa, 4 Vígasz, 5 Bilincs, 6 Lola, 7 Samuella, 8 Nebulo II., Wardia, 10 Actress, 12 True Blue, 14 a többi.

VII. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Lov. Wictor St. 66 sk Livtsu 60 és fél kg (Iuxtable), 2. Polymnia 53 kg (Schuster), 3. Vincenz Albert 57 kg (Pretzner). Futottak még: Árnok, Szőkevény II., Pityi Palkó. Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 40:66, 150. II. helyen: 10:22, 20:32, 76. III. helyen: 5:13. — Könyvfogadások: 1 és egynegyed reá, Livtsu, 1 és fél Vincenz Albert, 5 a többi.

— Tizedik nap. —

Mozgalmas napnak ígérkezik a holnapi, melynek programján a Budapesti díj képezi a főszámot. A 10.000 koronával dotált stayer-konkurrenzia aránylag elég népes társaságot fog startjához gyűjteni, mert kilátás van hét-nvolec ló részvételére, holott más alkalommal alig indul ló. Mihelyst 2000 méternél hosszabb a táv. Indulóknak ezek vannak jelezve: Iltis (Miles), Hubertus (Kozuch), Jávor (Carslake), Cassandra (Shaw), L'Invisible (Pretzner), Ibykus (Varga), Cornette (Janek). Ezek közül Cassandra esélye oly kiemelkedő, hogy mást mint a Galte More-kauca győzelmét nem várhatjuk. A helyekre előbb Cornette-t, majd L'Invisible-t várjuk.

Az Augusztusi handicap annál népesebb lesz, mert távja csak 1000 méter és ily flyer-versenyekre istállótulajdonosaink nagy előzeretettel pályáznak. A súlyelosztást elég sikerültnek mondhatjuk s igen szép végküzdelmet várunk. A mi bizalmunk Pesztonka felé fordul Arno előtt, de jó szerep vár ugy Princess Patsy-ra, mint Nemessre is.

Jelöltjeink:

- I. Radu-n—Tihamér
- II. Sármany—Ginistrelli—Poker
- III. Cassandra—Cornette
- IV. Pesztonka—Arno—Nemesis
- V. Landluft—Janek lov.—Dávid-ist.
- VI. Menkő—Pretzner lov.
- VII. Hewitt lov.—Kapanyél—Apoplexy.

() Az őszi labdarugó szezon. A Magyar Labdarugó Szövetség által kiírt 1911—1912-es bajnokság mérkőzései csak szeptember 3-án veszik kezdetüket és addig a játéktalalom van érvényben, de a MLSz. már tegnap engedélyt adott az összes egyesületeknek a játék megkezdéséhez, mivel a Ladányi vándordíj előmérkőzéseit mult tavaszkor nem bonyolították le. A nagy hőség dacára a nevezetesebb pályákon óriási közönség volt jelen. A csapatokon a tréninghiány még észrevehető.

A millenáris-pályán a Magyar Testgyakorlók Köre 3:2 arányban verte az Újpesti Torna-Egyletet. A mérkőzés rendkívül heves lefolyású volt. A 10-ik perczben Szántó herohanásából Kürschner golt fejel. Rövid középjáték után a bíró indokolatlan 11-est ad MTK. ellen és az UTE. Molnár révén kiegyenliti az eredményt. Half-time után MTK állandó fölénybe jut, de támadásai nem végződnek eredménnyel, mert az UTE védelme durva játékkal megfélemlíti a kék-fehéreket. A vezetést az UTE ragadja magához Surmik révén, amit Tausig egyenlit ki. A harmadik golt az angol Lane rugta, aki most szerepelt először elég jó sikerrel az MTK. csapatában. Bíró Fehéri Ákos. — A Budapesti Atlétikai Klub 4:3 arányban verte az óriási balszerencsével játszó 33 FC.-ot. A BAK kitűnő csatársorral és megbízható védelemmel állt ki, csak Károlyt nélkülözte, akinek helyét Szuri méltón töltötte be. A 33-as FC.-nak főerőssége a briliáns formában levő Weisz Frigyes volt, aki 2 golt rugott és az összes támadásokat vezette. Számos lövése a kapufának ment. A vélelemben Zsák és Bíró produkált elismerően szép játékokat. A golyok sorát a 33-asok nyitották meg, a BAK néhány perczre rá azonban kiegyenliti az eredményt, a BAK. fölény lassan kidomborodik és két golt ér el a féldíj végéig. Half-time után a 33-asok elkecseregett küzdelmes játék után két golt rugnak a BAK. egy golya ellen. Bíró Szűsz Hugó. — Az üllői-úti pályán a Ferencvárosi Torna-Club 4:3 arányban verte a Nemzeti Sport-Clubot. Az első golt NSC rugja és az FTC csak a féldíj végén tudja kiegyenliteni az eredményt Weisz révén. A második féldíjben újra az NSC éri el a vezetést és az FTC csak 11-0: büntető rugásból éri el a második golyát. Schlosser szerzi meg a vezetést az FTC-nek egy verhetetlennek látszó lövéssel. Ettől kezdve a játék eldurvul és a bíró erélytelen megtorlása a közönséget valóssággal felláztatja. Hlavay az NSC-nek egy kitűnő lövésével az utolsó golt rugja. Bíró Havas Lajos.

() A Postások atlétikai versenye. Az üllői-úti pályán a Postások rendeztek jól sikerült atlétikai versenyt. A negyed angol mértföldben Wiesner országos rekordot javított. Részletes eredmények:

Száz yardos síkfutás. 1. Jankovich (MAC) 10.4. 2. Szalay (MTK). 3. Rády (Postás). Könnyen nyerve. Rády 30 m-nél feladta. — Szabadlás handicap. 1. Mándy (FTC) 11.51 (85 sm. e.) 2. Merl (FTC) 11.28 (95 cm. e.) 3. Nyilassy (BTC) 10.84 scratch. — Ezer-hatszáz méteres (200, 200, 400, 800) stajétafutás. 1. FTC (Schlosser József, Korody, Weinber, Palotai) 3 p. 45.6 mp. 2. Postás (Szemes, Rády, Hámos, Savniky). — Magasugrás. 1. Dr. Semodi (KEAC) 176. 2. Szabó (MAC) 176. 3. Posch (MTK). A 180 cent. mindketten leütik, a 176 cm.-re visszatett lézet Semodi ugorja át. — Százhusz yardos síkfutás. 1. Horner (MAC) 16.6 mp. 2. Kovács (FTC) a 8-ik gátat dönti s itt feladja az eddig egyenlően álló küzdelemet. — Negyed angol mértföldes síkfutás. 1. Wiesner (BEAC) 51.8 md. (orsz. rekord.) 2. Brandl (MTK). 3. Fischer (MTK). 4. Földi (BTK). Igen könnyen nyerve. — Három angol mértföldes síkfutás. 1. Lovass (MAC) és Bán (MAC) holtversenyben 16 p. 20.4 mp. 3. Anazini (BTC) 600 méterrel hátrább. — Távolugrás-handicap. 1. Haber (BTC) 6.34 (20 cm. e.) 2. Hámos (Postás) 6.33 (50 cm. e.) 3. Kovács (FTC) 6.29 scratch. — Egy angol mértföldes junior-síkfutás. 1. Erdős (Sparta) 5 p. 15 mp. 2. Vass (MTE). 3. Bodor S. (Sparta). — Egy angol mértföldes gyaloglás. 1. Drubina (FTC) 7 p. 28 mp. 2. Fekete (Egyetértés). 3. Komarik (MÁV). Paxiánt szabálytalan gyaloglás miatt kiállították. — Kétszázhusz yardos síkfutás-handicap. 1. Altmann (Sparta) 15 m. előny 22:8 mp. 2. Ulbrich (KAOE) 12 m. előny. 3. Szalay (MTK) 4 m. előny. — Ezeröttszáz méteres síkfutás. 1. Antal (MAC) 4 p. 36.4 mp. 2. Horváth (MAC). — Diszkoszvetés. 1. Nyilassy (BTC) 38.02 m. 2. Fieck (BTC) 26.95 m. 3. Lux (FTK) 35.20 m. — Fél angol mértföldes síkfutás-handicap. 1. Tien-schmidt (FTC) 2 p. 04.2 mp 25 m. előny. 2. Fekete (MAC) 40 m. előny. 3. Savniky (Postás) scratch.

() Telivér-árverés. Alagon ma délután tartották meg a telivér-árverést, mely nem volt oly nagyméretű, mint a tavaszi, azért egy-két nevesebb vásárlás mégis történt. Az árverésre összesen 39 egyéves csikót vezettek elő, melyek közül 21 ment át más tulajdonba s értékük összesen 92.000 koronát fizettek a vásárlók. A legdrágább csikó a Los-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

sonczy Gyula tenyésztéséből származó Adam Ruby Gill-kanca volt, melyért *Negroponies* Gy. 16.000 koronát fizetett, *Szemere* Miklós 12.900 koronát adott a The Gull-Hard Labour-ménért, *Badesco* György 9000 koronát a Gomba-Queens Evidence-kancaért, Landau Horace 8600 koronát a Racburn-Carmen-ménért és 8000 koronát a Rother Stadl-Tiburo-kancaért.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Bank belvárosi fiókja. Ismeretes, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság megvásárolta a IV. kerület, Károlykörút 2. számú házat. Ebben a házban van a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank belvárosi fiókja. A házvásárlás következménye az volt, hogy a Kereskedelmi Banknak ki kell költöznie helyiségéből. Miután a fiók hosszas működése folytán igen nagy klienturát szerzett magának a környéken, a bank igazgatósága arra törekedett, hogy a fióknak a mostani helyéhez közel új helyiséget szerezzen. Ez nagy nehézségekbe ütközött ugyan, de a kérdést most nagyon szerencsésen megoldották. Amint értesülünk ugyanis a bank igazgatóságának sikerült megállapodásra jutnia az Országos Kaszinóval, a melynek értelmében a bank kibérelte Haas Fülöp és Fiai cég IV., Kossuth Lajos-utca 20. szám alatti helyiségeit, de kibérelte ugyanabban a házban levő Gerbaud fiókjának, valamint a virágüzletnek és a trafiknak a helyiségeit. Haas Fülöp és Fiai cég azonban — miután sziveségből engedte át helyiségeit — azt a feltételt kötötte ki, hogy neki a bank új helyiséget keres a Kossuth Lajos-utczában. Ezt a nehéz kérdést is megoldották, amennyiben a Nemzeti Kaszinó előtti házat átrenoválják s abban nyer üzleti helyiséget a cég. Ezek alapján a Kereskedelmi Bank belvárosi fiókja csak egy házzal megy odább s mindenben rendelkezésére állhat elsőrendű klienturájának, amelyet eddig is pontosan és kulánsan szolgált ki.

Erkölesi elismerés az iparosoknak. Az Országos Iparegyesület ezidei díszrempályázatát tegnap írták ki. Ezüst- vagy bronzdíszérmet kaphat az az iparos, aki új iparágat honosított meg, aki kiváló tökéletességet ért el a szakmájában, aki mintaszereit rendezte be üzemét, végül akinek iparművészeti érdemei vannak. Kereskedők és erkölesi testületek az iparpártolás terén szerzett érdemeikért is kapnak díszérmet. Kijelölésre igényt tarthatnak továbbá gyárigazgatók, osztályvezetők, gyári művezetők, előmunkások, alkalmazottak, kézművesek és kiválóbb gyárimunkások, akik hosszabb ideig egy munkaadónál dolgozva, szorgalmas és buzgó magaviseletük által vagy a közvetlen felügyeltek alatt levő munkásoknak vagy a tanulóknak okoszerű vezetése vagy oktatása által a hazai ipar körül érdemeket szereztek. A kérvényeket december 31-ig kell benyújtani az egyesületnél.

Magyar Hitel, Közuti és Magyar Bank. Élénk tőzsdénappal kezdődött a hét. A múlt heti csöndes üzleti életet ma a szilárd irányzat váltotta fel. Különösen három érték körül hullámozott az üzlet. A magyar hitelrészvényekben, továbbá a Közuti Vasut és a Magyar Bank részvényeiben volt erős a kereslet. A tőzsde állandóan ezt a három értéket kultiválta s a nagy kereslet hatása alatt ma a Magyar Hitel 855 koronáig, a Közuti 819 és a Magyar Bank 744 koronás árfolyamig emelkedett.

A III. kerületi takarékpénztár tőkeemelése. A kisebb fővárosi pénzintézetek között egyike a legújabb bankoknak a Budapest III. kerületi takarékpénztár r. t. A pénzintézet alig néhány hónapja emelte fél millió koronás alaptőkéjét 800.000 koronára, s most — mint értesülünk — szeptember 7-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe a jelenlegi 800.000 koronának egy millió koronára való felmelése iránt. Az új részvények egy részét a Belvárosi Takarékpénztár veszi át.

A Magyar Bankból. A pénzpiacz, amely a Magyar Általános Hitelbank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank félévi mérlegéből már megállapítható, hogy az év első felében a pénzügyi viszonyok milyen hatással voltak a bankok üzleteredményeire, meglehetősen élénken érdeklődik az iránt, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság, amely az utóbbi években pályájának egyik legnagyobbját futotta meg, közzé teszi-e félévi mérlegét. Mi úgy tudjuk, hogy a Magyar Bank el-

készült már félévi mérlegével s azt a szeptember hó első napjaiban tartandó igazgatósági ülés elő fogja terjeszteni, azonban a mérleget nem publikálja. Nem teszi közzé annál az egyszerű oknál fogva, mert fenállása óta sohasem tette közzé félévi mérlegét. A mérleg — mint értesülünk — a legkiválóbb, amelyet csak fenállása óta elért a bank. Az összes üzletágak erőteljes fejlődést mutatnak. Betétállománya augusztus közepén elérte már a 70 millió koronát, amíg látható tartalékai is óriási mértékben emelkedtek. A bank egyébként az ez évi üzletév után a múlt évi 38 korona osztalék helyett minden bizonynyal 40 korona osztalékot fog fizetni, de nem lehetetlen, hogy kitünő üzleteredményénél fogva 42 koronát is fizet. A bank most szervezi a jelzálog-osztályt, erre alkalmaz tisztviselőket s az egész szervezési munkálatok oly előrehaladt stádiumban vannak, hogy a jelzálog-üzletet már rövidesen meg fogja kezdeni. A Magyar Bank a jelzálog-osztály élére Makay Ernőt, a Kereskedelmi Bank tisztviselőjét alkalmazta, de szerződtette Nádas Gyulát, a Közlajánomító-Társaság cégvezetőjét is, aki aligazgatói minőségben az adminisztrációs ügyeket intézi. Megemlítjük még azt is, hogy az osztrák pénzügyminiszter megengette, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. 1911. július 5-én tartott rendkívüli közgyűlése, kibocsátott 50.000 darab új részvényt is jegyezhesék a bécsi tőzsdén. Így hát a bécsi tőzsdén is fogják jegyezni a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. teljes 150.000 darab részvényét.

Gazdák a kecskeméti károsultakért. Gróf Károlyi Mihály, mint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és dr. Darányi Ignác, mint a Magyar Gazdaszövetség elnöke, a „Köztelek” tegnap száma C. é. l. elkeshegyi felhívásban fordulnak olvasóközönségükhöz és az ország egész társadalmához azzal a kérelemmel, hogy a földrendés-sújtotta nagy magyar gazdaváros, Kecskemét és a Kecskeméti Gazdasági Egyesület megronázódott székházának helyreállításához kiki igyekezzenek a maga bármily csekély adományával segédkezni nyújtani. Nem kértük benne, hogy ennek a felhívásnak ország-szerte viszhangja támad s hogy a gazdaközönség szerveinek filcéiből és koronáiból számottevő összeg fog a nemes célra begyűlni. Az adományokat legcélszerűbb a Kecskeméti Gazdasági Egyesület elnökségére címére küldeni, amely azokat nyilvánosan nyújtani fogja és felerészben a városi közös segélyalap, felerészben az egyesület házában helyreállítási költségeire gyűjtendő alapjára fordítja. „A júniusi kecskeméti gazdaszűlés ragyogó fényben tett tanubizonyítást a magyar gazdasáradalom összetartozandóságáról. Mutassuk meg most — írja a Köztelek — a sorsapasok, a beru idején is, hogy ez a szolidaritás változatlanul fennáll közöttünk s hogy a magyar gazda, aki legjobban tudja, mit tesz az elemek hatalmával küzdeni, hiszen egész élete abban telik el, nem hagyja cserben a sors-sújtotta gazdatársát. Kecskemét gazdái pedig büszkén fogadhatják a feljűk nyújtott testvéri serítő jóbót, amely csak némi képen viszonzni igyekeznek a részükről oly hálásan tapasztalt szives barátságot és vendégszeretetet, de bármennyivel járulna is a derék magyar földmívelő-város az ottani gazdatársak hajlékának újjáalkotásához: egy bizonyos, hogy még mindig mi maradunk — Kecskemét adósa!”

Igazgatóváltás a Délvidéki Közgazdasági Banknál. A Délvidéki Közgazdasági Bank Részvénytársaság vezérigazgatója, Löwy Ferencz kilépett a bank kötelékéből és átvette a Merkur Bank váltóüzlet-fiókjának vezetését. A Délvidéki Közgazdasági Bank R. T. — mint ismeretes — az Alföld egyik legnagyobb és legerősebb intézete, a mely érdek-közösségben áll a Generali Biztosító-Társasággal és a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársasággal. Az eltávozott vezérigazgató hatáskörét Lányi Mór volt országgyűlési képviselő vette át, aki eddig is mint a bank elnök-igazgatója vezette ezt a kiváló intézetet.

A német pénzpiaczról. Az augusztusi utolsó olyan csöndesnek ígérkezik, hogy a nemzetközi pénzpiaczon eddig még nem érezni hatását. A pénzügyi viszonyok kielégítőek, s a jegybankok nem foglalnak a kamatlábemelési kérdéssel a német jegybank főtanácsa augusztus 30-án tart ülést, amikor a kamatlábemelési kérdése szóba sem fog kerülni. Ez is mutatja, hogy tulzott azok félelme, akik a pénzügyi viszonyok feszültségét icsólik.

Vajda Imre bankházának tisztviselői. Vajda Imre a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság volt vezérigazgató-helyettese rövidesen

megnyitja bankházát a József-téren. Bankházának tisztviselőit — amint értesülünk — a Magyar Bank tisztviselői gárdájából szervezte. Nevezetesen Kálmán Henrik a folyószámla főnöke, Kúschner Zsigmond a levelezési osztály főtisztviselője és Helta Jenő főkönyvelő — valamennyien a Magyar Bank tisztviselői — legközelebb belépnek Vajda Imre bankházának kötelékébe.

Délvidéki gazdák vándorgyűlése. A délvidéki földmívelők gazdasági egyesülete vasárnap tartotta vándorgyűlését, amelylyel kapcsolatban állatkiaállítás is rendeztek Temesújfalun. A kiállítást Blaskovics Ferencz apátkanonok elnök nyitotta meg. A kiállításban hatvannál több díj került kiosztásra. A kiállítás után a tüzoltó egyesület jubiláló tagjai között szolgálati érdemeket osztottak ki. A kiállítás megnyitását lakoma követte.

Ultimóellátás a tőzsdén. Ma volt a tőzsdén az ultimó-ellátás, melyet simán, mindegy nagyobb emóció nélkül bonyolítottak le. A sima leborjoltás egyszerű magyarázata az, hogy kevés volt az angazsmán. A kis spekulások a hó folyamán kiugrottak érdekeltségükkel, amint a tőzsdén az első jelentékenyebb áringadozás volt tapasztalható. Akik pedig állandóan nagy angazsmánal vannak érdekelve, azok a szokott módon bonyolították le ultimó érdekeltségüket.

Tízmillió bukás a francia piaczon. A Johnville-féle terménykereskedő-cég, melynek telepe Rouaixbar van, a cégtulajdonosok tízmillió frank adósságok hátrahagyásával megszögték. A megkúrosított cégek lefoglalták Johnvilleék több hajóját, amelyek még a tengeren vannak gabonával megrakodva. A megugrott kereskedők a terménytőzsdéken beállott árhanyatlás miatt buktak meg.

A zágrábi érseki birtok parcellázása. Megirtuk, hogy a zágrábi érsekség billédi uradalma, mely Billéd, Sándorháza, Kisjécsa, Varjas és Perjámos községek határában fekszik és 7200 hold terjedelmű, gazdát cserélt. A birtokot a Délmagyarországi Gazdasági Bank vette meg és parcellázni fogja. Temesvári újabb jelentés szerint a bankot ma értesítették hivatalosan, hogy az uradalom megvételére vonatkozó szerződést lefelsőbb helyen jóváhagyták. A transzaksió közgazdasági és szociális szempontból nagy forderejű a délvidékre nézve, ahol a kívándorlás még mindig nagymérvű.

Országos sörárpa- és komló-kiállítás. Az O. M. G. E. által rendezendő országos sörárpa- és komló-kiállításra nagy számmal érkeznek ugyan már a minták, de a rendezőbizottság azért figyelmezteti a bejelentőket, hogy siessenek a mintacsomagok beküldésével, hogy az országos központi vegyikísérleti állomás az árpa és komló tudományos alapon álló vizsgálatával idejére elkészülhessen. Tekintettel a komló kész beérésére, a komlóminták beküldésének határidejét kitöltik szeptember 10-éig, míg a sörárpa mintákat szeptember elsejére küldendők be.

A Vulkán cementgyárat megvette a Beocsini. Megemlékeztünk már arról, hogy a fizetési zavarokba jutott Magyar Vulkán Cementgyár R. T. több pénzügyi érdekeltséggel lépett érintkezésbe telepének átvétele céljából. Először a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak ajánlották föl a nehéz pénzügyi helyzetbe került cementgyárat, de hosszas tárgyalások után a bank a szanalás kérdését elejtette. Majd a Wiener Bankverein foglalkozott a kérdéssel, de ő sem mutatott a Kereskedelmi Banknál nagyobb hajlandóságot a gyár finanszírozására. Most azonban — mint értesülünk — sikerült a Beocsini cementgyárral olyan megállapodást létesíteni, mely szerint a Beocsini átveszi a Vulkán cementgyár selypi telepét. A Vulkán gyár 1908. év május havában alakult 600.000 korona alaptőkével, melyet 1909. márczius 7-én rendkívüli közgyűlés keretében 900.000 koronára emeltek fel. Az üzletmenet azonban annyira rossz volt, hogy a vállalat elvesztette az egész alaptőkéjét és tőke hiányában az üzemet is be kellett szüntetni. A legszerencsésebb megoldás a társaság telepének átadása, mert így a csöndes fölszámolással s nem esőddel fejezi be a gyár működését. A hitelezők — mint értesülünk — likvidálás esetén nem vesztenek ellenben a részvényekre alig jut valami.

Áruforgalom Budapest—Mohács között. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a folyó évi 4. számú menetrend szerint Mohács és Budapest között közlekedő személyhajókkal szállított, fuvarjeggyel bérmentve Budapestre feladott és a központi vásárosarokban közvetlen eladásra szánt vásárosarok, folyó évi szeptember hó 1-től kezdve, a központi vásárosaroknál fognak kirakatni.

volt az irá
malmok na
rész áraka
kesen indu
sem tudott
előz enge
20.000 q dr
áraknál dr
41 korona
olcsóbb ped
o:ezági buz
10 fillérel
szilárd. For
kronás ára
kon és 100
időpiaczon
latnál alacs
galom folya
zott, amely
prognózisra
sen szilárdul
tek az árfol
szombati zá
forgalom fel
és zárlatkor
fillérel a sz
dlet, kezdetb
viszaceés fo
ban hamar t
tán fokozato
8.24 koronán

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 28.

A készáru-piaczon ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok nagyon kevés vételkedvet mutattak és rossz árakat ígértek, ami miatt aztán igen nehézkesen indult meg a forgalom, amely aztán később sem tudott megélni, habár az árubirtokosok előz engedélyek voltak. Mindössze mintegy 20.000 q buza kelt el 5-10 fillérrel a szombati árnál drágább árakon. A ledrágább eladási ár 24 korona volt 82 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.55 korona 80 kilós felsőmagyarországi búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 10 fillérrel drágább, a zab változatlan, a tengeri szilárd. Forgalmomba került: 2500 q rozs 0.40-0.60 koronás árakon, 400 q zab 8.85-9.05 koronás áron és 100 q tengeri 8.55 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet lanyhán és a szombati zárulátnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban élénk vételkedvet mutatkozott, amely később, száraz és igen meleg időt jelző prognózisra még fokozódott is, minek folytán erősen szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Az októberi buza 6 fillérrel, a szombati zárulátnál alul, 11.50 koronán indult, a forgalom folyamán fokozatosan 11.62-ig emelkedett és záruláskor így is maradt. A májusi tengeri 10 fillérrel a szombati zárulátnál alul, 8.09 koronán indult, kezdetben úgy látszott, hogy ma még nagyobb visszaesés fog beállni, a forgalom folyamán azonban hamar tulsúlyra jutott a kereslet, minek folytán fokozatosan 8.21-ig emelkedett és záruláskor 8.24 koronán maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

kező volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki, új	75	—	79	22.90-23.20
"	76	—	80	23.5-23.40
"	77	—	81	20.20-2.50
"	78	—	82	—
Féjérmegyei, új	75	—	79	22.70-23.95
"	76	—	80	22.90-23.20
"	77	—	81	23.---23.30
"	78	—	82	—
Pestvidéki, új	75	—	79	22.80-23.05
"	76	—	80	23.05-23.5
"	77	—	81	23.10-23.40
"	78	—	82	—
Édsági, új	75	—	79	22.90-23.15
"	76	—	80	23.05-23.35
"	77	—	81	23.25-23.45
"	78	—	82	—
Bácskai, új	75	—	79	22.80-23.15
"	76	—	80	23.05-23.30
"	77	—	81	23.10-23.40
"	78	—	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19.10-19.35
középmínőségű új	—	—	—	—
Arpa tkaramány I. rendű	—	—	—	17.10-17.50
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.90-18.20
II.	—	—	—	17.40-17.70
Tengeri belföldi új	—	—	—	16.95-17.05
Ö	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 800 q 82 k 24.— K, 200 q 82 k 23.75 K, 100 q 82 k 23.70 K, 500 q 81 k 23.90 K, 3000 q 81 k 23.80 K, 300 q 81 k 23.80 K, 1100 K, 800 q 81 k 23.80 K, 100 q 81 k 23.70 K, 200 q 81 k 23.70 K, 800 q 81 k 23.70 K, 150 q 81 k 23.65 K, 200 q 80 k 23.60 K, 250 q 80 k 23.60 K, 300 q 78 k 23.20 K felső, 200 q 77 k 23.00 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 80.5 k 23.70 K, 200 q 81 k 23.70 K, 200 q 80 k 23.10 K.

Pestvidéki: 1500 q 81 k 23.70 K, 150 q 81 k 23.65 K, 400 q 81 k 23.60 K, 500 q 80.5 k 23.70 K, 1500 q 80 k 23.60 K, 300 q 80 k 23.40 K, 300 q 80 k 23.30 K, 100 q 80 k 22.80 K üszkös, 500 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.20 K, 1450 q 79 k 22.80 K üszkös, 2000 q 77.5 k 23.50 K.

Kalocsai: 2000 q 78.5 k 23.25 K.
Fehérmegyei: 200 q 79 k 23.50 K.
Bácskai: 2580 q 79.7 k 23.45 K, 2350 q 79 k 23.60 K.

Rozs: 800 q 19.05 K pp, 500 q 19.20 K pp, 200 q 18.80 K pp, 300 q 18.90 K pp, 100 q 18.90 K pp, 500 q 18.90 K pp, 750 q 19.— K pp.

Tengeri: 100 q 17.10 K kocsira.
Zab: 100 q 17.90 K, 100 q 17.70 K, 100 q 18.10 K, 100 q 17.90 K.

A határidőpiacon Kötöttet:

Déloldalt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra 11.70-81-77-85-84-
Buza októberre 11.50-49-60-58-61-
Rozs októberre 9.85-77-90-89-
Zab októberre 8.94-95-88-97-95-
Tengeri 1912 májusra 8.09-08-20-12-21-

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.84-11.85
Buza októberre	11.62-11.63
Rozs októberre	9.89-9.90
Zab októberre	8.9-8.96
Tengeri 1912 májusra	8.24-8.25

Budapesti gabonaforgalom.

1911. augusztus 2-től 1911. augusztus 23-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	98098	2774
Rozs	26744	1090
Arpa	13520	8769
Zab	10039	14316
Tengeri	—	1250
Liszt	744	38734
Korpa	—	6842

Eriektőzsde.

Ma megnyitáskor az ultimóhalasztással foglalkoztak, amelynek az elintézése után hozzáfertek az üzlethez. Az üzlet eleinte tartózkodó, később igen szilárd volt, mert a beszárt fődőzni volt kénytelen. A vezető piacon a magyar hitelrészvény a helyi piacon a közúti vasutársaság tünt ki nemkevéssel. A zárulátnál igen szilárd és élénk volt, mert Bécsből, ahol az ultimóhalasztást a miénkhez hasonlóan könnyen és simán elintézték, az arbitrázs útján igen sok vásárló megbízás érkezett. A készáru-piacon az üzlet nehezen kapott lábra, minek következtében számottevő forgalom vagy változás nem volt. A déli tőzsde folytatólagosan igen szilárd volt, mert egy nagy bizományos nagy tételben vásárolta a helyi papirokat. A bécsi és a berlini jeleltés nem buzdított. A nemzetközi piacon a magyar hitelrészvény keresett volt. A helyi piacon a közúti vasutársaság tetemesen emelkedett. A készáru-piacz üzletelen, csendes volt. A járadék-piacz renyhe. A zárulátnál élénk és szilárd volt.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 654.75, Magyar hitelrészvény 851-854.25, Osztrák-magyar államvasut 742.75-744.75, Déli vasut 121.50-172. Jelzálogbank 494-494.75, Leszámitolóbank 583.50-584.75, Közúti villamosvasut-részvény 815-818, Városi villamosvasut 427.50-428.75, Magyar bank 740.75-741.50, Kereskedelmi bankrészvény 4140, Általános közszénbánya 837, Ujlaki téglagyár 430-431, Temesvári szeszgyár 446, Schwartzer-féle részvény 260, Magyar villamosági 506.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 655-654.50, Magyar hitel 854.25-854.75, Osztrák-magyar államvasut 744.50, Déli vasut 122, Leszámitolóbank 583.75-584, Közúti villamosvasut 817.75-819.50, Városi villamosvasut 427-427.50, Magyar bank 744, Hazai sorsjegy 118.50, Agrár bankrészvény 519.50, Adria tengerhajós-részvény 537-536.50, Északmagyarországi közszén

411.50-412, Salgótarjáni közszén 600, Általános közszén 835-836.

Utőtőzsdén nem volt üzlet.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 28. (Saját tudósítónktól.) A külföldi piacok nem adtak irányítást és mivel a magyar földmivelésügyi minisztérium jelentése a tengeri és a burgonya állásáról nem hozott meg-
lepetést, a konzum, de az eladók is tartózkodóan viselkedtek, a forgalom egészen jelentéktelen volt, az irányzat tartott és az árak változatlanok. Csak árpa iránt mutatott némi érdeklődést egy a konzum, mint az exportkereslet is.

Jegyztetett buza: Tiszavidéki 12.30-12.60, banáti 12-12.45, mosoni és győri 11.65-12.00, felsőmagyarországi és déli vasuti 11.65-12.05, alsóausztriai 11.55-11.85 K.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.90-10.10, csepeli 9.80-9.90, pestmegyei 10.05-10.25, déli vasuti 9.65-10.05, különféle magyarországi 9.80-10, ausztriai 9.75-10.05.
Árpa: Morvaországi 10.25-11, felsőmagyarországi 8.40-9.75.

Magyar tengeri 8.90-9.75, Cinquantin 9.30-9.75, Magyar zab régi 9.65-10.20, új 9.40-9.95.

Igyék gyügyi gyógy-és borvizet!

Kénes lythiumtartalmu viz. Serkenti az étvágyat, előmozdítja az emésztést, szabályozza a bélműködést, vizelet-hajtólag hat.

Borral és anélkül is kellemes ital

LERAKAT BUDAPESTEN:

IX, Tompa-utca 14. Telefon 72-91.

Megrendelhető ugyanott és a gyügyi gyógy-és borvizet betéti társaságnál, IPOLYSÁGON.

Bécsi értéktőzsde.

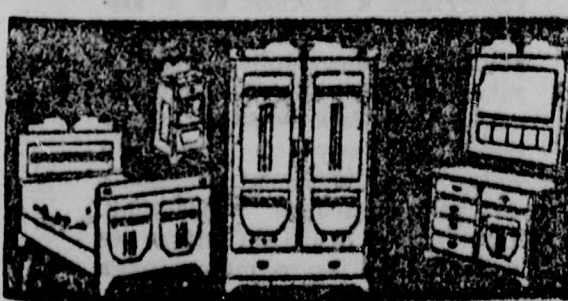
Bécs, augusztus 28. Az amerikai és más külföldi tőzsdék javult árjegyzéseinek hatása alatt az itteni piac irányzata barátságos. Az előtőzsde nyugodtan nyílt meg, a forgalom fölötté eszdes volt, Skoda r. 5 koronával emelkedett, korlátok közt élénk érdeklődés jelentkezett török dohány- és summeringi gépgyár r. iránt. Az ultimó és a heti ellátás sima volt, a bankok 4%-5 százalékon re-
vortáltak. A déli tőzsde irányzata nyugodt, az árfolyamok tartottak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 652.50, Magyar hitel 850, Laenderbank 546, Unionbank 625.50, Államvasut 743.50, Déli vasut 121.50, Alpesi 833.50, Rimamurányi 69.450, Skoda 685, Dohányrészvény 338, Summeringi gépgyár 369, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 274.75.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 653, Magyar hitel 851.50, Laenderbank 545.50, Unionbank 627.75, Anglobank 327.50, Bankverein 547.25, Államvasut 743, Déli vasut 121.50, Alpesi 834.50, Rimamurányi 694, Májusi járadék 92.05, Magyar koronajáradék 91.05, Török sorsjegy 251, Márka 117.45, Skoda 684.50.

Bécs, augusztus 28. (Magyar értékek zárulata), 4 százalékos arany-járadék 111.0, Tiszal és szegedi közszén sorsjegy 309.—, Magyar hitelbank részvény 852.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 580.—, Rimamurányi 69.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 527.—, Magyar koronajáradék 91.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyeres.-köles. sorsjegy 436.—, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 492.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, augusztus 28. (Osztrák értékek zárulata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.25, 1860-as sorsjegy 1595.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 326.80, Bécsi Bankverein 547.25 Osztrák-magyar bank 1972.—, Déli vasut 121.—, Dunagőzhajózási r.-t. 1169.—, Dohány részv. 384.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.32, Osztr. Lloyd 172.— 4.2 száz. ezüst jár. 92.05 95.80, Osztr. koronajáradék 92.05, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 654.50, Union-Bank 627.25 Osztrák Landerbank 548.—, Osztrák magyar államvasu 744.—, Elbövölgyi vasut —, Alpesi részvény 833.95 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.37, Lipótkohó 621.50 Török sorsjegy 2 1.05.

Újrendszerű bútör-hitel.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tisztelt bútörvásárlók közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárat számítottunk, csupán a tartozás után 6% kamat fizetendő.

A kamat negyedévenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos, csökkenő tartozás után.

Törlesztés: minden 100.— korona után havi 3.— korona vagy minden 100.— korona után 1/4 évi 9.— korona.

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbútorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ág- és asztallenterítőkben.
BALÁZS és TÁRSA BÚTORÁRUHÁZA BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 43. (Saját ház.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Erdőssy Béla országos m. kir. képzőművészeti főiskolai tanárt jelen állásában a VII. fizetési osztály 2. fokozatába a törvényszerű illetményekkel, Szabó József ref. főgimnáziumi helyettes tanárt a marosvásárhelyi ref. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá;

a földművelésügyi miniszter Benkő András okleveles tanítót a mezőhegyesi ménesintézet elemi iskolájához, Kaszaniczky István okleveles tanítót pedig a pékai rizsgazdaság elemi iskolájához rendes tanítónak; az igazságügyminiszter dr. Farkas Jenő komáromi járásbírói joggyakorlókat, a kaposvári járásbíróhoz és Fényvessy Sándor pécsi törvényszéki joggyakorlókat a kaposvári törvényszékhez jegyzővé;

a pénzügyminiszter Zikeli Mihály esikszereadi pénzügyi főjegyzőt ideiglenes minőségű segédnyelvi pénzügyi számvénykormányokká a zalaezerségi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Marót Károly petrozsényi állami főgimnáziumi r. tanárt a ceglédi állami főgimnáziumhoz helyezte át, Szalay Pál lippai állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a törökhegyesi állami polgári iskolához, Kellner Rezső trstenai kir. kath. főgimnáziumi r. tanárt a dési állami főgimnáziumhoz helyezte át. Az igazságügyminiszter Almásy Géza mező-községi járásbírói és Váczy Zoltán beregszászi törvényszéki írnököket kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Steiner Kálmán beledi illetőségű budapesti lakos, valamint Sándor és Julianna nevű kiskoru gyermekei család névnek Bolgárra, Seidler Izidor budapesti illetőségű, ugyanottani lakos, valamint György és Margit nevű kiskoru gyermekei család névnek Szemerére kért átváltoztatását megengedte.

Előnyös részletfizetési feltételek mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásaikat... SZONYEGUDVAR. Budapest, V. k., Király-utca 32. az udvarban. Alapítotott 1895-ben. Telefon 528.

Royal szálloda SZEGED 80 SZOBA. KÖZPONTI FÜTÉS. MÉRSÉKELT ÁRAK. Tulajdonos: DÁVID SÁNDOR vasuti vendéglős.

VIZÁLLÁS. augusztus 28 augusztus 26. augusztus 23. augusztus 26. m. t. m. t. m. t. m. t. Inn Duna Schárding 1.50 1.72... Orava Vág Móra Bráva Szamos Kraszna N. Majláty Latorczalmuniács Laborcz Homonna Vág Perencesny

IDŐJÁRÁS. Az elmúlt nap időjárásának áttekintése: Hazánkban csapadék az elmúlt huszonnégy óra alatt szóróványosan keleten, különösen Erdély déli megyéiben volt. A hőmérséklet tegnap lényegesen változott, de ma reggelre északtól délfelé 2-3 fokkal alább szállott. A tegnapi maximum 33 fok C volt Malaczkán, a minimum pedig 4 fok C Árvaváralján. Prognózis a következő huszonnégy órára: Száraz és igen meleg idő várható. (Sürgöny-prognózis: Száraz, meleg.)

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm. Hg +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETERTÉS politikai napilap. Kiadóhivatal igazgató: PAJOR BATTYA.

Budapesti értéktőzsde. Table with columns: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Záloglevelek, Elsőbbségek, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Kézfekedési vállalatok. Includes sub-tables for Mai záró ár-folyam and Mai záró ár-folyam.

KÜLÖNFÉLÉK.

A színész.

Lámpák előtt hajlongva megjelen;
Mosolyra vonja ajkait.
E mosoly a lelkéből fakad
S ott is nyitja virágait.
Majd hazamegy s rá senki se néz.
Ujra szerelmezt játszik a színész.

Már öszül-gyérül a sűrű sötét haj;
A szép termet is elveszett.
Nem sűrűn hangzik a taps s az fáj! ...
Bussá teszi a színész-lelkeket.
De hazamegy s ha rá senki se néz,
Mégis szerelmezt játszik a színész.

A térde reszket, alakja roskad;
Bus színével rajta már az agg-kor;
A sirja nyitva; de ott mögötte
A mult emléke: a közönség tapsol.
De hazamegy s ha rá senki se néz;
Mégint szerelmezt játszik a színész.

Nevét ki tudja már? Tán senki! ...
Mehalt; elmúlt szép szava,
Sirját is elfeledték régen ...
Nem látogatja senki, csak fia.
Sirján madár fészket rakott s ott füttyörész ...
Csitt, csitt! ... Szerelmezt játszik ott is a színész.

Timár István.

(Klapka György Kazinczy Lajosról.) Kazinczy Ferenc unokája: Kazinczy Ferencz, Sátoraljaújhegyről érdekes levelet küldött el Berzeviczy Albertnek, a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez, abból az alkalomból, hogy a szabadságharc hősi martírjának: Kazinczy Lajosnak emléket állítottak Széchalmon. A levelet Klapka György írta most tiz éve egykori bajtársáról, Kazinczy Lajosról. Széchalmon senki se jellemezhetné a vértanu Kazinczynek érdemeit. A levél, amelynek másolatát Kazinczy átengedte nekünk, így szól: „Kazinczy Lajos boldogult nagybátyja és egyike elfelejtetlen martírjainknak, már a szabadságharc előtt barátom és bajtársam volt, mert együtt szolgáltunk, ő a IX. huszárezrednél, én pedig a magyar testőrségnél Bécsben. Sokszor találkoztunk társa-

ságokban és az udvarnál is, míg az 1848-iki események mindkettőnket haza nem hívtak. Mindketten beléptünk a magyar honvédségbe, de mindegyikünk más harcúteremen működve, nem találkozhattunk 1849. évi január hó végéig, amíg őt mint alezredest parancsnokságom alatt álló Tokaj és környékén táborozó I. hadtestbe beosztották. Ezen időtől együtt harcoltunk, ő mint hadosztály-, én mint hadtestparancsnok. Tokajtól kezdve egészen az áprilisi hadjárat végéig, Komárom várának hadseregünk által történt felszabadításáig. E dicső hadjárat alatt kitüntette magát bátorsága, vezéri tehetsége által, a Kápolna, Isaszeg, főleg a nagy-sarlói és komáromi döntő csatákban, aminek következtében, érdemei elismerésül, a kormány kinevezte őt az újonnan felállított északkeleti hadtest parancsnokává. Ő megfelelt a benne helyezett bizalomnak és már július havában egy 12.000 emberből álló, tökéletesen felszerelt és igen jól szervezett hadtesttel elhagyván Máramaros és Szatmár vidékét. Bem segítségére siethetett Erdélybe. Deésre érkezve, itt vette a hírt a világsi katasztrófáról és az egész erdélyi magyar hadsereg felbomlásáról. Összekötötteti mind el lévően vágva és még Komáromba sem menekülhetett, szomorú sorsa itt érte el, hogy hadtestével hol tette le a fegyvert, azt én nem tudom. Mult év október havában Aradon lévően, a martírok emléke alkalmával, mindent elkövettem, hogy régi, derék barátomnak és bajtársamnak sirját felfedezzem, de siker nélkül s csak egy alkalommal láttam meg, hogy Kazinczy Lajos kivégeztetése nem is ott, hanem másutt, valószínűleg Erdélyben vagy Nagyvárad környékén történt volna meg.“ Klapkának ezt a levelét elhelyezik Kazinczy mauzóleumában, Széchalmon.

(Újabb szer a veszettség ellen.) A veszett kutyáktól megmaradt embereket, mint ismeretes, Pasteur szerével oltják be, és noha a szer nem is nyújt teljes biztosságot, hogy a beoltott betegekben a veszettség ki nem tör, a legtöbb esetben eredménytelenül alkalmazzák. Közben a bakteriológusok azon fáradoznak, hogy végre felfedezzék a veszettség előidézőjét, mert a betegség lényegének megismerése és a betegség sikeres gyógyítása csak akkor lesz lehetséges. A Pasteur-féle kezelés abban áll, hogy a betegbe eleinte veszett kutyák holt mérget, majd mikor bizonyos fokig immunissá lett, a mérget oltják be ilyen módon a páciens a legtöbb esetben immunissá lesz a veszett kutya harapása által belé oltott mérge hatásával szemben. A betegség lényegének megismerését most jelen-tékenyen elő fogja mozdítani dr. Semple Dávid

remet tanár felfedezése. Mint egy német orvos-tudományi folyóirat közli, Semple kimutatta, hogy a veszettség mérget a hőség megöli és hogy erre 50 foknyi hőmérsékletnek negyedóra behatása un-tis elegendő. Ezen az alapon dr. Semple egy új gyógyeljárást dolgozott ki, amelyet már igen sok beteg sikeresen kipróbált. Az új gyógyeljárás szintén beoltásokból áll és csak a további gondos kísérletekből és megfigyelésekből fog kiderülni, hogy az új szernek is csak védőhatása van-e, mint a Pasteur-féle beoltásnak, vagy pedig gyógyoszer-nyelvet a már kitört veszettségnek is sikerrel lehet alkalmazni.

(Hány francia ember visel rendjelet?) A rendjelkorság a köztársaságban is dühöng. Bizonyítja ezt egy statisztika, amelyet egy francia lap állított össze és amely arról szól, hogy hány ember visel Franciaországban rendjelet. A becsületrendet 47.767 köztársasági polgár viseli, katonái érme pedig 58.665 francia polgárnak van. Igen nagy számmal vannak azok, akiket a tonkini, dahomeyi, madagaszkari, kínai és marokkói háborúk emlékére dekoráltak; ezek számát 250.000-re becsülik, nem is számítva azokat az öreg katonákat, akiknek még a krimiai és mexikói hadjáratból is vannak emlékérmék. 1893-ban alapították a gyarmati érmet, amelyet eddig körülbelül 200.000 embernek adományoztak. Őt, hivatalosan elismert gyarmati rendjel van. És pedig: az annami sárkány-rend, a kambodzsai-rend, a portonovói oszilagrend és a tadzsomai-Nisam-rend. Ezeknek az exotikus rendeknek a jelvényei 19.850 francia polgárnak a mellét díszítik. Az akadémiai tisztikeresztet 113.976 polgár viseli. Igen kapos rendjel a földművelés körül szerzett érdemek elismerését kifejező „pour mérité agricole“ rendjel, amelyet évenként átlag 7350 esetben adományoz a francia földművelésügyi miniszterium. Ezek azonban csak a főbb és gyakoribb rendjelek. Azonkívül különböző érdemek elismerésére még egész sereg rendjel van Franciaországban és bátran állítható, hogy legalább is egy millió francia polgár több-kevesebb rendjelnek a tulajdonosa. A viszonyokkal tájékozatlan idegen azonban ennél a számmal sokkal többre fogja becsülni a francia rendjeltulajdonosokat. Minden rendjelhez ugyanis egy kis szalag jár és a rendjel tulajdonosai rendszeren csak ezt a szalagot viselik gomblyukukban. Már most van Franciaországban tömegek egy-egy ilyen szalag a jelvénye és a laikus azután ezeket a rendjeleknek tartja.

REJTÉLYES ÜGY.

— ANGOL REGÉNY. —

Írta: BILLY MARSH.

25

Még csak ötéves voltam, Leonard, mikor elhagytuk Porthgennát és nagyon kíváncsi vagyok, mit jegyeztem meg belőle olyan hosszú távollét alatt? Tudod, hogy abból a roskatag északi szárnyból még mitsem láttam, pedig bolondulok a régies szobák után. Átmegettünk mindannyian, Leonard. Fogod a kezemet, a szememmel látsz és együtt teszel felfedezéseket velem. Megjósolom, hogy kísérteteket látunk és kincseket találunk, még titkos hangokat is hallunk majd. És, oh ég! Micsoda porfelhőkön kell keresztül mennünk... Hajh, már ha rá gondolok, örül a lelkem. Most pedig, hogy Porthgenna szóba került, Rosemunde, legyünk egyszer komolyak egy kicsit. Tudom, hogy az északi szárny rendbehozatala sok pénzbe fog kerülni, ha nincs az az összeg, kedves Rosemunde, ami oly nagy volna, hogy sokallanám, ha arról van szó, hogy gyönyörűséget szerezzek velednek. Teljesen egyetértetek veled abban is...

Elhallgatott. Neje puha karjai ismét köréje fonódtak és arca szeliden simult az övéhez.

— Beszélj csak, Leonard, — szóló anyai gyöngédséget téve e három szóba, hogy Leonardban egy pillanatra elhalt a szó s egészen belemerült a hang élvezésébe.

— Rosemunde, — suttogta, — nincs a világon zone, mely úgy hatna rám, mint most a te hangod. Egész valómban érzem, mint ahogy valamikor láttam az eget.

A puha karok szorosabban fonódtak nyaka köré és forró ajkak borították el csókokkal arcát.

— Csak beszélj, Leonardom, — folytatta most már boldogan.

— Azt mondtad, hogy most már teljesen egyetértés velem abban... miben?

— Tervedben, Rosemunde, hogy atyádat rábírnjuk, hogy mostani utazása után hagyja ott hivatalát és reményedben, hogy sikerül majd rábírnod, hogy élete alkonyát velünk töltsse el Porthgennában. Ha az északi rész átalakítására szükséges összeggel csakugyan annyira át lehetne alakítani a házat, hogy felejthetné régi szomorú emlékeit és gyönyörűsége telne az otlakásban, — nagyon boldog volnék, hogy olyan jó dologra fordítottam a pénzemet. De, kedves Rosemunde, bizonyos vagy-e benne, hogy terved sikerül? Említett valaha atyád előtt Porthgennára vonatkozó terveidet?

— Azt mondtam neki, Leonard, hogy nem fogom magamat addig boldognak érezni, míg ott nem hagyja a tengert és nem költözik hozzánk. Azt mondta, hogy megteszi. Porthgennát nem említettem sem én, sem ő. De tudja, hogy ott fogunk lakni, ha berendezük háztartásunkat és nem kötött ki semmi feltételt, mikor megígérte, hogy a mi otthonunk az övé is lesz.

— Anyád halála az egyedüli szomorú emléke arról a helyről?

— Nem egészen. Még van valami, amiről sohasem beszéltek, de amit elmondok neked, mert közöttünk nem szabad titoknak lenni. Volt anyámnak egy kedvenc komornája, aki férjhezmenetele idejében már vele volt és aki véletlenül magányosan volt abban a szobában, ahol anyám meghalt. Még emlékezem arra az asszonyra, úgy ahogy gyermekkoromban láttam. Furesa külseje volt, sajátágosan viselkedett és nem is kedvelte a házban senki, urnőjét kivéve. Anyám halálának reggelén ez a komorna különös körülmények között tünt el a háztól, nagyon furesa titkos levelet hagyva hátra atyámnak. Azt írta, hogy anyám életének utolsó pillanatában valami titkot bizott reá, melyet közölnie kellene urával, amint urnője nincs életben. Hozzá tette azonban, hogy nem meri

ezt a titkot elmondani és hogy a kérdezősködést kikerülje, örökre elhagyja a házat. Csakugyan órákkal távozása után megtalálták a levelet. Azóta híre sem hallottuk. Ez a körülmény minden bizonynyal épp oly mély hatást gyakorolt atyám kedélyére, mint anyám halála. Szomszédaink és szolgálaink azt hitték, hogy az az asszony nem volt teljesen ép eszénél; én is azt hiszem. Atyám azonban nincs ezen a véleményen, s azt hiszem, hogy most is magánál hordozza azt a levelet.

— Sajátságos, Rosemunde, nagyon különös eset ez és egyáltalán nem esodálom, hogy mély hatást tett atyádra.

— Hidd el, Leonard, hogy a szomszédoknak és a szolgálaink igazra volt. Az az asszony nem volt normális. És az eset is nagyon különös. Tudod, minden régi háznak megvan a maga históriája és így a mi házunknak is. De azóta sok év mult el és részint az idő folytán, részint az átalakítás következtében nem félek attól, hogy atyám meghusztítja tervemet. Adj neki egy kertet az északi oldalon, hogy — mint mondani szokta, — legyen hol sétálnia a földézetben és az eredmény felől bizonyos vagyok. De mindez még a jövő dolog. Térjünk most vissza a jelenbe. Mikor tesszük meg azt a futólagos látogatást Porthgennában és mikor merülünk el abba a fontos feladatba, hogy mr. Horlock költségvetését megfelelő korlátok közé szorítsuk?

— Még három hétig kell itt maradnunk Rosemunde.

— Igen, s aztán vissza kell térnünk Long Beckleybe. Megígértem annak a jó vastag plébánosnak, hogy első látogatásunk neki fog szólni. Három héten, vagy egy hónapon belül semmi esetre sem fog elengedni bennünket.

— Ez esetben legjobb lesz, ha abban állapotunk meg, hogy mához két hónapra tesszünk látogatást Porthgennában. Iróközléted itt van, Rosemunde?

(Folyt. köv.)

Kedd
S
KIRA
Lolly
Dawentry
Harriet, a
Dickson Joh
Kitty, a fele
Loffi az öz
Ramánah
Barley
Fox tábornok
Eldo
Kezdete
URANI
Water
Kezdete
RO
Mind
sz
Az au
Csupa új
A
C
a Neu Wien
A jó
Claude Ter
Palo and
LES Y
és az össze
3: órák
A télikerth
tán nincs be
Bai mabile.
RO
Budapest leg
pontban élj
budapesti hely
Gross's Girls,
Major Marik
Marietta Ori
Szeg Erzi, R
és Tilda, Olin
és a főfőtá
Kukó Vinc
Tulajdonosok:
MEINHARDT
TESTVÉREK
Mons
Bachó
Nagyzerű op
Az ös
főiskolai és
MAI
könyvtárestke
Drág
FOY
HAVAN
ÓRÁKR
DOH
GSKA a úr
VLUCCO
Kapható Törö
Mihályfal Max
Neruda Nándor
szociális, dr
Főhírományos: H

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. augusztus 29-én.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Lolly ezredesei.

Enedék-bonczát felvonásban. Irtó: Rudyard Kipling. Fordította: Farago Jónó. A verseteket írta: Mrei Adólf.

Személyek:

Dawentry Loni Tibori
Haniel, a főlegény Ede B.
Dickson John szülő Latabár
Kitty, a feleség Rády G.
Lolly ezredes Farkas S.
Ramanajah Srimal
Barley R. a
Fox tabornok Dóli
Első Várdi L.

URANIA SZÍNHÁZ.

Waterloo-Sedan.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Sárga lilium.

Vig. Aték felvonásban. Irtó: Biro Lajos.

Személyek:

A ragyherceg Törzs
Thurzó Viktor Sebestyén
Hessen báro Petró
Bedőházy gróf Vandory
Bárczy András Latabár
Katonay ezredes Szirmay
A primadonna Csatai J.
D. Perényi Papp
Peredy Judith Gombaszögi
Bokor Adólf Vágó
Csilvas Péter Róthai
Rudins Béla Dobi
Zsi Kovács Janos Köröndy
Rád Janos Gere
A főpán Farkas
Enoncia Nagy T.
Nácci Császár

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Fővárosi Orfeum

VII. Magyar-utca 17. WALDMANN IRÉ, igazgató.

Ma és minden este:

HENRY de VRY

Ideális szépségek.

Kiners Moulins Rebla

francia excentrikusok. Kómiкус szonglör.

ZAZELL-VERNON

„SZÓKTEJES” című némajátékában.

További 14 különlegesség.

A kávéház és télikert újja vannak alakítva.

Jegyelővétel 10—1 és 3—6-ig a nappali pénztárnál.

A kávéházi télikert-**Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belők, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainak igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forogtann

Megtekinthető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőegységén Munkácsán.

Fürdői és uti olvasmányok.

Magyar Könyvtár. Szerk. RADÓ ANTAL

Külföldi elbeszélések:

- Amerikai elbeszélések. (Bret Harte, Mark Twain, Stockton.) Ford. Szappanos A. (247. sz.) 30 f.
- Angol elbeszélések tára. (Philips, Merrick és Becke) Ford. Marquis G. (218. sz.) 30 f.
- Berkeley: A kis márkiné. Regény. Ford. Sándor T. (616. sz.) 30 f.
- Bourget Paul: Három elbeszélés. Fordította Hevesi S. (33. sz.) 30 f.
- Butti E. A.: Az erkölcstelen. Elbeszélés. Fordította Tóth B. (48. sz.) 30 f.
- Collins Willkie: Párhaj az erdőben. Fordította Mikes L. (366. sz.) 30 f.
- A jóslat. Ford. Mikes Lajos. (403. sz.) 30 f.
- Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. (Detektív történetek.) (189., 222., 273., 320., 417., 437., 510. és 523. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Az Agra kínese. Ford. Mikes Lajos. (378—379. sz.) 60 f.
- Coppée: Henriette. Ford. Botlikné Tölgyessy M. (82. sz.) 30 f.
- Adós, fizess! Regény. Fordította Tóth Béla. (124. sz.) 30 f.
- Csehov: Falusi asszonyok és egyéb elbeszélések. (60. sz.) 30 f.
- Elbeszélések. Fordította Barabás A. (326. sz.) 30 f.
- D'Annunzio Gabriele: Toto és egyéb elbeszélések. Fordította Balla J. (396. sz.) 30 f.
- Daudet Alfonz: Az utolsó leckeóra és egyéb történetek. (A Contes du Lundi-ből.) Fordította Marquis Géza. (438. sz.) 30 f.
- Művészasságok. Fordította Elek A. (503. sz.) 30 f.
- De Amicis Edmondo: A bor és egyéb apróságok. Fordította Tóth B. (7. sz.) 30 f.
- Dickens: Vázlatok. Fordította Pogány J. és M. (205. sz.) 30 f.
- Douglas Herold: Tuba és Tubáné. Ford. Benedek M. (567. sz.) 30 f.
- Dosztojevszkij: A játékos naplója. Regény. Fordította Szabó E. (169—170. sz.) 60 f.
- Ebner Eschenbach Márta: Krampampui és egyéb elbeszélések. Fordította Radó A. (471. sz.) 30 f.
- Farina Salvatore: Erősebb a szerelemmel. Regény. Fordította Tóth B. (119. sz.) 30 f.
- Flaubert Gustave: Heródiás. Ford. Gábor Andor. (509. sz.) 30 f.
- Egy jó lélek. Fordította Gábor Andor. (518. sz.) 30 f.
- France Anatole: Régi dolgok. Fordította Ambrus Z. (140. sz.) 30 f.
- Gallio. Elbeszélés. Fordította Gábor Andor. (421. sz.) 30 f.
- A kyméi énekes. Fordította Nyitrai I. (330. sz.) 30 f.
- Crainquebille. — Putois. Fordította Gábor Andor. (399. sz.) 30 f.
- Elbeszélések. Fordította Molnár Ferenc. (513. sz.) 30 f.
- Futrelle Jacques: A gondolkodó gép. Van Dussen professzor esetei. Fordította Weida M. (601. sz.) 30 f.
- Gorkij Maxim: Csudra Makar és egyéb elbeszélések. Fordította Ambrozovics D. (252. sz.) 30 f.
- Malva. Fordította Yartin. (269. sz.) 30 f.
- Huszonhat és egy. Fordította Issák Márta. (299. sz.) 30 f.
- A tévedés. — A kán és fia. — Dal a sólyomról. Fordította Ambrozovics D. (354. sz.) 30 f.
- Habberton John: Heleń fiacskái. Fordította Gábor A. (362—363. sz.) 60 f.
- Haraucourt E.: Légvár és egyéb elbeszélések. Fordította Gábor A. (358. sz.) 30 f.
- Heyking Elisabeth: Találkozások. Két elh. Fordította Benedek M. (621. sz.) 30 f.
- Kielland: Elbeszélések. Norvégból ford. Ritóók Emma. (92. sz.) 30 f.
- Kipling Rudyard: Indiai történetek. I. és II. sorozat. Ford. Mikes Lajos és Marquis G. (66. és 164. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- A Dsangel könyve. 2 füzetben. Illusztrálva. Ford. Mikes Lajos. (149., 191. és 231. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Ujabb Dsangel-történetek. Fordította Békési Gyula. (541. sz.) 30 f.
- Lagerlöf Selma: Egy udvarház története. Svéd elbeszélés. (454—455. sz.) 60 f.
- Legendák. Fordította Pogány Kázmér. (577. sz.) 30 f.
- Lavedan Henri: A fiatalok. Párisi életrajzok. Fordította Benedek M. (573. sz.) 30 f.
- Loti Pierre: Tűnő kepek. Fordította Marquis G. (225. sz.) 30 f.
- Maupassant: Apró elbeszélések. Fordította Tóth B. (2. sz.) 30 f.
- Gyöngy kisasszony. Fordította Ambrus Zoltán. (405. sz.) 30 f.
- Az ékszer. Fordította Tóth B. (487. sz.) 30 f.
- Walter Schnaffs kalandjai. Ford. Zoltán V. (570. sz.) 30 f.
- Michaelis Karin: Ulla Fangel sorsa. Fordította Galamb S. (632—633. sz.) 60 f.
- Multatli: Szajda és egyéb történetek. Fordította Gábor J. (213. sz.) 30 f.
- Okulov A.: Gnjatun. Fordította Munkácsy Mihály. (625. sz.) 30 f.
- Olasz elbeszélések tára: I—II. sorozat. (Farina, Verga, Serao, De Amicis.) Fordította Radó Antal és Tóth Béla. (13. és 99. sz.) Egy-egy füzet 30 f.
- Quida: Tonia. Fordította T. Fenyvessy Sz. (160. sz.) 30 f.
- Egy kis tolvaj és egyéb elbeszélések. Fordította Marosi J. (274. sz.) 30 f.
- Patapenko: Egy vén diák elbeszéléseiből. Oroszból fordította Ambrozovics D. (187. sz.) 30 f.
- Renard Maurice: Az auto-immobil. Fordította Benedek M. (599. sz.) 30 f.
- Salten Felix: Művészek feleségei. Fordította Rézsa Géza. (603. sz.) 30 f.
- Serao Matild: Leányok. Elbeszélések. Fordította Tóth B. (82. sz.) 30 f.
- Wells: Világok harca. (Mars-lakók a földön.) Fordította Mikes L. (93—94. sz.) 60 f.
- Az időgép. Regény. Fordította Mikes Lajos. (157. sz.) 60 f.
- Dr. Mareau szigete. Regény. Ford. Mikes L. (207—208. sz.) 60 f.
- Kőszalkek. — Két csodálatos történet. Ford. Farkas Klára. (563. sz.) 30 f.
- A gyémántesüvelő és egyéb történetek. Fordította Dunay Z. (608. sz.) 30 f.
- Yke: Ujjászületés. Amerikai regény. Ford. Sz. E. (62. sz.) 30 f.
- Zangwill: Egy matrész-sir. Ford. Gábor A. (343. sz.) 30 f.

Minden füzet külön is kapható a kiadónál:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részv. társ. Budapest, VI., Andrássy-ut 24. és minden könyvkereskedésben és vasúti állomáson.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este 8 óraker legelsőrangú színházi és variété előadás.

Az augusztusi műsor bucsuja

Csupa újdonság! Csupa attrakció!

A magántanár Leo Fall operettje.
Constance von Linden
a Neu Wiener Bühne tagja, a Fürstin Xaraloff című művetben.

A jó bíró A polgármester ur
Claude Terrasse operettje. móka.

Palo and Selleny Lavater Lee 6 Boston Girl
LES YOST, műterem jelenet.
és az összes többi attrakciók Vasárnap, szeptember 3-án, d. u. 3 1/2 óraker mérsékelt helyű nagy családi előadás az összes attrakciók fellépésével.

A télikertben **ROYAL-CABARET**, belépődíj 1 óráig 1 kor., 1 óra után nincs belépődíj **Kukó Vince** és zenekara hajnalig muzsikál. Bal mobilis. Keringő verseny. A legvilágosabb budapesti hely.

ROYAL-CABARET

A Royal-Orfeum épületében
(VII. Erzsébet-körut 31. sz.)

Budapest legvilágosabb éjszakai szórakozó helye. Minden este pontban éjfélkor nagy ének és tánc előadás. A legvilágosabb budapesti hely. 32 női szépség. Fellépnek: Lilly de Toska, Sam. Gross's Girls, Emmy Dornolly, Sybilla, Szócsy Etta, Marlon Stollowa, Major Mariska Piko Jolan, Kolomon Bösko. Thoa Konstanca, Marietta Orlovsky, Chiffa Dolores, Camilla Adler, Várady Adólf, Szép Erzsébet, Rézsi Rézsi, Nagyszöghy Mariska, Abédy Eszter, Tilly és Tilda, Oltva Elsa, Thoa Konstanca, Szabó Margit stb. A belépés éjszakai 1 óráig 1 kor. azontul nincs belépődíj. Uj táncok. **Kukó Vince** és zenekara hajnalig muzsikál. Uj nóták. Keringő verseny.

ANGOL PARK

Ma, Kedden este a III.

Monstre hangverseny
A honvéd és bosnyák zenekar együttes hangversenye.

Bachó és Gedenk karmesterek vezetésével.
Nagyszerű operaműsor. — Belépődíj 00 f. Kedvezményes jegyek a trafikokban.

Az összes egyetemi

fülszövegeket és középiskolai tan- és segédkönyveket kaphatók:

MAI HENRIK és FIA

könyvkereskedésben Budapest, Múzeum-körut 31. szám. Jozsefeket bérmentve küld.

Drágább lett a dohány!

EGY SZEM

HAVANNA PASZTILLA

ÓRÁKRA MEGSZÜNTETI

A DOHÁNYZÁSI INGERT

CSAK A VÖRÖS KINÁLYVAL ELLÁTOTT VÉDEGVÉVEL A VALÓDI. VÉDEJEGY

1 doboz ára 40 fillér.

Kapható Török József gyógyszertárban Király-utca 19. Lux Nihályfal Múzeum-körut 7. Detszay Károlynál Furdó-utca 10. Neruda Nándornál Kossuth János-utca 7. és minden gyógyszertárban, drogeriában és jobb szakkereskedésben. — Viszont-eltárolásnak árke igazony.

Főüzemanyos: IFJ. WEISZ és TSA I., Fehérvári-ut 11. Telefon 102-07

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 83. sz. Telefon 54—23.

Augusztus 20-ától esténként

9 óraker! Az erényes Zsuzsika. 9 óraker!

11 óraker! Kakuk! Kakuk! 11 óraker!

Bohózatok. Irtók: Gilger és Taussig, ford. és Adólf. Steinhardt. új slager kupaikkal, és elsőrendű külföldi számok.

Éjfélt után a pazarul átalakított télikertben reggeltől 5 óráig cigányzene, cabaret és tánc. Belépődíj nélkül

Jegyek: d. u. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztárájánál válthatók.

WOLF

Figaro nagykávéháza

megnagyobbítva, újonnan átalakítva, pazarul berendezve (a m. kir. Operaház közelében VII. Magyar-utca 25. szám) a hó 19. szombatán délelben megnyitlik.

Esténként debreczeni

Mursi Elek hangversenyez.

Iskolakönyvek

Tanítók, szülők, akiknek szükségük van tankönyvekre, forduljanak bizalommal **Singer és Wolfner** cég könyvkereskedéséhez VI., Andrássy-ut 10. sz., ahol az ország összes iskoláiban használatban levő tankönyvek kivétel nélkül kaphatók. A cég szívesen küld jegyzéket az egyes iskolákban használt tankönyvekről mindazoknak, akik hozzá fordulnak.

TYURIN!!

használatát után nincs többé háromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vészt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kútnőségét, minden gúdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vészmentesíti a baromfiakat.

1 nap a azt megszűnteti a vészt. Minden ügyéhez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárhoznál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél:

Sürgönyezim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. augusztus 2-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

Személyek:

László Szerényi
Jolán, felesége Makay M.
Az ördög Hegedűs
János Fenyvesi F.
Ella Komlóssy
Selyem Cinka Hegedűsné
Apórád Győző
Christenné Makróczy
Pálné Kürthi S.
Mary Varga A.
Lág Kassay

Kezdeté 1/8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Irta: Antoni Mars és D'Esvalières. Zenéjét szerztette: Gilbert, Fordította: Mérei Adolf.

Személyek:

Des Aubrais Konrád Ferenczy
Delphine, felesége Veszpréminé
Jaqueline gyereke Radó N.
Hubert mekei Szalay
René Doisirette Fekete
Pomera, gyáros Szabolcs
Szanna, felesége Kürty Klára
Charenze, magánzó Kellér
Rose, felesége Járótyi I.

Kezdeté 1/8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÖR)

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echégaray J. Spanyol eredetiből fordította: Patthy Károly.

Kezdeté 1/8 órakor.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 órakor legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

Csupa újdonság! Csupa attrakció!

A magántanár Leó Fall operettje. Constance von Linden a Neu Wiener Bühne tagja, a Fürstin Xaratoff című bluetben. — A jó bíró, Claude Terrasse operettje. A polgármester ur, móka. LES YOST, műterem jelenet. Palo and Selery. Lavater Lee, a Boston Girls, Solti Hermin, Szalontai Ferike, Bárony István, Doktor János, Horthy Sándor, Nagy Imre, Tihanyi Géza, Viola Giza, Dezsőffy László, Máthé Sándor, Csabai Zsófi. Les Yost műterem jelenet és az összes többi attrakciók.

A téli kertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kékó Vízó és zenekara. Hal-nábilis. Keringő verseny. Tánccsajnál. A legújabb budapesti hely.

RÁCZ SÁNDOR

fővárosi tanár

fiu-internátusa

a Dunaparton az Országház mellett (V. Személynök-u. 7-L)

elemi, közép- és kereskedelmi iskolai tanulók számára. Német, francia, angol társalgás. Zene, torna, sport. Magántanulóknak külön tanfolyamok. — Korrepetíció bejárók számára. — Elsőrendű fővárosi közép- és kereskedelmi iskolai tanárok.

Prospektus ingyen.

Gsaládi házakat építünk

minden tőkebefektetés nélkül kizárólagosuloknak és nyugdíjas magánhivatalnokoknak, lakbérük lekötése ellenében Buda legszélesebb és kitűnő fekvésű helyén a Filler- és Aladár-utcában és ezenkívül bárhol. — Jelenkezések mielőbb eszközöndők, mivel már csak néhány telek áll rendelkezésre. Bővebb felvilágosítást nyújt Budal Bank és Telepítő Részvénytársaság I., Fehérvári-ut 34-36. szám.

MINDENKI

aki iródkban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, kényelmet és észszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölcsontürelőközöknek, portöröknek, padlóruhának bevezetését, nagyon olcsó kölcsondíj mellett házhoz szállítva és letenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérvári Kölcsonzó Vállalat, Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86. Külön osztály vendéglők részére.

Legelősb készpénzárak.

Kényelmes részletfizetés.

Farkasházi és Biró

zongoratermei

Váci-körút 12. szám.

alatt megnyiták.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre 10 évi jótállás mellett az általános elismert legszelidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

özég a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít. Budapest, Király-utca 58. sz. Arjegyék és prospectus díjtalan.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstésszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben)

Friedmann-Orfeum

Szerecsen-u. 35. Főrendező: HERNFELD S. Telefon: 4-49

Az előadás kezdete 8 órakor

A bécsi Parisiana társulat vendégjátéka.

Uj! Eine Liebesnacht Uj!

nómet bohózat.

LITTMANN PEPI uj sláger-számokkal

és a többi attrakció.

Előadás után a téli kertben 25 gyönyörű művészeti fellépt. — Jegyek kaphatók d. e. 10-1-g, d. u. 3-5 óráig a pénztárnál.

FŐNÖKÖK

ezred eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írást, visszaváltós, tabulátoros, ószezadobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klavíratúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó-írodai munkálatokban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépeinkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Arjegyék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz. Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, külsőjük osimüket. Vidéki képviselők keresetnek.

MOST JELENT MEG!

Elsőrangú szakmunka az új polgári perrendtartásról.

POLGÁRI PERRENDTARTÁS

(1911. I. t.-c.) (Szentelítve 1911. évi január hó 8-án)

MAGYARÁZATOKKAL

Irta GÖTTL ÁGOST kir. kuriai tanácselnök Ara 20 korona.

KIADJA A FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Még csak néhány napig!

Diavoló halálszángyűlás és halálugrás kerékpáron és az augusztusi műsor.

A legszenzációsabb mutatóványok.

Henricksen tigrisei, Roeders, Sylvas, Wolfors, Carré a legfrissebb artista és cirkuszműtatóványok.

Csütörtökön d. u. 4 órakor nagy családi előadás teljes műsorral, fél helyárakkal.

„Szegedi Zsidó Hitközség” felügyelete alatt álló

„Tanulók Otthona”

(INTERNATUS) Alapított 1906-ban.

SZEGEDEN, Szentgyörgy-tér 7. szám Saját épület. Telefon 737.

Az egészségügyi és pädagogiai követelményeknek mindenben megfelelő, újonnan épült, modern hygienikus intézet zene-, tan- és szórakozótermekekkel, fürdőhelyiségekkel s külön betegosztállyal. Az intézet igazgatója dr. DITKÓI NÁNDOE állami felső keresk. iskolai tanár. Az intézet felvesz elemi, polgári, felső keresk. iskolai, gimnáziumi, reáliskolai és felső ipariskolai bármily vallású tanulókat. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál és részletes prospectust küld

az igazgatóság.

Heti műsor:

Augusztus hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színhör)	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia
30 Szerda	—	—	A millió	A kis lord	Czigányserenem	Tosca	Az ártatlan Zsuzsi	Moderá sportok
31 Csütörtök	—	—	Az örnagy ur	Sárga lilom	A babuska	Romeó és Julia	Az ártatlan Zsuzsi	Francia forradalom
1 Péntek	Az ar. nyomber	A bolond	Osztrigás Miczi	A sorsfők	Czigányserenem	A víg özvegy	Az ártatlan Zsuzsi	Fehér cár birodalma
2 Szombat	A három testör	Sába királynője	A hölgyek öröme	Sárga lilom	Loty ezredesi	János vitéz	Az ártatlan Zsuzsi	—
3 Vasárnap	A vasgyáros A vén bakancsos és fia a hns ár	Tosca	A hölgyek öröme	Csakó és kalap Katonák Anna	János vitéz Czigányserenem	A varázskeringő A kornevillai harangok	Szerelmi keringő Az ártatlan Zsuzsi	—

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerőségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legzölésesebb kiállításban **Műfüző**

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jóállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier kerékpárokat dupla barancsággal és szabalonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden ártelmelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 16 koronás részletekre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és összesét óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani eredeti gyári áron számlánk vidékre is bérnova

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

Fatási otthonban
bőnyű mellékjövédelmet ad
a fa-faragás házi ipara.

Most jelent meg:
A FA-FARAGÁS
mint házi művészet.

Utmutatás kezdők és haladók számára.

Ismereti
KARDOS ÁRPÁD.

Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos ábrával.

Ára 1 kor. 20 Hfl.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. Andrassy-út 21
valamint
minden könyvkereskedésben

SCHOTTOLA ERNŐ
gyáros Budapest, Váci-körút 53. sz.

Az E. Mabilie Freres Amboise cég magyarországi képviselője.

Borsajtók
Mabilie, különbözőkéi és folytonosan működő szerkezettel.

Szőlőzúzók
minden kivitelben. Borsivattyúk, bortömítő, „Egyszerűség” szénkéngezők.

Tessék árjegyzéket kérni!
Olcsó árak kényelmes feltételek!

AZ ÉN UJSÁGOM

képes gyermek hetilap, szerkeszti Pósa Lajos. — Milliő és milliő gyermek olvassa

AZ ÉN UJSÁGOMAT

A szülő is, a gyermek is úgy megszokta, mint az iskolát. Ahogy a gyermek olvasni kezd, a táskájába kerül

AZ ÉN UJSÁGOM

is, mert kell neki

AZ ÉN UJSÁGOM

Abból olvas, tanul, abból szórakozik. Képekben gyönyörködik, a rejtvényekkel, a tréfákkal mulat. Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 Hfl. Tessék mutatványszámot kérni

AZ ÉN UJSÁGOM

Kiadóhivatalától: Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 10. sz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

Pap lan Pap lan Pap lan

Rész- és vasútyak minden kivitelben.

Betegtolókoosik.

Sodronyos kocsik minden méretben 20.- kor.

Összeoszukható vasúty kivétel 3 matracal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Roletták, Jalousinok és nádroletták minden méretben készíttetnek.

Kárpitosárú-, rész- és vasutorgyáros, fabutor, nád- és korfbutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporok, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storok, szövet- és csipkefüggönyök, ágyterítők, bitorazövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbítottól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.
Amerikai cipő részvénytársaság
Budapest, V., Dorottya utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:	Szociáleknek:	Hölgyek részére:
Edwin Clapp & Son	Piehler	Sorosis
Barry		Cousins
Walk-Over		Patrician
Commonwealth		

Kérje képes árjegyzékünket.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bányany-utca 6—C.

Napsugár 3.
24 és 26 számokban levél van számokra.

Férjhozmenendő urhölgyek
előjegyezve tízennyolc-évtől feljebb, hozomány-összeg a legkülönbözőbb fokozatokban, 10,000, 30,000, 60,000, 120,000 és magasabb összegig. Bővebbet Faragó Jenő elsőrangú házassági irodája, Rákóczi-ut 86., I. em. 1. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar
Ha szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a „Társalgás Művészele” („Ellenállhatatlanság titka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtanulja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítsa. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzékét ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

10%-kal olcsóbb,
mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb buforház, 320 szobabutor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Krisztófer 3., I. em.

Ki akar
egyéves önkéntes lenni érettségi nélkül? Kérjen prospektust János Lajos tanintézetétől Debreczen. Tanfolyam augusztus hó 22-én nyílik. Állami felügyelet! Atlasz 80% siker. Vizsga már decemberben.

Izr. nevelőt
keresek I. gimn. és IV. elemista fiúhoz. Német nyelv és héber oktatás megkívántatik. Ajánlatok, esetleg személyes bemutatkozást kérjenap Ferenc földbírtokos Homrogd. (Abaújmegye). 6106

Budapesti környéken
családi házak építkezésére alkalmas telektömböket, ugyszintén az ország bármely részén nagyobb birtoktestek parcellázását vállalja az Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Budapest, VI. Eötvös-utca 35.

Tátrai málaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye).

Előkező magasrangu
fő, valamint tiszt urak elegáns szobát találnak disztingált övezgynél. „Előkező Otthon” jellege alatt e lap kiadóhivatalába.

Vajat
zsírt teljesen pótol főzéshez, sütéshez kitűnő szagtalan szapora kóser kókusz-sírom. — Öt kilós postadoboz frankó 7,50 kor. kókuszvaj 8 kor. Klein Sándor Wien. Darwin-gasse 22.

25 koronaért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posztominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Gazdaasszonyi
állást keres idősebb özvegy asszony azonnali belépésre. Idősebb magányos urhoz vidékre is elmegy. Elsőrendű bizonyítványai vannak, kiválóan főz, a háztartás összes ágában kitűnően jártas. Özv. Pap Flóriáné Aszód, Pest-m.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerécsen-utca 10. sz. Disztes butor-album 1 kor.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 lételemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, ari szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82—13. 28599

Csemegeszlőt
legnemesebb Saselast muskotállyal válogatott dufránczi és magvaváló ószi baraczkot, zamatos körtét legnemesebb fajalmát, külön vagy vegyesen 5 kilónként 2/3koronáért szállít Müller Jenő szőlőbirtokos Kiskunhalas.

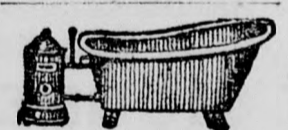

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kúszivatnyok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválto és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók.

Singer varrógépek
Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtessel jégszekrények, foteni és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 81—20. 28793

Halló!
Egy remekhangú hangverseny gramofon 10 drb dupla nagy lemezzel 20 frt.

Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czigányzserolem, Palkó, Trombitás, Bukj el, Naprágcsoknya, stb lemez, ujdonságok óriási raktára.

Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő BUDAPEST löszek-körút 37—39 Hangszer, gramofon és lemezjegyzék, külön-külön ingyen.

Gyorsírás és gyorsgépirás
A Gyakorló Gyorsíró Társaság megnagyobbított modernhygienikus új helyiségben (Andrássy-ut 12.) tartja gép- és gyorsírási magyar és német szaktanfolyamait. Gabelsberger-Markovits rendszer. Legalaposabb kiképzés különféle rendszerű írógépeken. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18.09. Glogowski és Társa (Remington írógép) VI., Andrássy-ut 12.

Vitoriaihajó
Elsőrendű Ratz-téle (St. Gilgen) gyártmány, egyenesen a Balatonra építve, jutányosan eladó. A hajó teljesen új, alig használt. Felszerelése a legteljesebb, teljesen biztos járású! Megtekinthető Balaton-Lellen Stancziviláiban.

Angol
tanfolyam nyílik meg szeptember elsején. Új modern módszer szerint, bármely felnőt, intelligens ember hat hónap alatt (garancia mellett) az angol nyelvet szóban és írásban elsajátíthatja. Egyes tanóra-kon nyolc tanuló vehet részt. E tandíj havi 8 korona. Jelentkezők „Angol tanfolyam” címen tudassák címüket. Levelek a kiadóba címzendők.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítéssel, ószeza temetőkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Ritók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62—86. Alapított 1886-ban

„OLLA”
a bebizonyított legjobb higiénikus GUMMI különlegességi 2 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárteremben és drogériában.

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon. Az elarusító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummi gyár Wien 11/117 Praterstrasse Nr. 87.

Nemi betegek Férfiak, nők
tripertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulától (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanusodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért Illés Antal gyógyszerárteremben, ZABÁDKA. Budapesti főraktáros: Nyilassy Gusztáv gyógyszerész Bpest, Fehérvári-ut. Utánvételtől óvakodjunk.

„Limonai”
kitűnő zamatu limonádé készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

A kolozsvári jogi vizsgákra
lelkilismerésen, rövid idő alatt készítő elő Dr. Kertész Jogi szemináriuma. Kolozsvár, Monostor-ut 18. szám. A szeptemberi alapvizsgákra augusztus 16-ig fogad el jelentkezéseket.

Szép keresetre
tehetnek szert, kik könyveimet értékesítik. Bővebbet Zakar László, Arad.

Telektulajdonosok
figyelmébe. Építünk tehermentes telekre bank kölcsönnef bérházakat, családi házat stb. minden előleges költség nélkül. Iparvállalatok Műszaki Irodája Budapest, VI., Eötvös-utca 35.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásza jövők

Titkos betegségeik,
hugycsőfolyás, hugycsőszűkületek, hólyagbántalmak, aifastil sebek, bőrbetegségek, bujakor (syphillis) az onfertőzés utó következményel: elgyengült férfierő, női bajok, feherfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökéres kigyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkilismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai
— szakorvos — rendelő-intézeté, Budapest, VI., Andrássy-ut 24.

FELTÜNÉS NÉLKÜLI
eredményes gyógyítás levélleg is.

Kívánatra gyógyszer-ről is gondoskodik. Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7—8 óráig.

Levelekre azonnal válaszol.

Rayonképviselő
Gyűzők és reprezentatív vizontelárusítók kiknek nagy ösmerettségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kérteti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű lauezió-képes acquliteurók lesznak árjelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca 46.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeret 100.000 koronáig költségmentesen kiválto és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindennemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 78—97. 29387

Allások
mindenféle szakmából közölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ing. yven mutatóv. szám. IX. Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Ház és telektulajdonosok
figyelmébe! Mindenféle műszaki munkák elvégzésére vállalkozik Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Házak átalakítását, azok rendbe hozását, jókarban tartását vállaljuk. Ugyszintén az ingatlanokat terhelő tartozások konvertálását, olcsóbb árcsönökkel való kicserélését kikészítjük. Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Budapest, VI., Eötvös-utca 35. szám.

+Soványág+

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtárpóra. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek. — Hőigyak remek kelet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jót állat. Vörzsgényesség, gyengesség, idogesség ellez és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156—80.